

SPREKENDE NADAT HIJ GESTORVEN IS

20^E TIENTAL PREKEN

Door

Ds. Willem C. Lamain

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

**Ds. W. C. Lamain, predikant van de Gereformeerde Gemeente.
1929 Leiden, 1932 Rotterdam-Zuid, 1943 Rijssen-Wal, 1947 Grand-Rapids,
overleden aldaar 1984.**

**De bundels preken dragen de titel: *Sprekende nadat hij gestorven is*,
omdat de preken nu nog te beluisteren zijn.
Bijna alle preken zijn van de Middagdienst te Grand-Rapids**

INHOUD 20^e tialal

1. Wentel uw weg op de Heere. **Nieuwjaar 1978**

Wentel uwen weg op den Heeren en vertrouw op Hem; Hij zal het maken.

Psalm 37: 5

2. Het water van Bethlehems Bornput

En David kreeg lust en zeide: wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is? Toen braken die drie door het leger van de Filistijnen en putten water uit Bethlehems bornput die onder de poort is, en ze droegen het en brachten het tot David. Doch David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor den Heere. 1 Kronieken 11 vers 17 en 18

3. Jezus in Gethsémáné. **LIJDENSPREEK**

Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd, tot den dood toe. Blijft hier en waakt met Mij. En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgegaan, doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.

Mattheüs 26 : 38 en 39

4. Kom, Mijn liefste.

Kom, Mijn liefste, laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen.

Hooglied van Salomo, 7 vers 11

5. De Verlosser tot Sion

En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de overtreding in Jakob, spreekt de Heere. Jesaja 59: 20

6. De zekere verwachting van Gods kinderen. III

Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons Leven is, dan zult gij ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Kolossensen 3 het 4e vers.

7. Gods grote zorg over alles wat leeft. **Dankdag**

Hoewel Hij nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van de hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid. Handelingen 14 vers 17

8. De kenmerken van degenen die van de vloek zijn ontslagen.

En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn. En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. En Zijn dienstknechten zullen Hem dienen. En zullen Zijn aangezicht zien. En Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn. Openbaring 22 vers 3.

9. In de liefde van Christus geworteld en gegrond

En gij in de liefde geworteld en gegrond zijt. Eféze 3 :17

10. **Oudejaar** Zondagmiddag 1978

En de engel zeide tot hen: vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids. Lukas 2 vers 10.

1. Wentel uw weg op de Heere

Nieuwjaarsmiddag zondag 1 januari 1978

Zingen Psalm 121: 1, 2

Lezen Psalm 55

Psalm 37: 2, 3

Psalm 31: 4

Psalm 62: 4, 5

Vangen we onze godsdiensttoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 121 het 1ste en het 2^e vers.

Wat we verder uit Gods heilig Woord u wensen voor te lezen dat kunt u opgetekend vinden in de 55^e Psalm. Vooraf de 12 artikelen des geloofs.

Onze hulp is in de Naam des Heeren Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van Hem Die is en De was en Die komen zal en van de Zeven Geesten die voor Zijn troon zijn en van Jezus Christus de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van de Koningen der aarde. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

Psalm 37 en daarvan het 2^e en het 3^e vers.

Geliefden,

We wensen vanmiddag bij vernieuwing stil te staan bij hetgeen wat we vanmorgen zijn begonnen. Vanmorgen hebben alleen gelezen het eerste gedeelte: ***Wentel uwen weg op de Heere.*** Psalm 37: 5.

Het is een woord, geliefden, tot onderwijzing. Zoals we al hebben opgemerkt. Een onderwijzing voor elk mens. Want elk mens heeft hier op de wereld zijn weg. Er wordt gesproken in de waarheid over de weg der goddelozen. En er wordt ook gesproken over het pad der rechtvaardigen. En nu heeft de Heere voor elk mens op de wereld een weg; voor elk. Vanzelf, ons verstand is zo klein en ons verstand is zo kort. God is groot en wij begrijpen het niet. De Engelen zijn geschapen in het begin van de schepping, nog voordat God Adam en Eva heeft geschapen. En het getal van die Engelen is door ons niet te noemen. In de oude Psalmen van Datheen wordt er van gezongen:

*Veel engelen zeer schoon,
Dienen den Heer voor Zijnen troon
En zijn ook Zijn heirkrachten.*

We lezen van Jakob bij Mahanaïm: hij zag een heirleger van Engelen. Daniel spreekt van hetzelfde. De profeet die getuigt van een berg die vol was van vurige wagens en paarden. Dat waren allemaal Engelen. En er zijn aanwijzingen in de waarheid, dat er véél engelen zijn. Christus heeft, toen Zijn discipelen Hem wilden helpen in Zijn bange strijd, tegen de discipelen gezegd: "Of meent ge niet dat Ik Mijn Vader kan bidden en Hij zal Mij meer dan 12 legioenen engelen bijzetten." 12 legioenen engelen is een getal van 72.000. De waarheid spreekt van duizenden en van tienduizenden vermenigvuldigd. Een mens zijn verstand staat zomaar stil mensen, als je daarover denkt. Maar we gaan over die Engelen vanmiddag niet verder spreken.

Maar als je nu eens denkt, dat uit die 2 mensen, uit Adam en Eva, het ganse menselijk geslacht, is voortgekomen. En als je denkt aan al die miljoenen en biljoenen mensen die er op de wereld zwerven; daar is geen einde aan. En die nog geboren zullen moeten worden. Want dat zal doorgaan tot de laatste dag voor het oordeel. Waarom? Omdat de uitverkorenen vergaderd moeten worden en toegebracht moeten worden tot de gemeente die zalig zal worden. Er zijn steden ook hier in ons land, en andere steden in de wereld, waar het bij wijze van spreken, - denk maar aan Tokyo in Japan, - waar het krioelt van mensen. Miljoenen, miljoenen, miljoenen mensen. Ongelofelijk! Werkelijk ongelofelijk! En dat nu God al die mensen kent, dat wil zeggen in het algemeen. En dat God nu voor elk van die mensen een plaats in deze wereld heeft bestemd. De dag van de geboorte, de dag van sterven, de plaats van hun woning, alles wat over die mensen hun hoofd gaat, wat die mensen ontmoeten zullen in de wereld, dat is van stap tot stap en van ogenblik tot ogenblik in die eeuwige raad van God opgetekend. Dat God nu al die mensen onderhoudt en dat God al die mensen sterkt.... Bunyan schrijft in een van zijn preken over een moedeloze wereld, die ná de val van Adam is overgebleven. Ja, een moedeloze wereld.

En inderdaad, geliefden, als God een mens in dit leven niet ondersteunt, dan zou er geen mens aan het einde van zijn leven kunnen komen. Er staat in Psalm 145: *Hij doet aan allen wel en Hij opent Zijn hand en verzadigt al wat er leeft naar Zijn welbehagen.* Of je nu gelooft of dat je dit niet doet, al die mensen liggen onder de Voorzienigheid Gods. En die worden allemaal door God gesterkt. Want, we moeten allemaal delen gemeente, in de gevolgen van onze val in Adam. Allemaal.

Ik kan me nog herinneren als jongen, dat er in de omgeving waar ik geboren ben, er eens een dominee preekte op een zondag. Hij kwam van een andere plaats. En die man was door een dorp gekomen, - er was ook geen andere weg om tot ons dorp te komen - en daar was het kermis. Festival zeggen ze hier. En vanzelf, dan zijn de mensen net alsof ze geen verstand hebben, ze zijn door het dolle heen. Dus dat was een gebrul en geschreeuw, verschrikkelijk. En die mensen zongen:

We drinken totdat het op is; en als het op is, is het gedaan.

Ik hoor het nog zo in mijn oren alsof het pas gebeurd is. Daarmee begon hij zijn preek die zondag. *Ja, we drinken totdat het op is. En als het op is, dan is het gedaan.* En toen ging hij zijn tekst nemen. En je weet misschien wat zijn tekst was?

Hij zei: nu gaan we vanmiddag eens spreken wat er gebeurt *als het op is.* En hij sprak over die rijke man die geen druppel water meer kreeg tot verkoeling van zijn tong. Ik was misschien 7 of 8 jaar oud. Maar ik weet het nog. Wat er zou gaan gebeuren als het op was. Geen druppel water! Daar ging die man over preken.

En Bunyan zegt: onder de toelating houdt de duivel een mens op de been met werelds genot, met rijkdom, met eer en met verschillende dingen. Zo houdt hij ze op de been.

Maar als je nu eens denkt mensen, aan de werkelijkheid van dit leven. Ja, aan de werkelijkheid! Elk huis zijn kruis en elk hart zijn smart. Als je denkt aan al wat er op de wereld plaatsvindt en wat er in deze wereld gebeurt.

Ik heb in de oorlog in Rijssen eens een man begraven, een jongeman in de kracht van het leven, die gedood was door een V1 die neerkwam. Die vrouw had een kind, de 2e kon elke dag geboren worden. En we hadden in die tijd de begrafenissen in de huizen, wat daar nog gebeurt. En toen we naar het graf moesten, ging die vrouw op de kist liggen van haar man. Ze zei: *hij komt er niet uit, maar hij blijft hier.*

O zo verschrikkelijk! Hartverscheurende dingen. En dat is nu maar één ding.

Maar och mensen, als je nu denkt aan de dag van gisteren en vandaag wat er afgeleefd wordt in vele families, in de wereldse families, en in godsdienstige families, bij al wat er gebeurd is en wat plaats heeft gevonden in dit jaar wat achter ons ligt.

Wat een lege plaatsen waar ze opkijken, wat nooit meer op de wereld terug zou keren. Wat een bitterheden in het leven! Wat vooral met zulke dagen terugkeert. Maar vanwege de dagelijkse werkzaamheden, wordt dat niet vergeten, maar er is zoveel wat de mens in beslag neemt en dat hij toch weer door moet in het leven. Maar in zulke feestdagen als we nu beleven, dan komt er zoveel terug in het leven. Er zullen wat tranen vloeien hier en daar. Dat kun je wel begrijpen. Er is zoveel verdriet, verborgen leed, dat de mensen hun hart bezet.

En nu staat er in de tekst, - ik kom nu terug tot de tekst, - er staat in die tekst: *wentel uwen weg op de Heere.*

Over dat wentelen hoop ik het vanavond te hebben. Dat laten we vanmiddag liggen. Maar, wentel *uwen weg.*

Wat is het gelukkig mensen, dat er een tijd is, een tijd dat de mens hier leeft op de wereld en dat dit een *afwisselende* tijd is. Afwisselende wegen en tijden. Laat ik het eens zo zeggen om het duidelijk te maken. Dus, dat het niet altijd van dag tot dag hetzelfde is.

Ik zal u 3 voorbeelden noemen vanmiddag over de afwisselende wegen in dit leven.

(1) Wij hebben in de waarheid het voorbeeld van Noach, dat hij in de ark ging en dat God die ark sloot. En dat hij voor een tijd in die ark op de wateren dreef. Maar er is ook weer een tijd aangebroken dat de ark op de Berg Ararat kwam en dat Noach weer uit de ark is gegaan en dat hij een altaar bouwde tot de verheerlijking van Gods Naam. En dat de Heere een verbond met hem maakte. Het verbond, het natuurverbond van zaaiing en oogst, van zomer en van de winter.

(2) Ik noem in de 2e plaats het voorbeeld van Jakob, zijn komst in het huis van Laban, nadat hij zijn ouderlijk huis had moeten verlaten, vanwege de vijandschap van zijn broer Ezau, die hem zocht te doden. En die 20 jaar dat Jakob bij Laban is geweest, dat is een doorgaand lijden geweest. Ja doorgaand, want die vrek had geen druppel water voor die man over. Die wilde er alleen rijk van worden, dat Jakob bij hem in huis was. Heb je er ooit van gehoord, dat je 7 jaar werken moet voor een vrouw? En toen die 7 jaar geëindigd was, was Jakob blij als mens, dat kun je begrijpen. Hij had verlangd en er naar uitgezien dat hij Rachel als een vrouw zou krijgen, omdat hij Rachel zo beminde. En dan 's morgens dan komen ze op en dan ziet hij: het is niet Rachel maar het is Lea. Wat een teleurstelling! Wat een teleurstelling.

En breekt dan het hart van Laban dat hij zegt: ja man, ik heb je eigenlijk maar bedrogen. Ik zal je dadelijk mijn andere dochter geven.

Nee, hij zegt: 'als je nu nog 7 jaar werkt dan krijg je Rachel ook. Maar je moet nog 7 jaar werken.'

En toen dat eindelijk allemaal gebeurd is en het plaats heeft gekregen heeft hij 6 jaar moeten werken. En misschien is het een Zeeuws woord, ik weet het niet ik heb het niet in het woordenboek gevonden. Toen heeft Jakob en hij was al oud, over de 80, toen heeft hij nog 6 jaar moeten werken voor loon. Ja, dat was ook nog niet zo erg, maar die gierigaard ging het elke keer ook nog weer veranderen. Elke keer weer.

En dan Jakob, met die stokken in het water, hé. Want het was toch ook zo'n jood; het was toch ook zo'n jood. Och ja, mensen. En die man had maar bezittingen in zijn hoofd.

Ja, Jakob had genade van God gekregen; o ja mensen. Hij juicht nu voor de troon van God en van het Lam. Maar die man had maar in zijn hersens om als een rijke herdersvorst naar Kanaän terug te gaan. En nu wordt alles bij de hand afgebroken. Ja, je zou toch je verstand ervan verliezen; niet? Je zou je verstand erbij verliezen.

Maar God maakt geen mistakes (fouten) mensen. Nee. En Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen.

En dan eindelijk mensen, eindelijk, kwam het zover dat Jakob niets meer bekijken kon. Niets meer. Dat, na alles wat er gebeurd was in Bethel, hij er geen houvast meer aan kreeg. Is dat nu de weg naar de hemel? Houdt God nu zulke wegen die Zijn lieve volk moet bewandelen? Ja mensen, ja, het moet aan een eind komen.

Och ja, er staat hier: *wentel uwen weg op de Heere*, maar wij moeten eens een keer met dat wentelen aan het eind komen. Dat wij niet meer verder kunnen. Zover moet het komen. Dan kan het gebeuren dat hij moedeloos op zijn bed ligt en nergens geen doorzicht meer in ziet en nergens geen houvast meer aan heeft; en dat ze van binnen zeggen: *maak er maar een eind aan; maak er nu maar een eind aan*.

En dan kwam God 's nachts. Ja, 's nachts, niet als de zon schijnt, maar als alles donker is, dan komt God en Hij zegt: *Ik ben de God van Bethel*. En als Jakob aan God niet meer kan denken, dan komt God hem eraan herinneren. En dan wordt hij verlost en gaat hij met die 2 vrouwen en met die 11 jongens, - straks moet er nog één geboren worden, Benjamin de 12e, 16 jaar na Jozef, - dan gaat hij terug naar het land der belofte om dat te erven.

En dan is er weer een tijd gekomen mensen, och, dat God terugkwam in het leven van Jacob en dat hij het verspeeld heeft. En waar de Heere betuigde: *uw naam zal voortaan niet meer Jakob, maar uw naam zal Israël zijn. Want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met mensen en hebt overmocht*. Ja.

(3) En dan ga ik nog 3^e puntje noemen en dan gaan we weer een beetje verder wandelen. Er is nog een 3e punt: *uw weg*.

Dat is als de Heere Israel in de dagen van Jakob in Egypte brengt omdat er hongersnood in Kanaän is. Dan gaan ze daar met 70 mensen over de grens naar Egypte. 400 jaar in dienstbaarheid. 400 jaar getrapt, 400 jaar verdrukt. En aan het einde moeten ze allemaal de dood weer in.

Och, mensen de hele *weg naar de hemel* is een weg van afsnijding, dat is een weg van strijd. Dat is een weg van, ja, ik wil nog een ander woord zeggen. Er is nog een ander woord wat ik vanmiddag wil gebruiken. Het is *een weg van omkomen*.

*Als mij geen hulp of uitkomst bleek
Wanneer mijn geest in mij bezweek
En overstelpt was door ellend'
Hebt Gij o God, mijn pad gekend.*

Och mensen, *wentel uw weg op de Heere*. Wat is het gelukkig dat het niet altijd hetzelfde is. Er zijn zure tijden en er zijn zoete tijden. Er zijn tijden van donkerheid en er zijn tijden van licht. Er zijn tijden van voorspoed en er zijn tijden van tegenspoed. En dat nu *al die wegen* nodig zijn om aan God gebonden te blijven en om bij God niet vandaan te kunnen komen.

Ik zou vanmiddag willen zeggen, mensen, wat dit jaar ons deel zou zijn weten wij niet. Er zitten hier mannen wellicht, die hun vrouwen zullen moeten missen. Daar zullen vrouwen zijn, die hun man moeten missen. Er zullen ouders zijn die hun kinderen moeten missen en er zullen kinderen zijn die hun ouders moeten verliezen. Die daden zijn allemaal in de hemel bekend. Wij weten niet wat er over ons hoofd besloten is. Dat weet de mens niet van de ene dag in de andere. Maar een voorrecht: het zijn niet altijd dezelfde wegen. Nee. Er staat een Psalm 66:

*Hier scheen ons 't water t' overstromen
Daar werden wij gedreigd door 't vuur.
Maar gij deedt ons 't gevaar ontkomen,
Verkwikkend ons ter goeder uur.*

Er zitten misschien zielen in ons midden, - ik hoop dat je het allemaal waren, - die uitzien om nog eens verlost te worden. Dat de banden nog eens zullen breken. Maar die misschien op dit ogenblik geen hoop meer hebben. Dat ze zeggen: 'O ik ben al zo oud, en ik heb al zoveel jaren op mijn knieën gelegen, en ik heb al zoveel tegen God gepraat maar Hij praat niet tegen mij terug. Hij praat maar niet terug.'

Want je moet rekenen mensen, als God een mens bekeerd dan gaat hij tegen God praten, voordat hij tegen zijn vader en moeder praat. En voordat hij tegen zijn familie praat. Dan gaat hij tegen de Heere praten. Hij gaat naar bed en dan met zijn hoofd naar de muur, evenals Hizkia, die kermde als een duif en piepte als een zwaluw: *ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg!*

Want als God komt, dan wordt je om God verlegen. Onthoud dat maar. Dan wordt je om God verlegen. Dan heb je geen behoefte aan een party. Dan heb je geen behoefte om met de wereld te lachen en te giechelen. Nee, dan zou de ernst op je gezicht liggen. Dan zullen ze zeggen: zou die man de kanker hebben? Zou die jongen tbc hebben? Ze zien er soms toch zo naar uit.

Maar het gaat er allemaal over hoe het vanbinnen is. *Want mijn zak zal niet zijn ontbonden, voordat ik Jezus heb gevonden*. En dan horen ze van de preekstoel hun leven wel eens verklaren. Dat gebeurt. Want Gods knechten zijn geroepen; waarom? Om een lesje te lezen van de preekstoel? En met hun hand er bij moeten wijzen om niet verkeerd te gaan? Zoals dat zoveel met die stakkers gebeurt?

Nee mensen, maar dat op de daken gepredikt wordt, wat er in de binnenkamer plaatsgreep. Dat ze zeggen: hoe zou die man dat toch weten? Hij zal zeker wel een brief over mij gekregen hebben van de een of de ander. Maar nee, dat kan toch niet want ik heb het tegen geen mens verteld. Ik heb tegen geen mens verteld waar ik vannacht mee geworsteld heb. Dus dat kan ook niet. Hoe zou die man dat dan weten? Hoe zou dat op de preekstoel gebracht kunnen worden?

O, dat is omdat God verborgenheden aan Zijn knechten openbaart. En omdat ze soms dingen moeten zeggen waar ze op de studeerkamer helemaal niet over gedacht hebben. En dat voor een arme ziel die tot God schreeuwt, God zijn knechten soms opening geeft. Voor een ziel die in banden zit. Voor een ziel die in de strikken zit. Voor een ziel die met problemen zit. Waar ze tegen geen mens over durven praten, want dan zouden ze wel zeggen: die man heeft zijn verstand niet meer.

Maar wat er allemaal gebeurt hier in het hart, wat er allemaal plaatsvindt En dan is dat als een lieflijke zang in hun oren als ze horen, hoe dat God Zijn volk leidt en bekeert en hoe Hij hen onderwijst. En weet je wat ze dan zeggen?

Dan zeggen ze; 'Heere, als dat nu waar is wat die man vertelt dan heb ik toch nog een beetje hoop, dat ik er misschien ook bij mag wezen. Dan heb ik misschien een beetje hoop, dat het nog wel eens verder zal komen. Dat het nog wel eens vervuld zal worden.'

Ja, werkelijk. Dat volk, als God hen bekeert, gaan ze tegen God praten. Ja. En dan zijn ze met geen één op de wereld zo familiair als met de Heere. Is dat Bijbels? Jazeker. Waar lees je dat dan? Dat staat in Psalm 119. Daar zegt David: *Ik heb U*, dat is een alwetend God, *ik heb U al mijn wegen verteld*. Wat ze tegen niet één mens op de wereld zouden durven zeggen.

Ik zal je nog wat vertellen; misschien kan ik het niet lang meer doen. Misschien ben je wel zat van me. Ja, dat kan wel wezen. Misschien ben je er wel zat van. Maar ik zal je nog eens wat vertellen. Vorige week zondagavond stond ik daar voor de preekstoel om voor de 3e keer op die preekstoel te gaan. En de Heere weet hoe. En toen heb ik dingen gezegd tegen de Heere, waarvan ik later dacht: als de mensen die nu in de kerk zitten dát gehoord hadden, dan zouden ze zeggen: wat staat die man nu toch te zeggen? Hij klaagt zichzelf bij God aan als een mens die zo dom is en zo onkundig is en die zo ellendig is, die zichzelf een stakkerd noemt, een arme stakkerd.

Maar tegen de Heere kun je alles vertellen, alles. Daar kun je met al je bezwaren en met al je kruisen en met al je ellenden terecht. *Hij hoort dat zuchten en dat klagen, dergenen die in banden zijn geslagen*.

En dan komt er een tijd in hun leven, - waarom ik het vanmiddag allemaal moet zeggen, weet ik ook niet. Want ik heb er helemaal niet over gedacht. Maar het zal voor dezen of genen moeten. Dan komt er een tijd in hun leven dat ze van binnen zeggen: nu heb je al zolang tegen God gesproken en al zolang je hart voor Hem uitgestort, maar wat heeft God nu teruggezegd tegen je? Wat heeft God nu teruggezegd? En dan staan ze daar. Hé? Dan staan ze daar. Ze hebben in hun gebed wel eens gezegd, als ik dat vanmiddag zo noemen mag, ze hebben wel eens gezegd: Heere, één woord uit Uw mond, waar ik op steunen kan, op leunen kan, waar ik op bouwen kan en waar ik op vertrouwen kan; één woord.

Tegenwoordig zouden veel mensen zeggen, dat heb je zeker in het Oude Testament gelezen, maar we leven nu onder het Nieuwe Testament. Want het Oude Testament heeft voor vele mensen afgedaan.

In het Oude Testament staat het in Psalm 35: *Spreek Gij tot mijn ziel, Ik ben uw Heil alleen*. En wat staat er in het Nieuwe Testament? Daar staat het ook. Daar staat het ook precies zo. Wat staat er in het Nieuwe Testament? *Spreekt maar één woord tot Uw knecht en hij zal gezond worden*. Dus, het is in het Oude Testament is en het is in het Nieuwe Testament. Wees er maar niet over beschaamd, hoor. Het is Bijbels, het is op het woord van God gegrond.

En als je nu zou zeggen hebben ze er recht op? Nee, dat hebben ze al zo vaak tegen de Heere verteld, dat ze er geen recht op hebben. Dat het een eeuwig wonder zou zijn als Hij ooit wat tegen hen zou zeggen. En dat wonder wordt almaar groter. Want ze vallen zichzelf zo bitter tegen. Och gemeente, als er hier mensen zitten die der eigen nog meevallen, je bedriegt je eigen voor de eeuwigheid, hoor. Je bedriegt jezelf voor de eeuwigheid. Maar als je nu bedrogen met je eigen uit mag komen, bedrogen; en als je met die heidense hoofdman mag zeggen: *Heere, ik ben niet waardig dat Je onder mijn dak zoudt inkomen*. Als je daar een plek mag krijgen ...! En daar brengt de Heere al Zijn lieve volk. Al Zijn lieve volk.

En nu zijn er verschillende wegen in het leven van Gods volk. Ik sprak in het begin al van verwisselingen in Gods weg met hen. En gelukkig dat die verwisselingen er zijn. Werkelijk.

Ik vroeg aan een stervende vrouw hier Grand Rapids, al jaren geleden: of de duivel nog wel eens bij je komt?

Ze zei: hij is gisteravond nog geweest.

Ik zei: wat heb je gisteravond met dien duivelen gedaan?

Ze zei: ik heb hem weggestuurd. Ja; ik heb hem weggestuurd.

En ging hij weg?

Ja, zei ze, hij ging weg. Hij ging weg.

Dat is zo Bijbels. *Als onze vijanden met schand; Veldvluchtig moeten wijken.* Het is Bijbels. Maar er zullen hier ook nog wel mensen zitten die er elke dag last van hebben. Dan komt hij met dit en dan met dat. En dat die je elke keer weer op je vuile klederen wijst. Die je elke keer weer aanklaagt. Die je elke keer weer vastpakt. Die je elke keer maar zegt: *je hebt geen heil bij God.* Die elke keer maar zegt: *was je maar nooit geboren.* Die elke keer zegt: "Wat is het verschrikkelijk dat je op de wereld gekomen bent. Straks dan zullen je man, je vrouw, je kinders allemaal tegen je getuigen in het oordeel. Ze zullen je allemaal vastpakken straks. Ze zullen je allemaal veroordelen straks. Ze zullen zeggen: je was nooit geen vader en je was nooit geen moeder."

En mensen als dat nu altijd zo doorging, dan zouden we niet kunnen leven. Nee. Soms gaan ze naar bed, - ja ze zou zeggen wat preek je toch, vanmiddag. Maar soms dan zeggen ze: "Heere, zou Je nog eens een beetje slaap willen geven dat die vijand wegblijft. En zou Je mij willen geven dat ik morgen nog niet verwoest wakker wordt, vanwege al de ellenden en vanwege al de goddeloze dromen en verschrikking van de zonde." Dat is de inhoud van de gebeden van Gods kinderen. Werkelijk mensen.

Wentel uw weg op de Heere. Ja. Maar het is niet altijd hetzelfde. Nee, het is niet altijd hetzelfde. Ze krijgen wel eens een ademtocht. Ze krijgen wel eens een ogenblikje dat ze als in de armen Gods mogen rusten en dat ze in mogen leven wat we nog even zingen uit de 31e Psalm

*'k Beveel mijn geest in Uwe handen
Gij God der waarheid Gij,
O Heer, verlostet mij.
Ik haat hen die het reukwerk branden,
Ter eer van valse goden.
Op U steun ik in noden.*

Het is het 4e van de 31e Psalm.

Toepassing

Wentel uw weg op de Heere in zuurheid en in zoetheid, in duisternis en in licht. In voorspoed en in tegenspoed. En nu zijn er nog 3 dingen voordat we gaan eindigen, en dan hopen we het vanavond te vervolgen.

(1) En dat is in de 1e plaats: *Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, zo ontfermt Zich de Heere over degenen die Hem vrezen.* Die Vader heeft Zich ontfermd over dat volk in de tijd die achter hen ligt. *Ik zeg niet, zo zegt de Heere Jezus, dat Ik*

de Vader voor u bidden zal, want de Vader Zelf heeft u lief. Diezelfde Vader zal dat doen voor Zijn kinderen. Al durven ze die Vadernaam niet op hun lippen nemen. Dat ze wel eens zeggen, 'dat het eens zo ver in mijn leven komen mocht, dat ik grond heb om die Naam te mogen noemen.'

(2) In de 2e plaats, de apostel Paulus zegt in Hebreeën 4: *Dewijl wij zo een grote Hogepriester hebben, Die door de hemelen is doorgedaan, laat ons deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben een Hogepriester die medelijden heeft met onze zwakheden, Die in alles verzocht is geworden, gelijk als wij; doch zonder zonde.* Wij worden verzocht en de kracht van de verdorvenheid die viert vaak hoogtij in ons hart. Maar nu ondersteunt God dat volk, dat het niet te veel voor hen worden zal. Want in hen is geen kracht tegen die grote menigte. *Wentel uwen weg op de Heere.* Houd het oog op God gericht. Vertrouw op Hem en de uitkomst zal niet falen. *Heere, geef mij dat vertrouwen, want zelf heb ik het niet.*

(3) Wat is het 3e wat ik vanmiddag tegen je wil zeggen bij het einde van deze preek? *De God nu aller vertroosting vertrooste u met de vertroosting des Heiligen Geestes.* Wiens bijzonder werk het is om Zijn kerk te vertroosten in al hun droefheid. Geliefden als de zonde je drukt en als de zonde je smart en als de zonde een last is en een bitterheid, dat je zegt: "Heere, ik wil niet tegen U zondigen, ik durf tegen U niet te zondigen, en toch gedurig weer in die strikken vervalt. Verlos me toch uit die banden waarin de Boze mij beknelt. Och, neem toch de lust uit de zonde voor mij weg. Dat ik toch een afschrik ervan krijgen mag, en meer en meer. En dat de zonde in mij gedood zal worden. En dat ik in de gerechtigheid zal leven. Dat ik Gods Geest niet zal bedroeven."

Wentel uwen weg op de Heere.

Volk, al durf je niet jezelf bij dat volk te scharen, maar dat het je toch wel eens in je leven geraakt heeft: *uw volk is mijn volk en uw God mijn God*, vanwege de betrekking die er in je ziel op die God ligt en op dat volk. Er is een verse en een levende weg geopend in de Heere Jezus Christus. En als er nu bij ons geen weg meer is - en er is ook geen weg meer bij ons, dat is in het paradijs allemaal toegemuurd en afgesloten, - maar dan zegt Christus tegen Thomas: *Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij.*

Dat de woorden van deze middag nog tot een onderrichting en vertroosting voor moedeloze zielen mocht zijn. En dat je vanmiddag een weinigje ademtocht heb mogen scheppen en een weinigje moed hebt gekregen in je moedeloze leven; ja je moedeloze leven. Want die zielen zullen tijden hebben dat ze zeggen: *O God, ik denk dat er totaal niks meer is wat mij nog moed geeft om te leven.*

Bij al de weldaden die God je nog geeft, hoor. Ook in het tijdelijke leven. Veracht die niet. Maar denk er over, *dat alle goede gaven en volmaakte giften zijn afdalende van de Vader der lichten, bij Wie geen verandering of schaduw van omkering is.*

Wentel uwen weg op de Heere.

Hij zal ook dit jaar je erdoor helpen. En straks bij de dood er uithelpen. Gelukkig. Omdat Hij je nooit zal begeven en omdat Hij je nooit verlaat. Omdat Zijn eer eraan verbonden is. Toen Mozes zei tegen de Heere: *wat zult Gij dan met Uw grote Naam doen?* Dan zegt de Heere: *ik zal hen niet verdelgen.* Omdat Zijn eer eraan verbonden is. En aan de verheerlijking van Zijn Naam is verbonden de zaligheid van Zijn kerk.

De Heere verkwikke Zijn erfdeel en geve dat Zijn woord ook van deze middag, in dit jaar 1978 voor onszelf een lamp voor onze voet en een licht op ons pad mocht zijn om alle duister op te klaren. En dat het nog eens een jaar mocht zijn dat de Heere werken mocht in onze harten en in de harten van ons geslacht.

Och gemeente, dat we er zwanger onder gaan mochten, dat onze kinderen nog leven, zoals ze geboren zijn. Misschien zijn er onder waar je een weinigje, een weinigje ja een weinigje moed voor mag hebben. Misschien zijn er onder ons waar er iets is als eens mans hand. Dat je zegt, het zou kunnen dat ze er nog gedachten aan hebben. En nu gaan we op tranen niet bouwen. Nee mensen, nee. Christus is de enige Grond, en geen tranen. Maar zonder tranen zal het niet gaan. Onthoud dat. En als er nu nog eens een jongen of meisje bij mocht wezen en dat je ziet dat hun ogen nat worden als je in de Bijbel leest, en dat ze soms van tafel gaan met tranen; en als je dan vroeg: wat scheelt er aan; wat hapert er? En dat ze zeggen, niks. Er is wel wat maar ze durven het niet zeggen. En dan is er nog een beetje hoop, een beetje hoop dat God nog werkt.

Het is alles zo hard en onverschillig. En alles zo werelds. En alles zo ellendig. Ze gaan hierin mee, ze gaan daarin mee. Allemaal naar de hel te willen. Is het anders? Is het anders? Nee mensen, het is niet anders. Het is allemaal ellende.

Maar God mocht nog wonderen doen en wonderen werken onder jong en oud en klein en groot. En aan de gemeente nog eens gedenken opdat er nog tekenen ten goede gevonden mocht worden en dat de Heere Zijn kerk nog mocht bouwen in de benauwdheid der tijden en in dit jaar wonderen doen, die de eeuwigheid zullen verduren. Dat er een breken met de zonde en een verlaten van de wereld en een wandelen in de wegen Gods en een jagen naar de gerechtigheid van Christus mocht zijn. *Wentel uwen weg op de Heere en vertrouwt op Hem en Hij zal het maken. Amen.*

Dankgebed

Heere, Gij mocht waarheid bekrachtigen. Breng het nog eens op zijn plaats, brengt het nog eens in onze harten. En als het in Uw raad mag bestaan en ook met het oog op het weer, dat Ge het nog maken mocht om in de avond samen te mogen komen. En dat Ge nog lust en liefde mocht geven onder het opkomend geslacht om niet overal weg te zwerven in de ijdelheid en in allerlei dwaasheid omdat het nieuwjaarsdag is, maar dat de vreze Gods onze harten mocht vervullen. Ook onder jong en oud en klein en groot. En dat om Jezus' wil. Amen.

Psalm 62 het 4e en het 5e vers.

*Doch gij mijn ziele het ga zo 't wil,
Stel u gerust zwijg Gode stil.
Ik wacht op Hem, Zijn hulp zal blijken.
Hij is mijn Rots, mijn heil in nood,
Mijn hoog vertrek, Zijn macht is groot.
Ik zal nog wankelen noch bezwijken.*

*In God is al mijn heil, mijn eer,
Mijn sterke Rots, mijn tegenweer.
God is mijn Toevlucht in het lijden.
Vertrouw op Hem, o volk in smart.*

*Stort voor Hem uit, uw ganse hart.
God is mijn Toevlucht t' allen tijden.*

Ontvang nu de zegen des Heeren en ga heen in vrede. Waar ook onder begrepen zijn degenen die in deze week weer terugkeren tot het oude vaderland.

*De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede. Amen.*

2. Het water van Bethlehems Bornput

Zingen Psalm 143: 6, 7

Lezen 1 Kronieken 11: 1 t/m 9

Psalm 63: 2, 3

Psalm 42: 1

Psalm 36: 3

Vangen we onze godsdiensttoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 143 het 6^e en het 7^e vers.

Wat we verder uit Gods heilig Woord u wensen voor te lezen dat kunt u opgetekend vinden in 1 Kronieken 11, het eerste gedeelte. Vooraf de 12 artikelen des geloofs.

Onze hulp is in de Naam des Heeren Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van Hem Die is en Die was en Die komen zal en van de Zeven Geesten die voor Zijn troon zijn en van Jezus Christus de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van de Koningen der aarde. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

We zingen uit Psalm 63 het 2^e en het 3^e vers.

Geliefden.

De Heere heeft Zijn volk Israël opgewekt in Deuteronomium 1, en gedurig opgewekt om te gedenken de weg die de Heere met hen gehouden had; die 40 jaar in de woestijn. En bij de profeet Micha, het 6e hoofdstuk, wordt de kerk opgeroepen om te *gedenken de weg van Sittim tot Gilgal toe, opdat ze de gerechtigheden des Heeren zouden kennen*. En we hebben straks gezongen uit Psalm 63, dat David daar betuigde: Voorwaar, voorheen heb ik God gezien in het heiligdom en Zijn heerlijkheid aanschouwd. Nu was zijn begeerte: *Och, werd ik derwaarts weer geleid, Dan zou mijn mond U de ere geven*.

Het is een groot verschil of wij terug gaan naar hetgeen God in ons leven heeft gedaan, dan dat God er ons naar terugbrengt. Wanneer wij teruggaan, dan is het de meeste tijd met veroordeling van onze ziel, gewaarwordend, dat we zo ver van God zijn afgeweken en zover van God zijn vervreemd. Maar wanneer God ons terugbrengt, dan is het ook wel tot onze vernedering en verootmoediging, maar het is ook tot bemoediging. Wanneer we herdenken mogen aan de dagen vanouds en aan de jaren die er achterliggen, waarin God Zijn gunst zo menigmaal heeft betoond. Wanneer we met Psalm 77 de jaren vanouds mogen gedenken en hoe dat God niettegenstaande al onze ontrouw en al onze ellende, want ons leven is niet anders, dan onszelf maar

afkeuren en dat we geen ogenblik voor God kunnen bestaan. Maar toch ook, om de goedertierenheden des Heeren te mogen herdenken in het midden van Zijn kerk. En er is nog iets anders. Wanneer we in ons leven teruggebracht worden naar de bemoeienissen en de goedertierenheden Gods, door God Zelf, dan wordt het door de Heere menigmaal gebruikt om onze ziel op te wekken en om teruggebracht te mogen worden waar we in ons leven wel eens geweest zijn. Opdat we mogen weten en mogen gevoelen, dat daar de Heere Zijn gunst zo rijkelijk aan onze ziel heeft betoond.

We willen vanmiddag met een enkel woord daarover handelen. Onze tekst kunt u vinden in 1 Kronieken 11 en daarvan het 17e en het 18e vers. Waar Gods woord aldus luidt:

En David kreeg lust en zeide: wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is? Toen braken die drie door het leger van de Filistijnen en putten water uit Bethlehems bornput die onder de poort is, en ze droegen het en brachten het tot David. Doch David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor den Heere.

Tot dusver.

We wens vanmiddag met de hulp Gods iets te zeggen over *het water van Bethlehems bornput*.

Ten 1e, een begeerte die opgewekt werd.

Ten 2e, een begeerte die vervuld werd.

Ten 3e, een vervulling die tot een bijzondere zaak aanleiding gaf.

Of, we zouden het met andere woorden nog korter kunnen zeggen:

Een vraag, een onmogelijkheid, een oplossing en een beantwoording.

Wij hebben hier een verhaal dat heeft plaatsgehad in het leven van David nog voordat hij koning was. Saul was nog aan het bewind en hij regeerde nog in het land. David was, toen deze gebeurtenis plaatsvond, in de spelonk van Adullam. Waar we van lezen in 1 Samuel 22. Dat was destijds de enige toevlucht die er voor David overbleef. En zodra hij daar een ontkoming gevonden had in de spelonk van Adullam, zijn z'n broeders en zijns vaders huis tot hem gekomen. Maar ook allen die benauwd waren, en die bedroefd waren en allen die een schuldeiser hadden. En dan staat er, *dat David werd tot een hoofd over hem*. Nu is het geweest ten tijde van het verblijf van David in de spelonken van Adullam, dat hij lust kreeg. En dat hij zeide: *Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is?*

Het schijnt mijn geliefden, dat in de spelonk van Adullam er geen, of laat ik het anders zeggen, dat het water wat er nog was, niet was zoals dat water waar David van gedronken had toen hij in Bethlehem woonde.

Dat water uit de bornput van Bethlehem was zuiver water. Dat was verfrissend en verkwikkend water. Maar, waar hij zich thans bevond was het anders. Hetzij dat er geheel geen water was, of dat het water troebel was; daar kunnen we verder geen antwoord op geven. Maar toch, er zal wat aan ontbroken hebben. Het is inderdaad niet zo'n water geweest, zoals het was in Bethlehem. En nu kwam bij David die herinnering weer op van zijn leven in Bethlehem. En van dat water dat hij daar gedronken heeft, wat hem zo zeer verkwikt heeft en zo zeer verfrist heeft. David heeft teruggedacht aan de dagen vanouds, toen de zorg van God en de trouwe Gods zo rijkelijk over hem was uitgestrekt. En de gedachte daaraan heeft de begeerte in hem

opgewekt om dat water weer te mogen drinken. Daarom zijn vraag: *wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput?*

David was er wel niet zo ver vandaan, want de spelonk van Adullam lag niet zo ver van Jeruzalem verwijderd. Maar toch, er was voor David zelf geen mogelijkheid om dat water te nemen uit Bethlehems bornput. David was daar eigenlijk als iemand die in de gevangenis zit, als iemand die verborgen moest blijven en die niet in het openbaar tevoorschijn kon komen; omdat Saul het leven van David zocht weg te nemen. En toch, er lag in zijn hart een sterke begeerte, al zou het maar eenmaal zijn om dat water uit Bethlehems bornput te mogen drinken. Om er zich nog eens één keer aan te verkwikken om er nog eenmaal door verfrist te worden.

En ziedaar mijn geliefden, wat de Heere werkt in het leven en in de harten van Zijn volk. Je leest in Psalm 34: *smaakt en ziet dat de Heere goed is.*

*God is een toevlucht voor de zijnen,
Hun sterkt' als zij door droefheid kwijnen.*

God is voor Zijn volk goedertieren in Christus. Genadig en barmhartig, vriendelijk en weldadig. Want het is niet zonder grond en niet zonder reden dat de kerk van de oude dag gezongen heeft in Psalm 84:

*Want ons God is vriendelijk en goed,
Den Zon en Schild tot ons behoed.
Die ons geeft eer ende genade.*

Er is niet één van Gods kinderen hier in dit Mesech of ze smaken en ze proeven bij ogenblikken de goedheid en de goedertierenheid Gods in hun leven. De Heere is voor Zijn volk geen dorre woestijn, noch een land van uiterste donkerheid. Omdat Hij voor Zijn gunstgenoten in Christus de weg gebaad heeft en een pad geopend heeft dat ze in Zijn gunst en in Zijn gemeenschap mogen delen. En dat zij hier alles mogen verliezen om zich in God alleen te mogen verblijden. Hoe verdrukt en hoe benauwd het leven mag zijn van Gods gunstgenoten hier op aarde, de Heere toont Zijn vriendelijk aangezicht in Christus aan al Zijn gunstgenoten. De een heeft het langer dan de ander. Daar zijn er die het zeer kort hebben, maar toch, ze mogen allen in die gunst Gods bij ogenblikken voor hun ziel delen. En dan zijn ze net als David in de spelonk van Adullam, geliefden.

Zoals we zo menigmaal al hebben opgemerkt, het leven van Gods volk hier op de wereld is een missend leven. In de hemel is er geen gemis meer. In de hemel is voor dat volk een volheid en een volkomenheid van zaligheid. Maar hier aan deze zijde van het graf, is het meestal voor dat volk een missend leven. Er zijn zoveel tijden in hun leven dat ze er buiten staan. Zoveel tijden in hun leven dat het de vraag is, of ze nog wel eens ooit God zullen ontmoeten. Een vraag of de Heere Zichzelf nog wel eens ooit aan hun ziel zal openbaren. Er is zoveel strijd en zoveel moeite. Gods arme volk wordt hier gejaagd als een veldhoen op de bergen. De strijd is zo zwaar en hun banden drukken hen menigmaal neer, hier in dit leven. Het is zo menigmaal van binnen, uit moedeloosheid: *wat zal ik nog langer op de Heere wachten?* Dat het voor het volk schijnt alsof ze God nooit meer ontmoeten zullen.

Maar toch, de begeerte naar Zijn gemeenschap en het verlangen naar de gunst van God, dat kan niet één duivel uit de hel ooit wegnemen uit hun hart. Dat is iets wat gedurig weer in hun hart opkomt en dat gedurig weer in hun hart levendig wordt. Bij al de veroordelingen die er zijn in hun leven, ligt er toch een begeerte en een verlangen om God te mogen ontmoeten. Om, zoals je leest in het boek van Jona, om in de tempel Zijner heiligheid God weer te loven en te prijzen. Je leest ook in Psalm

42: *Wanneer zal ik naderen voor Uw ogen, in Uw huis Uw Naam verhogen?* Dus wat wij hier nu vinden van David in een natuurlijke zin, dat wordt geestelijk ingeleefd en doorleefd bij Gods kinderen op de aarde.

Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is?

Dus een bornput onder de poort. Wat betekent dat? Dat kan een kind onder ons na zeggen. Want als je dat aan een kind zou vragen op de catechisatie, dan zouden ze zeggen, dat staat in Johannes 4 vers 13. Dat wil zeggen, drinken van de wateren des levens, uit de fontein des levens.

Dus, *wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput?* Er is, laat ik het zo eens tot verduidelijking zeggen, er is geen leven, er is geen blijdschap, er is geen vrede, er is geen zaligheid buiten Christus. Hij is die Bornput van Bethlehem. Alle putten op de wereld gaan leeg. Of je nu leraar bent of een kind van God, je raakt alles kwijt. Je licht gaat uit en je gaat met alle mensen naar het graf, waar geen verzinning nog leven meer zijn zal.

Maar dat is met Christus anders. Want Hij zegt: *Ik leef, en Ik ben dood geweest, maar Ik leef tot in alle eeuwigheid. En Ik heb de sleutels der hel en des doods.* Christus is de Bornput van Bethlehem. En uit Hem is dat leven, dat geestelijk leven, dat nieuwe, dat onveranderlijke, dat onvergankelijke en dat onverderfelijke leven, wat duurt tot in der eeuwigheid.

Dus mijn geliefden, wanneer we hier spreken over de Bornput van Bethlehem, dan gaat het over Christus. En nu werkt de Heere door Zijn Geest in de harten van Zijn gunstgenoten een dorsten naar dat water uit deze Bornput van Bethlehem. Daarom staat er in Johannes 17: *En dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen, de enigen en waarachtigen God en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.* Hij werkt in hen de ontdekkende, de ontblotende, en ontgrondende genade, zodat ze in zichzelf niets anders vinden dan de dood. Dat is alles wat zij vinden.

Dat gebeurt niet op één dag. En dat gebeurt niet in één jaar, geliefden. Nee, maar al de jaren die ze hier op de wereld leven, worden ze hoe langer hoe meer gewaar, dat ze in d'r zelve niet anders dan dood zijn; en dat ze niets anders dan vruchten van de dood kunnen voortbrengen. Er was een man die heeft gezongen: *Niets in ons, maar al in Hem, zo komt men in Jeruzalem.*

Dus mijn geliefden, dat is nu klaar en duidelijk uit dat dierbare woord van God, dat het niet in de mensen ligt, maar dat het alleen in God is en alleen in Christus ligt. Daarom hebben we Hem te preken. Paulus zegt, ik wens onder u niets anders te weten dan Jezus Christus en Die gekruist.

Zo is het ook hier vanmiddag met deze tekst. *Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput die onder de poort is.*

David heeft geweten waar dat water was. David heeft uit die bornput gedronken. Maar nu op dat ogenblik in de spelonk van Adullam, miste hij die. Toch wist hij waar die te vinden was.

En nu komt God in de weg van Zijn eeuwige goedheid Christus te openbaren door Zijn woord en getuigenis, of door een persoonlijke openbaring in de harten van Zijn gunstgenoten. En dan zullen ze gewaar worden, mijn geliefden, dat door dat werk van de Heilige Geest, hun ziel naar Hem wordt uitgedreven. Want de zaligmakende bediening voert ons van onszelf af en snijdt ons van onszelf af; maar die bediening brengt tot Christus. Opdat in Hem alleen het leven gevonden wordt.

Dus, wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is? David was bewust dat hij zelf dat water niet halen kon. Hij was een gevangen man, een opgesloten man, die niet voor de dag kon komen.

Wij zitten ook opgesloten. Wij zitten ook in de gevangenis. Wij kunnen ook niet voor de dag komen. Daarom zegt dezelfde David in Psalm 142:

*Voer mij uit mijn gevangenis
Tot roem Uws Naams die heerlijk is.
Dat mij 't rechtvaardig volk omring
En vrolijk van uw weldaân zing.*

Dus, wie zou mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput?

Dat was de vraag van David. Maar nu de onmogelijkheid. Die begeerte lag in zijn hart, hoor. Dat was een brandende begeerte. Dat was een wonderlijke begeerte die in zijn hart kwam, gedachtig aan de jaren die achter hem lagen. Aan hetgeen hij daar had geproefd en gesmaakt, toen hij in Bethlehem woonde. Maar nu de onmogelijkheid. Waarom een onmogelijkheid?

Toen David in die spelonk verkeerde, was Bethlehem onder de macht van de Filistijnen. Die hadden dat stadje in beslag genomen. En dat betekende, dat niet alleen in Bethlehem, maar ook rondom dat stadje, er een ringmuur van soldaten lag. En nu zegt David: *wie zal mij te drinken geven uit Bethlehems bornput?*

Die mensen die dat zouden doen, moesten door de benden, door die Filistijnen heen dringen. En, dat zou niet anders kunnen dan met gevaar van hun leven. Dat kon met andere woorden, niet anders dan hun dood kosten. In een tijd van oorlog dan is alles onrustig, dan heerst er benauwdheid en angst. Van beide zijden. Want vanzelf, die Filistijnen die dat stadje veroverd hadden of in bezit genomen hadden, die Filistijnen wilden dat stadje onder hun macht houden. Vandaar al de soldaten die als een muur daar rondom lagen om het stadje te beschermen bij dagen en bij nachten. Van alle kanten hadden ze schildwachten die elkaar aflostten, maar toch altijd op de wacht stonden om te verhoeden dat het stadje niet ingenomen zou worden door de Israëlieten. Dus, ze stonden voor een onmogelijke zaak, geliefden. David zelf kon dat ook niet. En hij wist het ook niet. Het was voor hem verborgen dat er nog een weg was, dat hij nog ooit het water uit Bethlehems bornput zou drinken.

Gods volk staat ook voor een muur en voor een onmogelijkheid. Och, tegenwoordig, is de wereld vol met gelukkige mensen. Vol met mensen die voldaan zijn met d'r zelve. Er zijn maar weinig onbekeerde mensen, o zo weinig. Dat wil zeggen in zichzelf. De meeste mensen hebben wat. De een meer en de ander minder. Maar zij hebben allemaal wat waar ze op steunen voor de eeuwigheid.

Maar nu zal het de vraag zijn mensen, of we al eens ooit in de onmogelijkheid gebracht werden, dat we nog met God verzoend met God bevredigd konden worden. Dat is de zaak. Want als het aan 's mensen kant krachtens onze schuld en zonde, - maar ook vanwege het Goddelijk recht, het onkreukbaar recht van God, - als het nooit onmogelijk geworden is en als het nooit aan onze kant afgesneden is, dan kan het door God ook niet mogelijk gemaakt worden. Ze krijgen allemaal hun schuld en hun zonde thuis. Ze krijgen allemaal te zien dat ze van God gescheiden liggen en van God vervreemd zijn. Ze krijgen er allemaal indrukken ervan, dat het van hun kant afgesneden is. Dat alle mensen bekeerd kunnen worden, behalve hun. Want er is op de hele wereld niemand zo ellendig, dan dat zij zichzelf voelen. Er is geen mens die het zo verzondigd heeft, er is geen mens die het zo onwaardig is. Salomo zegt: *een levende hond is beter dan een dode leeuw*. En die Kanaänese vrouw zei: zelfs de hondekens eten van de kruimkens die er vallen van de tafelen hun 's heren. En dan

was er nog een ander Israëliet. En wie was dat? Wie was dat nu? Dat was Mefibóseth. Die zei tegen David: *dat gij omgezien hebt naar een dode hond*. Want wat kun je nog met een dode hond gaan doen? Kun je daarmee beginnen? Dus die man kende zichzelf als een dode hond. En die mocht aan de tafel bij David zitten.

De onmogelijkheid van 's mensen kant, geliefden. En als God nu een mens bekeert, en als God nu een mens te sterk wordt, en als God een mens lokt, dan weet hij daar nog weinig van. Een mens erkent het, dat wil hij wel belijden, maar er is een ontdekkend werk nodig om in de onmogelijkheid van onszelf gebracht te worden, om nog ooit bekeerd te worden. Paulus zegt ook in zekere tekst: *De zaligheid is ons nu nader dan toen wij eerst geloofd hebben*. Maar dan is hij eerst aan zijn kant rampzalig geworden. Dan is hij voor God geworden wat hij werkelijk is. En dan wordt de zaligheid nader. Er zijn mensen in de diepte van hun rampzaligheid weggezonden, dat het aan onze kant afgelopen is, maar dat de Heere Zelf de ruimte die in Christus is, aan hun ziel heeft geopenbaard en bevestigd.

Wie zal mij water te drinken geven? Een onmogelijkheid. David zag er niet doorheen. Gods volk kan er ook niet doorheen kijken. En dat is niet alleen in de eerste weg, maar later ook in de weg van oefeningen. Wanneer we iets kwijt zijn dan kunnen we het niet bedenken of we het ooit terug kunnen krijgen. En of we het nog wel ooit zullen vinden. Want als wij het allemaal konden bekijken, dan zouden we zoveel moeite niet hebben en dan was ons leven zo zwaar niet.

En nu was David, zoals we gehoord hebben vanmiddag, wel kort bij Bethlehem. Maar hij kon er toch niet bijkomen. Want de soldaten stonden er tussen, die Filistijnen. En die stonden om dat stadje te verdedigen. Die geen mens daar naartoe zouden laten gaan.

En zo is het ook van Gods kant, geliefden. Er staat: *Gods recht diep als een afgrond gaat, Hij behoedt vee en mensen*.

Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput?

Maar dan staat er: *Toen traden die drie door het leger van de Filistijnen en putten water uit Bethlehems bornput, die onder de poort is en ze droegen het en ze brachten het tot David*.

Drie helden; dan kun je toch wel zeggen! Dat zijn mannetjes geweest. Ja, dat zijn nog eens mannetjes geweest. Die zijn heus niet benauwd geweest. Dat zijn mannen geweest die moed en kracht gehad hebben. Dat zijn mensen geweest die er alles op gezet en er alles aan gewaagd hebben. Die hun eigen leven er aan gewaagd hebben. Ja, hun eigen leven.

Ze braken door, staat er. Wat betekent dit, dat ze doorbraken? Dat ze dwars doorbraken door het leger van de Filistijnen. Die Filistijnen konden hen niet tegenhouden. Ja, wat zal dat toch geweest zijn, mensen. Heb je daar wel eens over gedacht? Want och, we lezen de Bijbel wel veel, maar verstaan wij hetgeen we lezen? Het is zelden dat we het verstaan. De geschiedenis weten we allemaal, dat die 3 helden doorbraken.

God is met die 3 helden geweest. God heeft die mannen door laten breken. En de vijanden hebben die 3 helden niet kunnen aanraken. Want het heeft nog wat tijd gekost ook. Ze moesten midden door de poort. En ze hebben tijd nodig gehad om dat water uit de bornput in Bethlehem te putten. Maar ze zijn er toch gekomen; en dan moesten ze nog putten.

Die Samaritaanse vrouw zei in Johannes 4, tot Christus: *die put is zo diep en U hebt niets om mee te putten*. Dus ze zijn door alle beproevingen doorgebroken, die 3

helden, en hebben dat water geput. En ze hebben het tot David gebracht. Ze zijn eerst weer terug moeten komen door die bende en die soldaten; ik zou zeggen door die muur heen gebroken en toen hebben ze dat zij verse, dat kostelijke water gebracht bij David.

En nu gaat het geestelijk ook zo. Wie zijn die 3 helden? Die 3 helden? Sommigen zeggen, dat is een Drie-enige God. Maar dat kan in dit verband niet. Want Christus is de Bornput van Bethlehem. Maar die 3 helden worden beschreven in 1 Korinthe 13; en daar staat: *Nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de meeste van die is de liefde.* En waar nu die hoop, geloof en liefde werkzaam is, daar breken ze door al de bezwaren heen. Het geloof overwint de wereld. En de apostel Paulus zegt in Romeinen 5: *En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest, Die ons is gegeven.* En de liefde vermag alle dingen. De Heere Jezus zei tegen Zijn bruid: *Gij hebt mij het hart genomen, o Mijn zuster, o bruid; met één van uw ogen en met een keten van uw hals.*

Ze zijn doorgebroken. En waarom? Dat is ook een geheim. Waarom zijn die 3 helden, geloof, hoop en liefde doorgebroken? Heb je er wel eens over gedacht, mensen? Heb je ook wel eens zó door mogen breken?

Er staat in Micha 2 het 13e vers, *dat de grote Doorbreker voor hun aangezicht zal gaan.* En dat is Christus Zelf. Och, mijn geliefden, Christus heeft door Zijn bloed en Zijn gerechtigheid de weg geopend. Christus heeft aan het Goddelijk recht voor eeuwig voldaan. Christus heeft de pers alleen getreden en niemand van de volkeren was met Hem. Christus heeft God verzoend in Zijn eigen werk. Zondaars teruggebracht in de gemeenschap met Zijn vader. Zodat God nooit meer op hen toornen en dat Hij nooit meer op hen schelden zal. En dat nu door Zijn bloed en gerechtigheid, door die Doorbreker Christus, de Vader getuigt, dat Hij nooit meer toornen en nooit meer schelden zal. Maar dat Hij Zijn volle liefde en Zijn volle genade aan Zijn volk deelachtig maakt, hier in de tijd. En daarom, daarom, wat gelukkig en wat een weldaad geliefden, wanneer het in ons leven mag zijn zoals de dichter gezongen heeft in Psalm 42:

*'t Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet sterker naar 't genot,
Van de frisse waterstromen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den Heer,
God des levens, ach wanneer,
Zal ik naad'ren voor Uw ogen,
In Uw huis Uw Naam verhogen?*

Toepassing

Ze brachten het tot David, staat er. Dus David heeft het zélf niet genomen, maar hij heeft het gekregen. Wat een wonder! Wat een wonder. En die helden hebben wel veel aan David gedacht, dat ze hun leven hebben gegeven, hun leven in gevaar gesteld hebben, om het water uit de bornput van Bethlehem aan hem te geven. Het is alles een wonder. En nu zou je oppervlakkig zeggen, David ja, je was toch wel een beetje onvoorzichtig. Ja David, je hebt die mensen eraan gewaagd. Want dat ze terugkeren was een wonder. Maar de Filistijnen hadden ze ook dood kunnen slaan.

Maar God heeft het wel gemaakt. Hij heeft de wens van David willen vervullen. En daarom spraken we vanmiddag in de tekst over *een begeerte die opgewekt werd.*

En een begeerte die vervuld werd.

Want ze droegen het water tot David. Maar die ook in de vervulling tot een bijzondere zaak aanleiding gaf.

Dat is onze 3e zaak, een vervulling die tot een bijzondere zaak aanleiding gaf.

David had zo gedorst, hij had zo verlangd, een brandend verlangend naar dat zuivere water van Bethlehem. En toen ze het gebracht hadden, goot hij het uit voor het aangezicht des Heeren. En daar zie je de genade triomferen. Ja, genade triomfeert, mensen.

Ja, maar dat was toch wel erg dat hij het water weer uitgoot. Dat hij dat water toch niet op ging drinken.

Och, weet je wat de reden was, mensen. Dat is hetzelfde geweest als in Psalm 116.

*Ik zal met vreugd in 't huis des Heeren gaan,
Om daar met lof Uw grote Naam te zingen.
Jeruzalem, gij hoort die blijde klanken,
Elk hef' met mij de lof des Heeren aan.*

Dat hij het water uitgoot, dat er was een dank over voor het aangezicht des Heeren. Hij dankte God voor hetgeen hij daar had gekregen. Hij kreeg met de weldaden in God te eindigen. Zoals God alleen toekomt de eer, de dankzegging en de aanbidding. Och, ik zal je eens wat vertellen. Toen David dat water kreeg, zonder te drinken had hij er al genoeg aan. Zonder te drinken had hij er genoeg aan. Het was alsof hij dat water had gedronken; hij werd zo vernederd en verslagen onder de goedertierenheden en de barmhartigheden Gods. Want dat water was uit Bethlehem. En dat herinnerde hem aan de trouw door God voorheen aan hem betoond. Hij kreeg het leven weer terug wat hij daar had ondervonden. Want het is een grote zaak om zich weer op God te verlaten. Zoals er staat in Psalm 73. *Betrouw op Hem, geheel en al; de Heer' Wiens werk ik roemen zal.* En Paulus besluit in Romeinen 11: *Want uit Hem en door Hem en tot Hem, zijn alle dingen.*

David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor de Heere. Niet voor de mensen, maar hij goot het uit voor de Heere. En hij wilde zeggen: *Heere nu zie ik dat water hier vloeien, dat hebt U willen geven, dat komt uit Bethlehem, dat komt uit de bornput.*

En Christus komt uit het hart des Vaders. Daar heb je nu heeft de zaak, mensen. Want de oplossing ligt in het welbehagen Gods. Want David is daar terecht gekomen, toen hij het water kreeg en het uitgoot. En Gods lieve volk, geliefden, Gods volk die brengen hun weldaden tot God terug, die ze van Hem hebben gekregen. Ze brengen het bij Hem terug. Als ze nog eens een gunstbewijs van Hem krijgen, nog eens een vernieuwd gunstbewijs van Hem, als God Zijn genade nog eens groot maakt, dan gaan ze op hun knieën. Dan geven ze op hun knieën God de eer voor alles wat Hij in hun ziel geschonken heeft. Dan is hun ziel in God verblijd. Dan zien ze door welke Weg het komt. Dan geven ze het terug aan Hem, die het geschonken heeft. Maar dan mogen ze ook eindigen in de Bron waaruit alles voortvloeit. En dat is een Drie-enig Verbondsgod.

O, dat volk, is het niet waardig. Ze zijn onwaardig in zichzelf. Ze kunnen over de minste van Gods zegeningen zich verwonderen. En daarom vernedert het hun ziel. En dan mogen ze met vreugde scheppen uit de Fonteynen des heils, uit een Drie-enig Verbondsgod. En dat is hun ziel zoet en hun ziel zo zalig. Dan zeggen ze: *en dat aan zo een als ik ben? Aan zulk een! Ze kunnen het niet begrijpen, en daarom bewonderen ze de grootheid en de goedheid en de trouwe Gods.*

David zei: *dat late mijn God verre van mij. Mijn God*, zegt hij. Daar moet je eens overdenken. Die man stond daar in de bewustheid van zijn eigen ziel dat God zijn God was. Dat late mijn God verre van mij om zulks te doen. Dat ik het bloed van deze mannen drinken met het gevaar des levens gebracht? Hij wilde het niet drinken, want hij had het zelf niet gedaan. Maar met gevaar van hún leven.

En geloof, hoop en liefde hebben ze zelf ook niet uitgewerkt. En ze hebben het ook niet verdiend. Maar dat krijgt Gods volk uit louter genade. En nu kan geloof hoop en liefde niets van zichzelf vermogen. Ze kunnen niets van zichzelf. Tenzij dat Gods Geest ze aandrijft en aanblaast. En dat alle bergen wegvallen en dat alle dalen worden gevuld en dat God de eer van alles krijgt. Dat is een klein stukje uit de herinnering van Davids vroegere leven. *Wie zal mij water te drinken geven?*

Och jong en oud, dat het de Heere behagen mocht dat we nog eens dorst kregen, niet naar de wereld, niet naar de zonde; maar dat die dorst zou overgaan. En dat we een haat kregen tegen alles wat God haat. Maar een dorst naar God, een dorst naar Christus, een dorst naar de gemeenschap Gods. Dat is noodzakelijk, jongens en meisjes. Dat is noodzakelijk mannen en vrouwen en kinderen, zal het wel zijn op weg en reis naar de eeuwigheid.

O, we zijn van God vervreemd mensen, in onze diepe val in Adam. Maar dat God dat nog eens ontdekken mocht en openbaren. Dat het Godsgemis en het Christusgemis ondraaglijk in ons hart en leven mocht worden. En nu zal uit de werken der wet nooit geen vlees voor God gerechtvaardigd worden, maar het einde der wet is Christus. En dan staat er, *voor een iegelijk die gelooft*. Het gaat niet over het water van Sinai, maar over het water uit de Bornput van Bethlehem; dat is Christus. Het water des levens, het water der gerechtigheid. Och, dat onze ziel er nog eens naar leerde dorsten.

En als je er ooit naar hebt leren dorsten mensen, dan zal God het vervullen. God zal het vervullen op Zijn tijd. Houdt aan tijdig en ontijdig en zoekt de Heere en leeft. Dat is Zijn Eigen woord en Zijn Eigen getuigenis. En die van dat water gedronken zal hebben, die zal geenszins dorsten. *Het water zal in hem worden als een fontein ontspringende tot in het eeuwige leven*, zegt Christus.

Volk van God, als we ooit hebben leren dorsten door de genade van de Heilige Geest, wat een voorrecht is dat dan, dat onze dorst nooit overgaat. Maar dat je dorstend mag blijven. Och, er is nog een enkele in ons midden die daar geen vreemdeling van is. En ik hoop dat er nog anderen zijn, waar dat nog bedekt ligt. Maar die op Gods tijd nog eens naar voren mochten komen. O, een volk dat zonder en buiten God niet meer leven kan en niet sterven kan. *Ze zijn ziek van de zonde, maar krank van de liefde*.

Och, de Heere vervulle je begeerten. En hij geve dat water uit Bethlehems bornput. Ja niet alleen dat water uit Bethlehems bornput, maar die Bornput zelf. Want als we die Bornput hebben dan hebben we het water ook.

God zegene deze enkele woorden en Hij heilige het tot Zijns Naams eer en heerlijkheid, voor al Zijn amechtige volk hier en elders. En God gedenke in de toorn des ontfermens en verblijde ons door Zijn daden, om het bloed Zijns Zoons. Amen.

Dankgebed

Heere, het is maar een enkel woord. Mocht U het nog bekrachtigen. Het is nog meegevallen. Och, mocht het zijn, aanbiddelijk Wezen, dat het ook in de avond nog mee mocht vallen. Dat we nog gelegenheid krijgen mogen om nog op te kunnen gaan onder Uw woord. Och, Ge weet alle dingen. En nu zijt Gij de machtige om er wederom beslag op te leggen. Mocht U ons in de avondstond geven om nog onverhinderd hier te mogen komen en onverhinderd naar huis te kunnen gaan. En onverhinderd hier kunnen zitten. Breidt Uw vleugel nog over ons uit en wees ons samen nog gedachtig. Vergeef onze zonden. Dek nog onder Uw vleugelen en schenk ons samen wat we nodig hebben naar ziel en lichaam beide. Om het bloed des eeuwigen Verbonds.

Gedenk aan die familie die deze week hopen te vertrekken naar het oude vaderland, om de familie van haar vader en moeder nog te mogen ontmoeten. Verschillende zijn weg maar er zijn er ook nog overgebleven. Wil ze gedenken en veilig geleiden. Dat het in Uw gunst mocht wezen en dat Ge ook mocht blijven met degenen die ze hier achterlaten. Verblijdt ons nog met Uw goedertierenheden en bewijs ons Uw genade en breng ons nog samen, om Jezus' wil. Amen.

We zingen het 3e vers van Psalm 36.

*Bij U, Heer is de Levensbron,
Uw licht doet klaarder dan de zon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen.
Wees die U kennen mild en goed,
En toon d' oprechten van gemoed,
Uw recht, waar z' op vertrouwen.
Dat mij nooit trotse voet vertrap',
Noch boze hand in ballingschap
Ellendig om doe zwerven.
Daar zijn de werkers van het kwaad
Gevallen in een jammerstaat,
Waarin zij hulpeloos sterven.*

Gaat thans henen in vrede en ontvang de zegen des Heeren

***De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aangezicht over uw en geve u vrede. Amen.***

3. Christus in de hof van Gethsémané

Zingen Psalm 140 : 1, 4
 Lezen Hebreeën 5
 Psalm 69: 1, 2
 Psalm 22: 5
 Psalm 131: 1-5

Vangen we onze godsdiensttoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 140 het 1e en het 4e vers.

En wat we verder u uit Gods heilig Woord wensen voor te lezen dat kunt ge opgetekend vinden in de zendbrief aan de Hebreeën en daarvan het 5^e kapittel. En vooraf de 12 Artikelen des geloofs.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

Heere, Gij bracht bij vernieuwing ons op deze heilige rust- en sabbatdag weer samen aan de plaats des gebeds. Gij betoont nog van alle zijden, dat Gij geen lust hebt in de dood des goddelozen, maar daarin dat die goddeloze zich bekere tot den Heere. En nu is het alleen door de onweerstandelijke kracht van Uw Goddelijke en Heilige Geest, dat we onszelf als een goddeloze voor God leren kennen. En als een goddeloze niet alleen door God bekeerd, maar ook als een vijand met God verzoend, door het bloed des kruises. Het zijn allemaal verborgenheden. Het oog van een kraai heeft die weg niet ontdekt. En het is voor de mens verborgen, totaal verborgen, tenzij dat we verlicht worden door de verlichting van God de Heilige Geest.

En waar we bij vernieuwing zijn samengekomen in deze middag om bij dat Borgtochtelijk lijden en sterven van Christus onze aandacht te bepalen, och dat het U behagen mocht, dat we er nog eens bijgebracht mochten worden. En dat we er eens ingezet mochten worden. Want dat hebben we beiden nodig, in spreken en in horen. Zonder U kunnen wij niets doen. Dan zwerven onze gedachten over de hele wereld. En het is zelfs met geen pen te beschrijven en met geen tong uit te drukken waar onze gedachten mee bezet zijn. Zelfs in Uw huis, onder Uw woord en wanneer we nog trachten een enkel woord te vragen of Gij nog aan ons wilt gedenken.

Heere, stort Uw Geest in deze middag over ons uit, zowel waar dat woord gelezen als gepredikt staat te worden. Steil en diep afhankelijk zijn we in alles van de gezegende invloeden van Uwe Goddelijke Geest. Gij hebt in deze morgen ons samengebracht en deze middag bij vernieuwing. En nu mocht U het gebed van biddeloze bidders nog eens willen beantwoorden. Och, we hebben U niets te vertellen. Want Gij zijt een alwetende en een overalometgenwoordige God. En alle dingen liggen naakt en geopend voor de ogen desgenen met Dewelke wij te doen hebben. Och, verbergt dan Uw aangezicht niet voor ons in toorn. Maar dat Gij in deze middag ons samenzijn nog eens wilde kronen met Uw goedertierenheden. Dat we met al Uw knechten nog

aangeord mochten worden met kracht uit de hoogte, om met lust en met liefde en met opgewektheid, met vrijmoedigheid en blijmoedigheid de bazuin van het eeuwig Evangelie te mogen blazen. En dat het eens een ingang en een doorgang in ons hart mocht vinden. Bij de aanvang en bij de voortgang. En dat het nog tot een eeuwige winst mocht zijn, tot bekering van zondaren en tot de wegneming van alle gronden, die geen grond zijn. En dat onze fundamenten maar wegspoelen mochten, opdat we gebouwd mogen worden op het vaste fundament der apostelen en der profeten waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen.

Wil Uw volk nog gedenken. Vermeerder de geestelijke zaken bij degenen die ware zielsontdekking ten opzichte van het Goddelijk recht hebben, maar ook van de Goddelijke wijsheid, van de Goddelijke liefde, van de Goddelijke genade, geopenbaard in de zending van de Heere Jezus Christus. En dat het bekrachtigd en verzegeld moge worden.

Het volk dat het niet geloven kan, dat het voor hen is, dat ze het vanmiddag nog eens geloven mogen dat het voor hen wél is. En degenen die met zoveel twijfel en vrezen bezet zijn, dat ze eens een ruim inzicht kregen in het Borgwerk van de Middelaar en daarin opgenomen mochten worden. En daarin aangenomen werden en overgenomen werden, opdat hun ziel zich in God mocht verblijden. Heere, laat de duivel het niet winnen, maar verspelen en geef nog vrijheid en oorzaak om te zingen van de wegen des Heeren.

Wat oud is en nabij de verdwijning, wat ziek is en met ons niet opgaan kan, verschillenden worden er gemist vandaag, we bevelen ze aan Uw troon. Ondersteun en sterk nog in de avond van het leven. Wil voor- en toebereiden om U te ontmoeten. Ook wat in de verschillende hospitalen ligt, gedenk nog des ontfermens. Wil hen in hun zwakheden nog sterken en alle noden nog vervullen. Onze zonden verzoenen. Weduwen en wezen en weduwnaars, wil U hen sterken bij het klimmen en het vermeerderen van de jaren. Wil voorbereiden om in vrede U te mogen ontmoeten. En vervul al de noden. De noden die we weten en de noden die wij niet weten. Van hart en huis, van land en volk, van kerk en staat. En wil nog zegenen wat op Uw zegen is wachtende, hopende en uitziende.

Ook in het lezen van uw woord en het prediken van het zelfde, och, Gij mocht nog eens een deur openen die voor ons op slot is. En ons verblijden met Uw daden. In de verzoening van onze misdaden, om Christus' wil. Amen.

Psalm 69 en daarvan het 1e en het 2e vers.

*O God, verlos en red mij uit den nood;
De waat'ren zijn tot aan de ziel gekomen.
Ik zink in 't slijk, ik voel mij overstromen,
Ik ga te grond, de vloed is mij te groot.
Ik roep mij moe die in dezen jammerstaat
Mijn keel is hees, zij is van droogt' ontsteken,
En daar ik hoop op God, mijn Toeverlaat,
Schrei ik mij blind, mijn ogen zijn bezwaken.*

Het woord van onze overdenking waar we vanmiddag bij stil wensen te staan, dat kunnen we bij vernieuwing vinden in het heilig Evangelie van Mattheüs, het 26e kapittel, de verzen 38 en 39.

Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd, tot den dood toe. Blijft hier en waakt met Mij. En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgegaan, doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.

Tot dusver.

Wij hebben geliefden, vanmorgen reeds stilgestaan bij het ingaan van Christus in de hof van Gethsémané. En dat Hij met Zich genomen heeft al Zijn discipelen. Acht heeft de Hij laten staan wij de ingang van die hof. Maar drie, Petrus, Jakobus en Johannes heeft Hij meegenomen in de hof. Opdat de een zowel als de ander, getuige zou zijn van het bitter lijden van de Heere Jezus Christus. Zij moesten er getuigen van zijn, in het bijzonder opdat ook voor hen bekend zou worden de gerechtigheid Gods. Tot nu toe hadden die mensen veel van de liefde Gods in hun hart en in hun leven gehad.

Wij hebben daar vanmiddag vanzelf niet dieper op in te gaan, omdat we alle wel weten uit Gods getuigenis, wat het leven van de discipelen in die 3 jaar geweest was. Maar wat het geestelijk leven betrof voor hen zelf, dan stonden die mensen aan de ingang. Na al het onderwijs dat God hen had gegeven misten ze nog het inzicht in de Borgtochtelijke bediening van de Heere Jezus Christus. Toch heeft Hij hen meegenomen, opdat ook in hun persoonlijk leven het openbaar zou worden, dat Christus de pers alleen zou treden en dat niemand van de volkeren met Hem was.

Maar, Hij heeft hen ook meegenomen als een verzekering dat Christus altijd bij Zijn volk blijft. En de discipelen hebben, toen Christus hen meegenomen heeft in de hof, moeten leren, bevindelijk en practikaal, dat al hetgeen wat een mens buiten Christus heeft, allemaal wegvalt. Daar bezwijkt alles, alleen Christus en Zijn Borgtochtelijk werk blijft over.

En geliefden, we zitten van nature overal aan vast. En om nu het eerste kwijt te raken, dat gaat door een diepe weg. Dat gaat door een weg die leidt door de dood. De discipelen hebben wel beleden dat Jezus Christus de Zone Gods was, maar ten opzichte van de vergeving der zonden, ten opzichte van de aanneming tot kinderen, ten opzichte van de herstelling in de gemeenschap Gods, waren die mensen totaal blind. Ja, totaal. En wanneer je nu vanmiddag vraagt, wat was eigenlijk de diepere reden ervan?

Het gemis van de zondekennis en het gemis van de kennis van de Gerechtigheid Gods. Die mensen kenden wel wat van de zonde. Vanzelf. Die waren niet geheel en al vreemd van de zondekennis, maar toch wat de diepten van de zonde betreft, daar hadden ze weinig kennis aan. En dat was ook zo ten opzichte van de Gerechtigheid Gods. Daarom zijn die mannen 3 jaar in het leven gebleven. Ik hoop dat je het vatten mag, wat ik ermee bedoel. Ze zijn 3 jaar in het leven gebleven. En een mens met genade blijft net zolang in het leven, totdat Gods Recht hem afsnijdt. Laat ik het maar met platte woorden mogen zeggen, totdat een mens sterft, geestelijk sterft. Paulus schreef aan de gemeente van de Kolossenzen: *Want gij zijt gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God.*

En dat zijn zaken geliefden, waar een mens met zijn verstand geen bevattning van heeft. Wat ons van de hemel geleerd moet worden, door Goddelijk onderwijs. En daarin kunnen wij onze dood niet verhaasten. Nee, dat kan niet. Want het gebeurt wel, dat een mens daar iets van hoort en dat hij zegt: ik wou dat ik dan ook maar zó stierf.

Ja, zo praat hij. Maar natuurlijk, zó sterf je niet; en zo weet je ook niet wat de dood inhoudt. Want de dood houdt in een totale afsnijding van zichzelf. Ja, een totale afsnijding. En vanzelf, de Heere brengt Zijn volk daar door verschillende wegen. Maar je leest ook in de Klaagliederen van Jeremia, dat er mensen zijn die door het

zwaard gedood worden; en er zijn er ook die door de honger sterven. En als je door het zwaard sterft dan is het gauw afgelopen. Dat weet je, dan is het spoedig gedaan. Maar als een mens van de honger moet sterven ... Dan zeggen ze wel eens: 'leeft die man nu nog? Ze zeiden 2 jaar geleden al dat die man stervende was. Toen is zijn familie al geroepen.' Ja, die man leeft nog, hoor. Maar als je die man zag, zou je ervan verschrikken. Zo mager dat die man is; maar hij leeft nog.

En zo zijn er heel wat in de kerk. Zo zijn er veel mensen, waar geen vlees meer aan is. Waar niks meer aan is; alles is even door en alles even ellendig. Ja, alles ellendig, mensen. Want als God een mens af gaat breken, dan breekt God een mens totaal af. En God breekt een mens af, *dán* in dit en *dán* in dat. Totdat hij zoals Job zegt in het 14e hoofdstuk, "als een mens verzwakt is dan geeft hij de geest; en waar is hij dan?"

Verzwakken; dat er in zijn bekering niets meer te vinden is. Dat hij er zelfs niet meer over durft te praten. En hij heeft er zoveel over gepraat. En hij is er de pad mee opgegaan en werd bewierookt. En er rondom gedanst, mensen. Je weet hoe dat gaat. Ook uit onkunde, vanzelf. Allemaal uit onkunde. 'Want zalig zijn *de doden* die in den Heere sterven'. Niet de levenden, maar zalig zijn *de doden* die in de Heere sterven. En die tekst wordt op begrafenissen wel gebruikt ja, dat is zo, je moet toch wat hebben. Maar wat is de eigenlijke betekenis van die waarheid? Het gaat over *een geestelijke dood* mensen; in de 1e plaats. Want dat moet je hebben, om het 2e deelachtig te kunnen worden. En nu vecht een mens, elk mens van nature om in leven te blijven. Je hebt wel eens van een kikvors gehoord, hé. En een kikvors weleens gezien. En zo'n beest springt gedurig tegen de wal op. Want die wil op de wal komen. Maar als dat te hoog is lukt dat niet en dan valt dat beest elke keer weer terug in het water.

Kijk, daar heb je nu het beeld van een mens die zijn leven moet verliezen maar zijn leven niet kan verliezen en zijn leven niet wil verliezen. En als we dan soms eens bidden in ons leven - ja dat is nu de praktijk, dat is geen tekstverklaring, maar nu even uit de praktijk - als zo'n ziel daarvoor bidt, dan zit er 99 driekwart procent van zijn eigen in. Ja, 99 driekwart procent. Het zal zo'n eeuwig wonder wezen als er *zo'n* stipje van God bij mag wezen. Want een mens kan niet, hij kan zijn zelve niet verliezen. Tenzij God er genade toe komt te verlenen. Het gaat door zulke onbegrijpelijke en diepe wegen. Die discipelen hebben net als die kikvors gesprongen tegen de wal om erop te komen.

Wij hebben vanmorgen gehoord bij het lezen van dat kapittel: *we zullen met U in de dood gaan, in de gevangenis*. En Petrus is zo bout, hij zegt als die andere 10: *Ze kunnen Je dan verloochenen of verlaten. Maar ik blijf bij U. Daar kunt U vast op rekenen*. En dat heeft die man gemeend voor 100%. Geloof dat maar gerust. Maar hij heeft heel niet geweten wat hij gezegd heeft. Het was in de grond van de zaak geliefden, het was niet anders dan een steunen, een steunen op zijn eigen kracht en op zijn eigen vermogen. Dat was alles wat het was. En ge weet door welke diepten dat God gegaan is met die apostelen om hun leven te verliezen en om het alleen in Christus te mogen vinden.

En nu staat er hier vanmiddag: toen zeide Hij tot hen: ***Mijn ziel is de geheel bedroefd tot den dood toe***. Er staat bij: *en een weinig voortgegaan zijnde*. In Lukas staat er, *dat Hij een steenworp verder weg van hem ging*. Een steenworp verder, dat wil zeggen dat Christus niet bij Zijn discipelen bleef, maar Hij ging een eindje verder. En weet je waarom Hij een eindje verder ging? In het Engels staat er een ...stone. Weet je waarom Hij dat deed? Hé? Om die discipelen het te gaan leren, dat op de plaatsen waar Hij komt, Zijn volk nooit komen kan. Dat verstonden ze toen niet.

We hebben vanmorgen iets gezegd over de gerechtigheid en de heiligheid en de wijsheid Gods. Als nu een mens in zijn leven met de gerechtigheid Gods in aanraking komt, dan moet de wijsheid op de voorgrond komen, opdat die mens in de wanhoop niet om zou komen. In de wanhoop! Want wie zal God zien en leven? Hij is een verterend vuur en een eeuwige gloed, bij wie niemand wonen kan. Een jongen riep op zijn sterfbed, in de dagen van Witsius: *O God, vernietig mij toch! O God vernietig mij toch!* Toen hij in de angsten van de hel op zijn sterfbed lag. Hij had in het publiek God verloochend. Maar op zijn sterfbed moest hij gaan bekennen dat er een God was.

En een weinig voortgegaan zijnde, zeide Hij: *Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe.* Geheel bedroefd, betekent geliefden, rondom bedroefd. Van rondom. Zijn gehele hart was bedroefd. Bedroefd vanwege de zonde. Bedroefd vanwege de scheiding. Bedroefd vanwege de diepte van de val. Waar een mens zichzelf moed- en vrijwillig ingestort heeft. Zijn ziel was bedroefd tot den dood toe. Want het einde van het leven voor een onbekeerd mens is in de hel. En onze vaders hebben bekend en geleerd - en wij doen het ook – dat de nederdaling ter hel plaats heeft gehad in de hof van Gethsémané en ook aan het kruis van Golgótha. Daar is een verschil in. Er ligt verschil in. En wat is het verschil?

In de hof van Gethsémané heeft Christus de doodsstrijd voor Zijn kerk gestreden. Op Golgótha heeft Hij de verlating Gods ingeleefd. Goed onthouden, hoor. In Gethsémané heeft Hij de doodsstrijd gestreden. *Mijn ziel is geheel ontroerd tot den dood toe.* We gaan sterven en sterven is de bezoldiging van de zonde. De meeste mensen die makkelijk over de dood praten, hebben de dood niet gekend; de meesten. Er zijn er in Gods woord, er zijn er ook buiten de waarheid, die met blijmoedigheid de dood zijn ingegaan. Werkelijk! Er zijn mensen die verlangd hebben om te sterven. Job zegt: *mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.* Paulus wenste ontbonden te worden en met Christus te zijn, want dat is zeer verre het beste.

Maar, die mensen zijn ook in hun leven gestorven. Want sterven moet je allemaal, hoor. Maar er zijn kinderen Gods die mogen sterven, voordat ze sterven. Er zijn er ook van Gods volk die moeten sterven, als ze gaan sterven. Maar sterven moeten we allemaal een keer. Psalm 16: *Ik lag gekneld in banden van den dood, daar de angst der hel mij allen troost deed missen.*

En nu staat hier: *Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe.* Tevoren staat er: *daar begon Hij droevig en zeer beangst te worden.* Toen ging Hij in dat Heiligdom in. Nu is hij in het Heiligdom. Nu is hij in het midden van Gethsémané. En Gethsémané was een gerichtplaats van ontzetting. Dat was een plaats waar God als Rechter kwam. Waar God als Rechter van die Borg terugeiste wat hij van elk onbekeerd mens eist, die sterft zoals hij geboren wordt. En er staat in Psalm 49: *En niemand kan die prijs der ziele, dat rantsoen, aan God in tijd, noch eeuwigheid voldoen.*

Het gehele lijden van Christus is een Borgtochtelijk lijden. En je ziet in al dat lijden, van het begin tot het einde, wat een mens uit kracht van zijn val in Adam, zichzelf heeft waardig gemaakt. Wat over een mens eeuwig zal komen, dat is over Christus gekomen in de hof van Gethsémané. Laat ik proberen om enkele zaken te noemen met de hulpe Gods. Enkele zaken.

In Gethsémané is Christus als Borg met het Goddelijk recht in aanraking gekomen. Met een God Die geen afstand van Zijn recht kan doen. Want anders zou Hij ophouden om God te wezen. Er staat in Psalm 89: *Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheden van Zijn troon. Waarheid en genade gaan voor Zijn aangezicht heen.* Christus is in aanraking gekomen met de ongedeelde, volle toorn van God tegen de zonde van het ganse menselijk geslacht.

Christus is in de hof van Gethsémané in aanraking gekomen met de zonden. De zonde is een onding, mensen. De zonde is, zoals Justus Vermeer het uitdrukt, een aanslag op God geweest, in het Paradijs. En dat is elke zonde die een mens in zijn leven bedrijft, bewust of onbewust. Want God heeft Zijn wet in onze harten geschreven in het paradijs. En Hij heeft geëist van een mens in het Paradijs dat hij die wet zal onderhouden. Dat hij die wet zal liefhebben. Maar in plaats van een onderhouden van Zijn wet, en een liefhebber van de wet, is een mens een hater van de wet geworden. Een overtreder van de wet. Zelfs als een mens slaapt, of dat hij wakker is, het is allemaal hetzelfde. Een mens doet in zijn leven niet anders dan tegen God zondigen. Hij doet niet anders dan Zijn deugden aantasten. Hij doet niet anders dan God bedroeven. *Uwe zonden, staat er, die maken een scheiding tussen de Heere en tussen uw zielen.* Je leest bij Salomo in de Spreuken: *dat zelfs de gedachten aan ijdelheid zonde is.* Zelfs de gedachte, niet alleen de uitvoering ervan, maar de gedachten der ijdelheid is zonde.

En nu was Christus bedroefd tot de dood toe. Weet ge waarom?

Omdat Christus de zonde heeft ingeleefd; de zondeloze Christus. Dat ga ik nog een keer zeggen en onderschrijven: de zondeloze Christus, heeft op Golgotha de verschrikkingen van de zonde in zijn volle kracht als Borg en Middelaar geleden en gedragen. En als je nu eens bedenkt gemeente, wat de zonde is. Wat de zonde in een mens doet, dat de zonde een smet op de mens zijn naam werpt en in de derde plaats dat de zonde een mens schuldig stelt tegenover het Goddelijk recht.

Jesaja, toen hij gerechtvaardigd werd in het 6e hoofdstuk, heeft uitgeroepen: *Wee mij ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben.* De zonde is een gruwel, de zonde is een schande, de zonde brengt een mens in de hel. En voor eeuwig in de hel, als God hem van de zonde niet verlost, mensen.

En wat nu een zondaar ten opzichte van de zonde eeuwig zou moeten lijden, daarin is nog een verschil. Ik sprak straks van de *zondeloze* Christus. Omdat Hij nooit geen zonde gekend en nooit geen zonde gedaan heeft. En een rein en heilig leven heeft geleefd. De besmettingen van de zonde heeft Christus ook nooit gekend. Wel de smart ervan, de smart van de besmetting der zonde heeft hij wel gehad maar Christus werd Zelf niet besmet. Christus heeft hier in de hof van Gethsémané onder die last van de zonde, onder die gruwel van de zonde, onder die smaad van de zonde, onder die besmetting van de zonde, onder die heerschappij van de zonde, onder die macht van de zonde moeten leven en lijden. Opdat Hij zichzelf als het Lam Gods openbaren zou, Dat de zonde der wereld wegneemt.

De zonde ten opzichte van zijn kracht, ten opzichte van zijn schuld, ten opzichte van de smet en ten opzichte van de gevolgen. Dat zijn 4 verschillende zaken.

En nu in ons leven moeten wij daarmee in aanraking komen, mensen. Als we daar niets in ons leven van kennen, en de zonde is nooit geen droefheid en smart voor ons geworden, heeft Christus geen betekenis voor ons. En het Borgwerk van de Middelaar heeft dan geen waarde. Maar weet je voor welke mensen het waarde krijgt? Voor welke? Voor zulke mensen die met David gaan betuigen:

*Want mijn hoofd is als bedolven,
In de golven
Van mijn ongerechtigheên.
Zulk een last van zond' en plagen,
Niet te dragen,
Drukt mijn schouders naar beneên.*

En als je die maatstaf nu eens aan gaat leggen, mensen. En dat moeten wij, want het is Gods woord en Gods getuigenis, dan zal het een nauw onderzoek worden voor elk mens. Ja, een nauw onderzoek of hij er ooit in zijn leven op een zaligmakende wijze wat van heeft geleerd.

Christus heeft geleden, Hij heeft gestreden. Hij is beangst geworden. De angst vanwege die toorn en gramschap van de zonde en de vloek waar een mens zichzelf onder gebracht heeft. Maar ook beangst, toen die helse macht op Hem aankwam en als het ware losgelaten werd in de hof van Gethsémané. Er staat, *dat Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen*. Die duivel heeft in Gethsémané zijn laatste poging gewaagd. Ja, zijn laatste poging. Ik heb hem wel eens horen zeggen in mijn leven: *nu niet of nooit meer*. Nu niet of nooit. Het ging daar op leven en dood, mensen. Want verslagen was hij in de woestijn, volgens Mattheüs 4. Maar zijn kop was nog niet vermorzeld. En nu heeft hij de verzen van Christus vermorzeld. Want het heeft hem Zijn bloed gekost en Zijn leven. Maar straks zal het de satan zijn kop kosten. En dan zou het voor eeuwig afgedaan zijn. Dan zou hij die macht over Hem niet meer terugkrijgen.

Want je leest ook nooit meer dat na Zijn opstanding de duivel bij Christus terecht kon. In die 40 dagen dat Christus nog op aarde geweest is, heeft de duivel nooit één pijl op Christus afgeschoten. Nooit meer één strik voor Hem gelegd. Want Hij had die duivel overwonnen. Hij was de Triomfator. Hij was degene die de victorie had gekregen en ontvangen. Die duivel kon Hem niet meer bezwaren, en niet meer kwellen en niet meer bestrijden. Dat was afgedaan. Maar, voordat het einde er was: zei Hij: *Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe*.

En nu heb ik nog een punt waar hij ik iets van willen zeggen. *En dat is de verwoesting van de zonde en de verwoesting van de duivel*.

Och mensen, wat we onszelf berokkend hebben in het Paradijs! Als God een mens in zijn leven bedeed met een ware droefheid over de zonde, ... ja wat dan? Wat zou er dan gebeuren? Wat zou zo'n mens dan wensen? Dan zou zo'n mens verlangen, dat zijn ogen nooit meer droog zouden zijn. Niet om wat ermee te verdienen en niet om er wat mee te zijn. Totdat straks alle tranen van zijn ogen afgedroogd worden. Dat wenst zo'n mens. Om te betreuren en leed te dragen over zijn belediging van de allerhoogste Majesteit. Och, laat ik het nog eens zo zeggen, mensen. Het is voor veel mensen zo, dat ze erover praten alsof God een mens is en alsof God gelijk is met hen. Zo praten veel mensen over God. Weet je waarom? Omdat ze Hem niet kennen. Maar als we geleerd hebben in ons leven, dat er bij God een vreselijke Majesteit is, een vreselijke Majesteit, dan blijven er niet veel bekeerde mensen meer over, hoor. O nee. Dan gaan er wat over de zeef. Dan vallen er wat weg.

En dat zijn toch de punten waar het op aankomt. Christus zegt profetisch in de Klaagliederen van Jeremia: *Is er een smart, gelijk deze in Mijne smart?* En als God je nu bekeert en als God een stapje verder met je gaat ... En wat is een stapje verder? Dat je terechtkomt in Zacharia 12. Waar de waarheid zegt: *ze zullen zien in Welken ze gestoken hebben*. Dat heb ik gedaan en dat hebben jullie gedaan. *En als ze zien in Welken zij gestoken hebben, zullen ze over Hem rouw bedrijven als over een enige zoon*. En daar moet wat van gekend worden, mensen. Ik kan je het niet anders vertellen en ik mag je het niet anders vertellen. Het is een volle waarheid Gods. Ja, de volle waarheid Gods. En dat zal beleefd moeten worden. Beleefd, waar we vanmiddag

mee begonnen zijn. *O God, verlos mij uit de banden.* Omdat ik het zelf niet kan. Omdat ik mezelf erin gebracht hebt. Omdat ik mezelf verwoest heb.

En de Heere zegt: *het heeft u bedorven o huis Israëls.* Het heeft u bedorven! Ik zal het ordentelijk voor uw ogen stellen. O, er moet een tijd in ons leven komen, dat we de heiligheid en de rechtvaardigheid Gods in ons leven leren kennen. Dat we leren kennen de strenge rechtvaardigheid Gods, de wraakeisende en de wraakvorderende gerechtigheid Gods. Waar een mens bij wegzakt en wegzinkt. Maar waar een mens door de armen van de Machtige Jacobs opgehaald wordt uit het slijk en uit de modder van de zonde. En uit de afgrond van ongerechtigheid.

David zegt: *leid mij op een rotssteen die mij te hoog zou zijn.* Van zichzelf kon hij er niet opkomen. Maar om daarop gebracht te worden. En dat wordt nu voor dat volk de nood van hun ziel. En dat allemaal eigen schuld. Allemaal eigen schuld mensen! Ze hebben geen stenen meer over voor God en een ander. Maar ze zijn zelf vol schuld. En ze komen in de valleien der verootmoediging. *Ik heb tegen u o Heer', zwaar en menigmaal misdreven.*

Maar, dan wordt ook openbaar, wat die Borg heeft uitgedrukt en daarin vertegenwoordigde Hij ook Zijn kerk, wat we samen nu zingen uit Psalm 22:

*Gij immers Heer, Gij zijt het door Wiens macht,
Ik uit den buik weleer ben voortgebracht.
Aan's moeders borst vertrouwd ik op Uw kracht.
Van ganser harte.
Zij wierp mij steeds op U in barens smarte,
Gans onbevreesd,
'k Mocht nauw'lijks het licht aanschouwen,
Of Gij, Gij zijt o grond van mijn vertrouwen.
Mijn God geweest.*

Het is het 5e vers van de 22e Psalm.

Toepassing

En nu geliefden, wat we gehoord hebben is ten eerste beschreven als een bewijs dat Christus de ware Borg en Middelaar is voor Zijn kerk. Christus heeft die Borgtocht op Zich genomen. Hij heeft die Borgtocht volvoerd en volbracht. Hij heeft tot de laatste druppel de beker van Gods toorn en van Gods gramschap uitgezogen. Hij is nooit afgekeerd en teruggekeerd, *maar vol heldenmoed, daar Mij Zijn hand behoedt, tienduizenden niet vrezen.* Christus is niet teruggegaan voor Gods toorn, voor de zonde, voor de vloek van de wet, voor de macht van de duivel, maar Hij is er op aan gegaan. Omdat Hij het van eeuwigheid op Zich genomen had. Hij is er niet in blijven steken, mensen. Christus is in Zijn vernedering in zoveel verzoeken geweest!

Petrus stond Hem ook in de weg. Werkelijk. Ze hebben aan het kruis geroepen: *Indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelf en ons!* Dan zullen we U geloven als Je van het kruis afkomt. Dat waren allemaal verzoeken van de duivel om ontrouw te worden aan Zijn Vader. En ontrouw aan het Verbond wat de Vader met Hem sloot in de nooit begonnen eeuwigheid.

Maar al de pogingen van de duivel zijn mislukt. En waar dat nu alles mislukt is mensen, wordt in het lijden van Christus zulk een ruimte geopend voor het aangevallen en het bestreden volk van God.

Er is in Gethsémané een schouwspel te zien van de liefde Gods. Als er ooit een plaats geweest is, waar Johannes 3 vers 16 tot z'n recht gekomen is, dan is het daar. *Alzo lief*

heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft het eeuwige leven hebbe en niet in de verdoemenis komt. Makkelijk hé? Ja makkelijk, als God je er achter gebracht heeft en als God je alles heeft geschonken wat je daartoe nodig hebt.

Want er zijn 3 zaken geliefden, en dat is de last van de zonde, dat is de hitte van Gods toorn, en dat zijn de angsten van de hel waar Christus Zijn volk van verlost heeft. En die verlossing is volkomen. Er behoeft van een mens nooit meer wat bijgedaan te worden. Nooit, zelfs geen traan, zelfs geen zucht. Er zijn zoveel tijden in het leven van Gods volk, dat ze bidden - ik zal maar zeggen vragen, vanmiddag, vragen - dan vraagt een mens: *'Heere, dat ik toch eens een week hart mag krijgen. Dat ik toch eens een verbroken hart mag krijgen. Dat ik toch een opmerkzaam hart mag krijgen'*. En er zijn nog zoveel andere dingen waar een mens voor vraagt. Soms hebben wij een heel lijstje. Is het goed of is het verkeerd? Antwoord nu eens. Antwoord eens!

Zoals wij het doen, is het verkeerd. Heel verkeerd, hoor. Ja. Want eigenlijk - ik hoop dat je het goed vat wat ik bedoel, - eigenlijk heb ik nog meer op met een verbroken hart en met een vernederd hart en met een lijdzaam hart dan met de Heere Jezus. Of niet? En dan heb ik met mezelf veel meer werk als dat ik werk heb voor de Heere Jezus. Die laat ik dan maar zitten aan de rechterhand des Vaders. En Hij is Profeet, Priester en Koning!

Ik heb eens bij een oude man gezeten om een stukje brood te eten. Ja, jaren geleden vanzelf. En die man moest eindigen voor dat stukje brood wat we gegeten had. Weet je wat die man zei? Hij zei: *O lieve Heere Jezus, wil U Uw vader bedanken voor hetgeen wat ik gekregen heb. Amen.* Die man was er achter. Die man stond er achter. En nu moet je dat goed in acht nemen, mensen. Ik zeg niet dat je voor je eten en drinken niet mag vragen en als je daar een paar woorden meer van zegt. En als je gegeten en gedronken hebt, dat je daarvoor dankt; want de Heere is het waardig, hoor. O ja. Maar ik bedoel mensen, hier ligt het pit en het merg van de zaak.

Och, wanneer zal ik mezelf eens kwijt worden. Wanneer zal ik van mezelf verlost worden? Wanneer zal ik het eens niet meer verkeerd doen? Straks, straks in de hemelen. Als we daar komen mogen. Maar hier op de wereld toen we alles verkeerd. Ja, alles verkeerd.

Maar nu de oplossing in die Borg. Als die Borg ontdekt en toegepast wordt aan je hart. Dán geliefden, dan is Hij voor u geworden dat Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. En weet je wat er dan voor u overblijft? Om niet anders te doen dan alleen op dat Lam te zien. Christus is over de beek Kidron gegaan en door de beek in het hof van Gethsémané. Daar heeft Hij uitgeroepen: *Mijn ziel is geheel bedroefd, tot den dood toe.* Wat blijft er voor Gods kerk en Gods volk over?

De priester onder het Oude Testament heeft zijn hand op de bok gelegd, op die weggaande bok, die naar de woestijn ging. Een exemplaar van de Heere Jezus Christus. En die Christus heeft niet dit gedaan of dat gedaan, maar Christus heeft *alles* gedaan. Die heeft Gods toorn gestild en Gods gramschap geblust. En nu lees je in Jesaja 12, dat de kerk betuigt: *Heere, ik dank U, dat Gij toornig op mij geweest zijt. Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij.* Wie heeft die toorn afgekeerd? Ik met mijn bidden, ik met mijn schrijven, ik met mijn tranen, ik met mijn kermen?

Nee, dat heeft de Borg gedaan in de hof van Gethsémané. Hij heeft de toorn gestild. Hij heeft de hitte van die gramschap geblust. God zal het voor de tweede keer niet meer terug eisen van Zijn kerk. Nee, want Hij ziet geen zonde meer in Zijn Jakob en geen overtreding in Zijn volk Israël. En de dichter van Psalm 65 zingt:

*Al mijn misdaden en mijn zonden,
Waren zeer groot en zwaar.*

*Maar Uw goedheid niet om doorgronden,
Vergaf die al voorwaar.*

En wat nu die duivel betreft, die kan je wel aanklagen, hoor. Ja, die kan je wel plagen en sarren, benauwen, dat je niet slapen kan soms. Dat je het niet in bed uit kan houden. Dat je als een worm soms kruipt. Maar zou hij de overhand krijgen? Nee, geliefden nooit. *Want als de vijand komt aan een stroom, dan zal de Geest des Heeren de banier tegen hem oprichten.*

En nu is Christus bedroefd geweest tot den dood toe. Waarom? Opdat Hij voor Zijn volk zal verwerven dat hier in dit leven blijdschap het deel van dat volk zal zijn. *Blijdschap komt na veel smarten, alle oprechte harten.* Bekommerden en bevestigden, ze hebben ogenblikken in hun leven dat ze blij zijn. Verblijdt in God. Soms hebben ze wel eens naar de hemel gekeken; en dat ze met blijdschap naar de hemel keken en zeiden: *daarboven woont mijn God en mijn Koning. Die is bekend met mij en ik ben bekend met Hem.* En dan is het werkelijk: *niets is er waar ik in kan rusten.*

*Bezwijkt dan ooit in bittere smart
Of bangen nood, mijn vlees en hart.
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed.*

En dan staat er, we zullen het nog eenmaal herhalen: *Mijn ziel is geheel bedroefd, tot den dood toe.* Waarom? Opdat straks eeuwige blijdschap op het hoofd zal wezen van Zijn volk. En dat treuring en zuchting voor eeuwig zullen wegvlieden. De kerk heeft een toekomst. En die hier bedrukt, onthoud het maar, *die hier bedrukt met tranen zaait, zal juichen als hij straks de vruchten maait.* De duivel zal het hen niet ontnemen. O nee. De duivel kan het niet ontnemen. Waarom niet? Omdat het in God vast ligt. Omdat het vast ligt in de Borg des Verbonds. Omdat het vast ligt in de verzegeling van de Heilige Geest. Daarom kan dat volk het niet missen of verliezen. En als je er iets in je leven van hebt mogen leren op rechtsgronden, dan heb je daarin de verzekering dat het straks eeuwig je deel zal wezen. Petrus zei: *Heere, Gij weet alle dingen.* Zijn laatste toevlucht aan de zee van Tibérias, was de alwetendheid Gods. En dan moest hij eerst met zijn eigen tussen de deur komen. Dan moet hij eerst met zijn eigen in de schroef komen. En dan gaat hij zich beroepen op de alwetendheid Gods. En dan valt het zo mee voor dat volk. Het zal straks ook eeuwig meevallen. Ze gaan straks sterven en de heerlijkheid in, omdat God het gewild heeft. En dan blijft er van onze bevinding en ervaring TOTAAL niets van over. Totaal niet. Het komt allemaal in de dood terecht. Er komt een tijd dat je er vandaan gaat lopen. Ja, er vandaan.

En toen Hellenbroek aan Brakel vroeg op zijn sterfbed, of hij nog wat tegen de gemeente moest zeggen zondag, ... want hij zou dan niet meer leven; dat wist hij. Dat hij dan Boven zou wezen. Brakel zei: ik heb niks te zeggen, niks. Hij was uitgepraat. Hij had alles gezegd. Maar toen Hellenbroek aanhield zei hij: *Zeg dan maar tegen de gemeente, dat ik vannacht om 2 uur mijn Vader gedankt heb, voor de borgstelling van Zijn Zoon.* Dat was het enige wat hij had te vertellen. Dat was het enige, mensen. Niet dat hij bekeerd was en dat hij gerechtvaardigd was en dat hij zo'n voornaam man was. Nee, maar de Borgstelling van Zijn Zoon. Ja, dat is het alleen! En er blijft ook geen andere grond over dan Christus' bloed en gerechtigheid. Dat is het enige wat er overblijft, in leven en in sterven. Zou dan onze ziel toch niet moeten verlangen en smachten naar de kennis en naar de gemeenschap en naar de omhelzing van zulk een Borg, die de schuld van Zijn volk voor eeuwig betaald heeft? En Die de

ongerechtigheid heeft weggenomen. En Die hen terugbrengt in de gemeenschap met een Drie-enig God.

Zuchtend volk in mijn midden, blijf maar zuchten, totdat treuring en zuchting zullen wegvlieden. En totdat de Heere in je ziel zal schenken wat tot Zijn eer en tot uw zaligheid van node is. En al zeggen ze dan duizendmaal: *het is niet voor jou en je moet dit en je moet dat*; dat stem je allemaal toe, hé? Ja dat stem je allemaal toe, daar kun je niks tegen zeggen. Want daar ben je er van overtuigd dat je zelf niets waard bent. En dat je de hel verdiend hebt. Dat wil je elke dag wel betuigen en met je hand onderschrijven. Maar luiste nu eens. Nog een keertje. Wat staat er nu in Psalm 68?

*Gij het ellendigen dat land,
Bereid door Uwe sterke hand.
O Israëls Ontfermer.*

Ik hoop dat degenen in mijn midden die nog moedeloos zijn, werkelijk moedeloos, dat ze vanmiddag bemoedigd deze plaats mogen verlaten. En al komt de duivel het je vanavond weer afnemen, laat hem dan maar doen. Want God komt toch terug. God komt toch weer tot je terug, op Zijn eigen werk. Hij zal nooit laten varen het werk Zijner handen.

Maar ten slotte, mijn onbekeerde medereiziger, wat zal het zijn, als datzelfde lijden wat over Christus gekomen is, als dat straks uw deel zal zijn in de eeuwige rampzaligheid? En dat komt, als we vreemdeling zullen blijven van het nieuwe leven en van de dadelijke geloofs vereniging met de Heere Jezus Christus. Je mocht wel geen rust meer hebben voor het hol van je voet. Er mocht een noodgeschrei naar de hemel opgaan. Een noodgeschrei, om nog genade van God te mogen krijgen. Dat Hij op je neer mocht zien, op je kinderen, op je kleinkinderen. Dat Hij ze trekken mocht 'met Zijn hand goedig'. Dat Hij Zijn genade nog mocht verheerlijken.

Want och gemeente, o, het is de werkelijkheid, als we straks elkander zullen verdoemen in de rampzaligheid; o wat dan? Daar zullen ze niet meer spelen met elkander, hoor! En geen plezier meer met elkander hebben. Nee. Maar elkander vervloeken en verwensen en dat tot in aller eeuwen en eeuwen eeuwigheid. Och dat we iets van de werkelijkheid mochten inleven terwijl het nog de tijd van genade is. En dat we maar van de Heere af mochten smeken, om van de Heere bekeerd te worden, zoals Hij al Zijn volk bekeerd. Dan zul je niet misvatten, hoor. En zoals Hij de laatste van Zijn uitverkorenen zal bekeren. Dan zult je niet misvatten. *Het staat op recht en waarheid pal, als op onwrikb're steunpilaren.* Amen.

Heere, Gij mocht het enkel woord uit Uw woord en gegrond op Uw woord en op de ervaring van de kerk en de bevinding der heiligen, nog zegenen en heiligen tot Uw Naams eer en heerlijkheid. Wil met ons zijn en met ons blijven ook in het volgende van den dag. En waar we in de avond nog hopen voor te gaan om over het laatste oordeel te spreken, over die grote dag aller dagen, och geef nog kracht en genade. Maar geeft ook lust en liefde om nog op te komen, ook onder ons opkomend geslacht. En dat het niet tot een oordeel, maar tot een voordeel moge zijn. Dat het nog eens ingang en doorgang mocht vinden.

Och gedenk ook aan al de noden, aan al de zorgen en aan al de lasten, aan al de moeiten, aan al de bekommelingen die er zijn; persoonlijk en in de gezinnen. We dragen het op aan Uw troon. Gedenkt nog des ontfermens en neem ons nog voor Uw rekening. Doe verzoening over het gebrek en het tekort. Amen.

Onze slotzang is nu Psalm 131 vers 1 2, 3, 4

*Mijn hart verheft zich niet o Heere,
Mijn ogen zijn niet hoog, verkeer.
Ik wandel niet in 't geen te groot,
Te vreemd is voor Uw gunstgenoot.*

*Dat Israël op den Heer vertrouw';
Zijn hoop op Gods ontferming bouw',
En stil berust in Zijn beleid,
Van nu tot in al' eeuwigheid.*

Ontvang nu de zegen des Heeren.

***De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere door Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede. Amen.***

4. Kom mijn Liefste

Zingen Psalm 122: 2
 Lezen Job 23
 Psalm 73: 13, 14
 Psalm 25: 8
 Psalm 70: 1, 3

Vangen we onze godsdiensttoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 122 het 2^e vers.

Vooraf de 12 artikelen des geloofs en daarna uit Gods heilig Woord Job 23.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

We zingen Psalm 73: 13, 14

Geliefden.

Wij wensen vanmiddag het vervolg van de waarheid waarmee we begonnen zijn ze vervolgen uit het Hooglied van Salomo, het 7e hoofdstuk, het 11e vers. Waar Gods woord aldus luidt:

Kom, Mijn liefste, laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen.
 Tot dusver.

We hebben de laatste maal stilgestaan bij de innige verhouding en de verbintenis die er is tussen Christus en Zijn bruid; en tussen de bruid en Christus. Hoe dat ze van eeuwigheid aan elkaar gesnoerd zijn door de liefde Gods des Vaders en de bediening van God de Heilige Geest. En hoe dat die bruid Christus noemt niet alleen Liefste, maar ook met volle vrijmoedigheid kan zeggen: *mijn Liefste*. Vanmiddag wensen we iets te zeggen over het allereerste woord, *kom*.

Dat woord is een uitnodiging. Dat woord is een verzoek. En dat woord wijst ons ook op de noodzakelijkheid, omdat die bruid geleerd heeft dat ze met al de genade die God in haar ziel verheerlijkt heeft, zelf niet komen kan. Maar dat die Bruidegom Zelf moet komen. Want die bruid is in zichzelf machteloos en krachteloos. En ze is van alle kanten schuldig. Machteloos en krachteloos daarvan staat in Psalm 84 in de oude rijm van Datheen: *Zalig is hij te allen stonden, wiens kracht, Heere, Gij zijt bevonden*. En in de nieuwe psalmen die wij nog zingen staat er:

*Welzalig hij die al zijn kracht,
 En hulp alleen van U verwacht.*

Die kiest de welgebaande wegen.

God is naar Adam gekomen, na zijn diepe val in het paradijs. We zijn allemaal weggelopen, allemaal weglopers. Maar God is teruggekomen. En God heeft Abraham 75 jaar oud, geroepen uit Ur der Chaldeeën. En Mefibóseth is door Ziba gehaald op een wagentje. Want die man was kreupel aan beide zijn benen. Die tobber kon ook niets verroeren. Hetzelfde als met ons. Ga er maar eens aan beginnen mensen. We zullen niet verder komen. Nee. En nu ligt de eis er wel. O ja, dat gaan we niet ontkennen, heus niet. Er zijn mensen die denken dat we daar geen rekening mee houden. En dat we dat zomaar laten gaan. Och vanzelf, er wordt zoveel gekletst en gerammeld als het over de waarheid gaat. Maar het blijft mijn geliefden, zoals we zingen in Psalm 89: *Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer.* Ja.

En nu heeft Christus gezegd in Mattheüs 11 vers 28, dat een mens komen moet. *Komt allen herwaarts tot Mij, die vermoeid en belast zijt.* Maar Augustinus heeft gezegd: *Heere, als Gij mij geeft wat U gebied, dan zult Gij niet tevergeefs geboden hebben.*

En in het Vragenboekje van Hellenbroek, wat we nog steeds liefhebben en niet uitzien naar wat anders, daar zegt die leraar: *dat wat God beveelt, is een belofte in het Verbond der genade.*

En genade is genade. Genade staat tegenover schuld. Want een mens is niet waard dat God naar hem omziet. Wel dat God ons voorbijloopt. En dat God geen oogopslag naar ons doet, mensen. Want, we zijn allemaal van God afgeweken. En ons leven lang hebben we getoond, dat we geen lust hebben aan de kennis van Gods wegen. En altijd maar verkeerd, altijd maar weer verkeerd. Noem maar eens een dag op, dat het anders is. Hé? Ga maar eens een dag opnemen dat het anders is. Als we door genade onszelf leren kennen, dan zullen we onszelf wel afschrijven. Daar hoeft je geen andere gedachten over te hebben, hoor. O nee. Ze krijgen allemaal een welgevallen aan de straffen van hun ongerechtigheid.

Maar nu zegt de bruid: *kom, kom!* Dat zegt ze tegen haar Liefste, Die Zijn bloed heeft geofferd om in de eerste plaats God te verzoenen met de uitverkoren zondaar. Gemeente, vergeet dat nooit. Dat staat op de voorgrond. Tegenwoordig, in het algemeen plaatsen de mensen de verzoening van de zondaar met God in de eerste plaats. Maar dat is allemaal fout. Dat is allemaal verkeerd. De verzoening met God en een zondaar komt in de eerste plaats. Want Gods deugden zijn geschonden, Gods recht is vertrapt. Ik kan het niet anders noemen. En zal God nu ooit met een mens nog bemoeienissen maken, dan moet God eerst verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon. En dat is gebeurd in het leven, in het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Hij heeft Zijn ziel gegeven als een rantsoen. Niet voor alle mensen, nee, maar Zijn ziel gegeven als een rantsoen voor velen. En Philpot heeft gezegd, en daar zijn we het van harte mee eens, als het nu maar voor één mens was dat God zulks van eeuwigheid heeft gedaan; dan zou een mens er zoveel belang bij moeten hebben, dat hij zijn leven lang ging onderzoeken of hij die was. Hé?

Maar wat zal ik ervan zeggen, mensen. Wij hebben er geen belang bij. En een mens gaat vluchten van God. En hij gaat vluchten naar God wanneer de Heere Zijn hand van genade aan een mens gaat leggen. Dat is een zuiver Gereformeerde leer, gegrond op het eeuwigblijvend woord van God. De bruid zegt in het Hooglied, in het 1e hoofdstuk: *trek mij en wij zullen U nalopen.*

En als je dan eens een kijkje gaat nemen in Mattheüs 21, dan is Petrus als kind al aangenomen. Dat kun je in het 20e hoofdstuk lezen. En in het 21e hoofdstuk wordt Petrus hersteld in zijn ambt. Wat lief, hé? Geen woordje van verwijt is er bij. Nee hoor. En dan zegt Christus tegen Petrus: *volg Mij.* Ik denk, - ja bij wijze van spreken

moet je dat opvatten, - een minuutje is dat goed gegaan. Ja, een minuutje. Of nog langer? Ik denk het niet, hoor. Geen dagen en geen uren. Want hij kijkt eens achter zich om, en dan kijkt hij niet naar Christus, maar dan kijkt hij weer naar Johannes. En dan zegt hij: "Heere, wat zal er toch met die man gebeuren? Vertel me dat eens. En dan moet hij weer bestraft worden. Je hebt er niets mee te maken, Petrus. Laat dat maar eens aan Mij over. Als Ik wil dat hij blijft, dan blijft hij. Maar volg gij Mij!"

En och, mensen, ja wat zal ik nog meer zeggen?. Het is altijd weer tegenvallen aan de kant van een mens. Tegenvallen. Misschien dat jullie jezelf niet tegenvallen. Hé? Zijn jullie allemaal beste mensen? Die tevreden kunnen zijn over zichzelf? Of zitten er hier nog van die ellendigen die maar gedurig zichzelf bij God moeten aanklagen. En waarmee het elke keer weer verkeerd gaat. Elke keer fout, nooit goed.

Kom, zegt die bruid. *Kom!* Dat vraagt ze aan Christus, of Hij met haar mee wil gaan. Want waar kan dat volk nu uit en van zichzelf komen? Vertel het dan eens. Ze kunnen nog geen gebed doen. Ze kunnen nog geen zucht slaken. Ja, dat is werkelijk zo. Je zult vanmorgen wel een gebedje gedaan hebben voor het eten en vanmiddag weer als je nog gegeten hebt; maar hoe? Hoe heb je dat gedaan? Lukt het wel eens goed? Of waren je gedachten er zover vandaan als New York van Los Angeles. En zover als het oosten is van het westen en het noorden van het zuiden.

Kom! We kunnen naar de kerk gaan en dat is nodig. Je moet maar nooit een godsdienst oefening verzuimen, want elke keer is er een mogelijkheid om bekeerd te worden. En daarvoor heb je geen hele preek nodig, maar één woord wat in je hart valt. Eén woord, wat je nooit en nooit meer kwijt kunt raken. Een woord met kracht en met majesteit en met heerschappij. Ja, wat een voorrecht; wat is dat een voorrecht.

Op het kleine dorpje waar we geboren zijn, 77 jaar geleden, was een man; en zijn vrouw had al zo vaak gevraagd aan die man of hij naar de kerk meeinging. En die man zei altijd *nee*; altijd. En soms lag hij in zijn tuin in het gras. Die kinderen gingen met hun moeder naar de kerk, maar hij had er helemaal geen belang bij. Tot op een ochtend dat hij om zijn zondagse kleren vroeg. En dat was net op een ochtend, dat die vrouw er niet voor gebeden had. Anders deed zij dat altijd. Ja, hier zie je de soevereiniteit van God. Ze was zo verwonderd, die vrouw. Het was een mens die God vreesde. Ze was zo verwonderd erover. Toen kwamen zij in kerk en die leraar ging bidden en preken. En toen ging haar man schreeuwen in kerk. Ze konden het horen; het groot gezin met kinderen. Sommigen van die kinderen zaten hier en sommigen zaten daar. Ze zaten niet allemaal bij hun vader. Maar een van die oudste jongens die hoorde dat schreeuwen. Hij zei: *dat is van mijn vader*. Dat is mijn vader. En het was de vader ook, hoor. Ja.

En nu gaat het er niet over om te zeggen, mensen, we zullen Gods molens maar laten malen. Nee, want onze roeping is om onder Zijn woord en Zijn getuigenis te komen. Maar wat God toch kan doen! En God die spreekt maar en het is er, Die gebiedt en het staat er. Die de dingen roept die er niet zijn, alsof ze er waren. Ja, wat een voorrecht, wat een voorrecht! *Want er geloven er zovelen*, volgens Handelingen 13 vers 48, als er verordineerd waren tot het eeuwige leven.

Kom. En we kunnen overal heengaan bij wijze van spreken, - we zullen het maar kort maken vanmiddag - we kunnen overal naartoe gaan, naar de gezelschappen van Gods kinderen, als die er nog zijn dat ze bij elkaar komen. Want dat is ook bijna niet meer. O, dat was zo anders toen wij jong waren. Maar er zijn geen oefeningen meer en geen levendigheid meer. En alles is verward en alles is verdeeld en de een wil de ander niet meer aankijken. Ja, zo'n tijd beleven we, hoor. Maar nu kunnen we overal heengaan

mensen, maar het beste is om alleen in je binnenkamer te gaan. Soms midden in de nacht. Dat je je bed verlaat, waar je man, of je vrouw heel niks van weet, dat je er uitgegaan bent. Maar dat je behoefte hebt om eens wat tegen de Heere te zeggen en eens wat aan de Heere te vragen. Doe je het ook weleens? Doet u het wel eens? *Laat al uw noden met gebeden en smekingen en met dankzeggingen bekend worden bij God.* Want die God kan je alleen maar helpen.

*God die helpt in nood,
Is in Sion groot.
Alle volk'ren macht,
Niets bij Hem geacht.
Buigt u dan in 't stof,
En verheft met lof,
't Heilig Opperwezen,
Wilt Het eeuwig vrezen.*

Maar de meeste tijd mensen, gaan we met onszelf opstap. Een van onze oude ontslapen leraars, in 1935, die man kwam op het station in de gemeente waren wij enkele jaren gediend hebben; in Leiden. Hij zei tegen een ouderling, want hij moest gaan preken; hij zei: *O man, als ik nu mezelf hier maar eens kon laten staan en zonder mezelf thuis kwam.* Wat zou dat toch gelukkig wezen. Maar ja, je neemt overal je eigen mee. Ja. Het is geen mooi woord wat ik nu gebruiken ga, maar je moet overal een *ellendeling* meenemen. Ja, een ellendeling. Anders niet. Vol van ellende. En vol van schuld en vol van zonde. Die moet je overal meenemen. En dat verwoest alles. Wij zouden in onze taal zeggen, dat *verstrooid* alles. Ja, ook met gedachten. Och, we hebben vanmorgen tegen de kerkenraad nog gezegd, *dat volk wat van God waarachtig bekeerd is, dat wenst het zo anders.* Dat begeert het zo anders. Die willen met God leven en met Christus sterven. Die willen d'r eigen kwijtraken. Maar: *Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods?* En als er één zondige gedachte hier in dat hart geworpen wordt, of die in je hoofd opkomt, dan is het weer alles mis. En het neemt alles weg. Steil en diep afhankelijk zijn we van de gezegende invloeden van God de Heilige Geest.

Maar nu is er een grond in de waarheid. En dat woord staat in Exodus 20. Daar heeft de Heere beloofd, dat Hij tot Zijn volk zal komen en dat Hij hen zal zegenen. *Aan alle plaats, waar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen en zal u zegenen.* Dus, nu heeft die eeuwige Jehovah, Zichzelf vermaakt aan Zijn kerk. *En al de beloften Gods, zovelen als er zijn, die zijn in Christus ja en amen, Gode tot heerlijkheid.* En daar mag dat volk nu op pleiten. Pleiten is een geloofs werk. Onthoudt dat goed mensen. Pleiten is ook een geloofszaak. Want dat woord ligt ook in zoveel monden tegenwoordig. 'Je moet er maar op pleiten', zeggen ze. Dat is allemaal mis. De beloften zijn voor Gods kinderen. Die zijn voor Gods gunstgenoten. Vraag dat hen maar eens. Ja, het pleiten is een werk des geloofs.

En nu verwaardigt de Heere Zijn volk om die beloften in hun ziel te verklaren. De inhoud van die beloften, de waarheid van die beloften, de vervulling van die beloften, de bevestiging van die beloften. En daarop mag dat volk nu pleiten. En dat geeft de Heere ook.

Zo is het ook in het natuurlijke leven. Als je kinderen hebt dan beloof je ze wel eens wat. En je vergeet het weer. Maar al zijn ze soms nog zo klein, ze blijven je achteraan lopen, hé? En dan zeggen ze tegen die vader of moeder: *je hebt het beloofd.*

Ja maar kind, ik heb nu geen tijd, ik moet eerst naar een winkel of naar de store. En dan zal ik het wel kopen en het aan je geven.

Maar dan zeggen ze: dan had je het niet moeten beloven. Hé? Heb je zo ook wel eens gepraat in je leven? Heb je ook wel eens zo aan mogen houden bij de Heere, dat je zei: daar hebt U het beloofd, op die plaats of in die tuin, in die omstandigheden of in die wederwaardigheden? Toen heb Je het aan mij beloofd. En dat nu die toezeggingen vervuld mogen worden.

En de beloften gaan schreeuwen; wanneer? Wanneer gaan de beloften schreeuwen? Die gaan schreeuwen als de tijd van de vervulling er is. Ja. Abraham heeft 25 jaar op de vervulling van een zoon moeten wachten. En Izak heeft 20 jaar gebeden in de tegenwoordigheid van zijn vrouw. Zacharia was die priester ... Ja waar staat het ook weer? In Lukas 1. Die priester kon helemaal niet meer bidden. Hij dacht, ik ben oud en mijn vrouw is verre op haar dagen; dus dat kan niet meer. En toen het niet meer kon, kwam de engel en hij zei: *je gebed is verhoord en je vrouw zal een zoon baren*. En weet je wat die man dacht, die Zacharias? Hij dacht: *Heere, het is nu te laat*. Want ik bid niet meer. Dat heb ik 10 jaar geleden wel gedaan of 5 jaar of misschien 2 jaar geleden. Maar nu bid ik niet meer.

En dan komt God, hé. Ja, als je een biddeloos mens bent geworden. *Want Ik zal de blinden leiden door een weg die ze niet geweten hebben en paden die ze niet bewandeld hebben*.

Kom, is het verzoek van de bruid aan de Bruidegom. En wat verzoekt die bruid aan haar Bruidegom? *Kom, mijn Liefste, laat ons uitgaan in het veld. Laat ons vernachten op de dorpen*.

Laat *ons* uitgaan; en laat *ons* vernachten. Ons, met elkaar. De Heere Jezus met die bruid. Want als ze met zichzelf op stap gaat in het veld komt het allemaal verkeerd uit. En als ze naar de dorpen zich begeven met zichzelf, dan wordt het niet anders dan een grote teleurstelling. Maar, laat *ons* uitgaan in het veld en vernachten op de bergen.

Die bruid verlangde naar de dadelijke gemeenschap met Christus. Die verlangt naar Zijn tegenwoordigheid. Want ze moet die tegenwoordigheid zo vaak missen. Jesaja 59 zal ik alleen noemen, vanwege de tijd. Daar staat: *uw zonden maken een scheiding tussen de Heere en tussen het volk*. Opgepropt met al de dingen van de wereld en van de aarde. Wat zullen we eten en wat zullen we drinken en waarmee zullen we ons kleden. Een hoofd en een hart vol met wereld. Voor jezelf, voor je kinderen of voor je kleinkinderen, en misschien ook nog wel voor je achterkleinkinderen. Daar heb je ook nog wat voor; alles van deze wereld. God laat al die zorgen zomaar toe, totdat de tijd aanbreekt dat de Heere die uit onze handen neemt. En dat er een verlaten en een pleiten komt op de Goddelijke beloften die in Christus ja en amen zijn.

Komt, mijn Liefste, laat ons uitgaan in het veld.

In dat veld om daar het gras te zien? Of om daar de vogels te zien, om daar de vruchten te zien in de valleien, om daar de schepping te zien, Gods Majesteit en Gods heerlijkheid, Die alles bewerkt, die alles in des mensen hand gegeven heeft, zelfs de beesten. - Je hoeft geen vegetariër te worden, want dat is niet nodig. Je kunt gerust een stukje vlees eten, als het niet teveel is. En als het maar niet uit je mond komt, net als bij de kinderen Israëls. Zóveel mag je niet gebruiken. Want het is zo ellendig mensen, we kunnen er heel geen goed gebruik van maken, tenzij dat God ervoor zorgt. -

Komt, laat ons uitgaan in het veld en vernachten in de dorpen. Het gaat hier over de stilte. Het gaat hier over de eenzaamheid. Er wordt wel eens gezegd: *hoe meer zielen, hoe meer vreugd*. Ja, daar moeten we ook voorzichtig mee wezen.

Die bruid verlangt hier naar de gemeenschap met Christus. Naar Zijn tegenwoordigheid. Want die vrouw haar hart is net zoals bij de koningin van Scheba. Ze zit vol met raadsels. Ze zit vol met problemen. En als ze nu verwaardigd mag worden dat Christus met haar meegaat, o, dan komt ze persoonlijk in aanraking met Hem. En dan zegt David in Psalm 119: *ik leg voor Uw oog, mijn weg en mijn paden bloot*. Want het is een volk wat het zelf niet weet. En dat het nooit zal weten. *Daar mijn ziel*, dat is een bewijs uit de Bijbel, *daar mijn ziel omringd door duisterheen, zo dikwijls van verlangen is bezweken*.

Ze hebben te strijden met de duivel, te strijden met de wereld, ten strijden met zonde. Ze worden van alle kanten benaderd en van alle kanten worden ze aangevallen. O, wat of er hier in dat hart niet ingestort en ingeworpen wordt! Huntington zegt in een predicatie, in de voorrede, *dat het hart van Gods kinderen is als een veld, een wijngaard*. En in het Oude Testament hadden ze daar muren rondom geplaatst. En, dat was voor al de wilde dieren, maar ook voor al dat vuil wat er van buiten ingeworpen werd. En dat zit hier in ons hart genoeg. O ja, mensen als ik dat alles ging vertellen vanmiddag, ze zouden weglopen. Ze zouden zeker wel weglopen. Het zou ook niet betamelijk wezen, wat er allemaal van binnen hier omgaat. Zelfs als je in de kerk zit, wordt je nog benauwd en aangevallen wat er hier in je hart gebeurt.

En dan menigmaal, mensen, dan gaan we met de duivel en de wereld en de zonden op stap. Ja, daar gaan we mee op stap. Dan wordt soms onder de toelating de zonde nog een zoet beetje onder onze tong, waar we tevoren die haten, als kwaad en ongerechtigheid. Er is zoveel te vragen en er is zoveel te zuchten.

Och, ik denk wel eens mensen, we moesten ons leven lang van dag tot dag en van dag tot nacht, wel op onze knieën voor God liggen, met al de noden die er zijn. Voor jezelf, voor je arm geslacht, dat God ze nog eens bekeren mocht. Want je kunt er zelf geen haar aan verleggen, hoor. Dat kun je gerust geloven.

Nee, we hebben allemaal geen tijd om bekeerd te worden; allemaal. Als we straks een voorraad hebben en weer wat bij elkaar gescharreld hebben, of als we straks eens kunnen gaan rentenieren. Nee, nee mensen. Als wij dan nog eens 20 jaar kunnen rentenieren en als we kunnen leven van hetgeen wat we hebben, dan zullen we er nog wel eens over gaan denken.

Maar die tijd komt niet. We hebben er nooit geen tijd voor, mensen. Tenzij dat God instapt hier. En dat God ons neerzet en neer plaatst. En dat Hij de nood op onze harten gaat binden.

We hebben vroeger als kind onder de gebeden gezeten van velen van Gods kinderen. Ja. En dan heb ik ze dingen horen vragen aan de Heere, dat ik soms mijn ogen open deed en dat ik die mensen aankeek. En dacht, zouden ze een beetje van hun verstand afwezen? Ja, zouden ze d'r verstand wel hebben. Maar nu we oud geworden zijn, nu gaan we meer en meer beseffen, wat een noden er zijn en wat een behoeften. Ja, bergen. En nu moet God zelf de nood op je ziel binden.

Maar nu zegt die bruid: *Laat ons uitgaan in het veld en laat ons vernachten op de dorpen*. En dat we al onze noden aan Zijn voeten mogen neerleggen. Dat we onderwijs gaan vragen. Om door Hem onderwezen te worden. Waarin? Ja, hoe dat God aan Zijn eer zou komen. En wat nog meer? Ja, dat we bekeerd mogen worden. Weet je dat dan nu nog niet?

Nee, dat weet ik nog niet. Er staat van Ledeboer geschreven in zijn werken, dat hij de laatste morgen van zijn leven nog zong in zijn huis: *Heer, wijs mij toch Uwe wegen, die Gij wilt dat ik zal gaan*. En 's middags als hij gestorven is, zegt de historie, dat hij het nóg een keer gedaan heeft. Vlak voordat hij ging sterven. Daar moet je eens over

denken. Dan ben je wel een ontdekt mens. Dan ben je wel door God in de nood gebracht. Dan is de nood wel op je ziel gebonden. Wat een voorrecht, wat een voorrecht, geliefden, als dat ons leven mag zijn.

En we gaan er nu van zingen uit Psalm 25 het 8e vers.

*Zie op mij in gunst van boven,
Maak mij niet beschaamd o Heer,
Eenzaam ben ik en verschoven;
Ja, d' ellende drukt mij neer.
'k Roep U aan in angst en smart,
Duizend zorgen, duizend doden
Kwellen mijn angstvallig hart,
Voer mij uit mijn angst en noden.*

Toepassing.

En nu nog 2 woordjes en dan gaan beëindigen voor vanmiddag

Laat ons uitgaan in het veld en laat ons vernachten op de dorpen.

Ja, uit al het stadsgewoel, uit al de drukte waar een mens zijn verstand bij zou verliezen. Laat ons uitgaan in het veld van Gods welbehagen en op de dorpen van vertroosting, waar de Heere komt. Want Hij zal tot Zijn volk van vrede spreken, indien ze niet tot dwaasheid wederkeren.

En dan gaan ze vragen, ik zal nu maar één puntje noemen, want er zijn zoveel puntjes. Dan zouden we niet aan het eind komen, vandaag. Maar er is één puntje. En dat is: "Heere Jezus, nu zijn we zo dicht bij elkaar, zo kort bij elkander, nu is er geen afstand meer. Nu zijn de bergen van schuld en van zonde en van afstand en van verwijdering weggenomen. Maar, vertel me nu eens wat van de eeuwigheid. Och neem me eens mee naar de eeuwigheid, naar die Raad des vredes, naar dat verbond tussen de Vader en tussen U. En leid me nog eens in, in al die geheimen en in al die verborgenheden. Opdat ik eens iets van dat grote Heil mag verstaan. Doorgronden, dat zou niet kunnen, nee, maar dat ik het mag bewonderen en aanbidden mag. Het is nu hier zo stil. Er is niets wat ons in de weg staat. Er is niets wat ons hier kan benadelen."

Want daar komt de duivel niet, mensen. Daar in die dorpen of in die velden is geen duivel. Waar Christus is, daar moet hij vluchten. "Waar onze vijanden met schand, veldvluchtig moeten wijken."

Maar dan die behoefte om de vaste grondslag en dat eeuwig welbehagen in het hart van de Vader te mogen beluisteren. En in stille bewondering weg te zakken voor dat aanbiddelijke Wezen Gods. O, dat is nu de inhoud van dat verzoek en de wens van de bruid. En, de Heere zegt in Zijn woord: *en al wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal God u geven.*

*En al wat u ontbreekt,
Schenk Ik u zo gij smeekt,
Mild en overvloedig.*

En al is het hier een komende en een gaande Christus, maar je leest in de waarheid, dat die heidense mannen die ene Joodse Man zullen aangrijpen en zeggen: *we zullen met u gaan want de Heere is met u.* Die Joods Man is Christus. En die heidense mannen zijn de uitverkoren kerk.

We hebben twee zusters, één die nog geen borsten heeft en één die wel borsten heeft. Ja, dat staat in het Hooglied van Salomo. Dat wil zeggen, die innige gemeenschap en

de liefdesuitlatingen. En als die liefdesuitlatingen in mijn hart geschonken worden, dan gaat al mijn vijandschap weg. En al mijn ongeloof valt weg en al mijn twijfel valt weg. *De Heere is aan deze plaats, zegt Jakob, en ik heb het niet geweten.* En dan gaat de zon op als hij uit Pniël gaat, hinkend aan zijn heup. Want allen die daar geweest zijn, mensen, die gaan nooit meer rechtop over de wereld. Nee, dat zijn allemaal mensen die aan één kant kreupel zijn.

Ben je ook al aan een kant kreupel? Kunnen jullie je eigen paadje ook niet meer recht houden, mensen? Onderzoek het maar tussen God en je ziel.

Jong en oud, we gaan eindigen. We hopen vanavond nog een poosje bij elkaar te komen. Ik hoop dat het voor jullie niet te warm is, en voor mij niet te warm wordt. De Heere mocht er in meegekomen zijn in ons midden en in ons hart. Terwijl dat we het nog mogen hebben, dat we nog samen mogen komen.

Jong en oud, kom nog trouw op. En dat we ons vermaak en onze verlustiging in God mogen vinden.

*Verblijdt u in God met ootmoed,
Hij is der wezen Vader goed
En een Beschermmer krachtig.
Der weduwen in billijkheid.
In den tempel vol heiligheid,
Heeft Hij Zijn woonst' eendrachtig.*

De Heere mocht het nog bekrachtigen; ons er verliefd op maken, hé? En dat ons hart mag uitgaan vanwege Zijn spreken. Genoeg aan God en nooit genoeg van Hem te kunnen krijgen. Totdat wij straks verzadigd worden met Zijn beeld en zullen ontwaken en Hem in gerechtigheid aanschouwen. Amen.

Dankgebed

Heere het is maar een enkel woord maar Ge mocht het bedauwen met Uw geest. En ons verder in gunst nog gedenken en met ons zijn en blijven in de week die we zijn ingegaan. Gedenkt al de noden in de gezinnen; én persoonlijk en gemeentelijk en land en volk. Spaar op alle weg en pad en neem ons voor Uw rekening voor tijd en eeuwigheid en doe ons nog samen vergaderen. Om Jezus' wil. Amen.

We zingen Psalm 70 het 1e en het laatste vers

*Daal haastig ter verlossing neer,
O God, en red mij uit gevaren,
Uit angsten, die mijn ziel bezwaren.
Spoed U te mijner hulp, o Heer.
Laat allen, die mijn ziel belagen,
Beschaamd en schaamrood van mij vlien.
Laat, die met vreugd mijn rampen zien,
In hunne wensen nimmer slagen.*

*Ik ben nooddruftig, arm en naakt.
O God, mijn Helper uit d' ellenden,*

*Haast U tot mij, wil bijstand zenden.
Uw komst is 't, die mijn heil volmaakt.*

Ontvang nu de zegen des Heeren.

*De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede. Amen.*

5. De Verlosser tot Sion

Zingen Psalm 140: 1, 4
 Lezen Jesaja 59
 Psalm 79: 6, 7
 Psalm 136: 24
 Psalm 11: 2

Vangen we onze godsdienstoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 140 en daarvan het 1ste en het 4^e vers.

Wat we verder u uit Gods heilig woord wensen voor te lezen dat kunt ge opgetekend vinden in de profetieën van Jesaja en daarvan het 59^e kapittel.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

We zingen van Psalm 79: 6, en het laatste vers. (7)

Geliefden.

Wij hebben gezongen uit Psalm 79: 'Ai hoort naar hen, die in gevangenis kwijnen'. Dat ziet vanzelf op de zeventigjarige ballingschap in Babel. Maar het heeft ook een verdere strekking dan dat Juda in Babel verkeerde. Het heeft een geestelijke betekenis. Want het ziet op de kerke Gods van alle tijden en van alle eeuwen. Dat is een volk wat eerst in de gevangenis komt, eer dat God hen gaat verlossen.

En nu wordt hier gezongen en gevraagd: *Ai, hoor naar hen die in gevangenis kwijnen.* Het heeft 70 jaar geduurd eer dat Israël verlost werd. Die mensen hebben uitwendig daar in Babel gekwijnend. Gekwijnend, wil eigenlijk zeggen dat het met hun kracht en met hun moed almaar minder werd. Want wat een lang tijdperk is 70 jaar! Een mens zou denken, dat er nooit geen einde aan komen zal. En vanzelf, de beloften Gods lagen er wel, maar om houvast aan de beloften van God te krijgen, dan moet God Zelf ons houvast geven. Want anders hebben wij geen houvast. Want in het leven van Gods kerk is het meer donker dan dat het licht is. Het is altijd geen hallelujah's zoals tegenwoordig bij de grootste meerderheid. Het is er ver, zeer ver vandaan. Ze kwijnen in de gevangenis. Die mensen hebben vaak gedacht, dat ze wegwijnen zouden. En dat er nooit een einde aan zou komen.

Daniel heeft aan het einde van de ballingschap in de profetie van Jeremia gelezen. Toen heeft hij daar opgemerkt dat 68 jaar voorbij was; dus het zou nog 2 jaar duren, eer dat God die kerk verlossen zou.

Maar, de meeste tijd dan kan Gods volk het einde niet bezien. En ze kunnen ook niet meer geloven dat er een einde aan komen zal. Dat gebeurt wel eens. Maar ook niet elke dag. Het is wel meer donker dan dat het licht is.

Ai, hoor naar hen die in gevangenis kwijnen. Dat betekent ook letterlijk, dat het in het leven van Gods volk almaar minder wordt. Er zijn tijden geweest dat het dag en nacht in hun hoofd was, en in hun verstand, in hun hart vanzelf. Maar er komen tijden dat ze zeggen: *wat zal ik nog langer op de Heere wachten?*

Maar dat wachten op Gods tijd is gegrond in de waarheid. De eerste moederbelofte werd gegeven dadelijk na de val van Adam. En die belofte is herhaald, gedurig weer door de profeten. Maar het heeft 4000 jaar geduurd eer dat die belofte in vervulling gegaan is.

Vanavond willen wij nog bij één van die beloften stil gaan staan. Mijn tekst is in Jesaja 59 het 20e vers. Waar Gods woord aldus luidt:

En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de overtreding in Jakob, spreekt de Heere.

Tot dusver.

We hebben hier de belofte van de komende Verlosser.

Ten 1^e de grote betekenis van die Verlosser.

Ten 2^e het volk aan wie deze Verlosser gezonden wordt.

Ten 3^e het bijzondere van Zijn komst, tot heil van Zijn kerk.

Dus de grote betekenis van die Verlosser, dat zit in het woord *verlossen*.

Ten tweede, tot wie die Verlosser komen zal. Daar wordt in die tekst een antwoord op gegeven, want er staat: *er zal een Verlosser tot Sion komen.*

En dan het 3^e, het bijzondere van die komst. *Voor hen die zich bekeren van de overtreding in Jakob.*

Dat zijn de 3 gedachten die in deze tekst opgesloten liggen.

Er zal een Verlosser tot Sion komen. Nu heeft dat woord Verlosser in het Oude Testaments een dubbele betekenis.

Want ten 1e, daar ligt in het woord verlossen, wat ook wel gebruikt wordt, ergens heengaan om iets op te zoeken en te verlossen.

In de 2e plaats ligt er in opgesloten, dat die Verlosser, lossen zal, degenen die door armoede of door verwaarlozing, kwijt geraakt zijn, wat ze tevoren bezaten.

Ten derde, ligt ook in het woord Verlosser opgesloten, dat het was een nabestaande. En tenslotte ligt ook de betekenis er aan ten grondslag van een wreker, een bloedwreker. U kunt wel begrijpen geliefden, wat een rijke betekenis dat er dus ligt in de naam Verlosser.

Ten eerste is er een Persoon die gaat iets opzoeken. Dat wil duidelijk genoeg zeggen, dat het eerste werk in de bekering, een werk Gods is. Want er is niemand die naar God vraagt en niemand die naar God zoekt.

De toestand van Israel en Juda is getekend in het eerste gedeelte van Jesaja 59. Hoe ellendig dat het erbij stond. Ja, ellendig van alle kanten. En dan staat er in het 16e vers, van de Heere Zelf: *Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich. Omdat er geen voorbidder was, daarom bracht Hem Zijn arm heil aan en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem.*

In de val van Adam geliefden, zijn we allemaal van God afgeweken. Er is niemand rechtvaardig, zelfs niet tot één toe. Er wordt op heel de wereld niet een mens gevonden die van nature iets te doen heeft met zijn staat voor de eeuwigheid. Dat is wat! Dat is toch wat! Als je dat toch eens goed gaat beschouwen, mensen.

We leven hier in een stad met ongeveer 220.000 inwoners. Misschien is het nu al meer. Maar dat was in het begin van het jaar. We hebben in verschillende straten, - niet in alle straten, o nee, nee, - maar er zijn straten waar gezinnen van ons wonen. Er zijn straten waar 2 gezinnen wonen, soms zijn er 3, maar we komen gedurig bij mensen die zeggen: 'hier in de straat waar wij wonen, daar is geen mens van onze kerk'. We gaan andere kerken niet veroordelen vanavond. Het oordeel komt God toe. Maar dan kunt ge wel begrijpen mensen, hoe het gesteld is ook zo'n stad.

Wij hebben nog wél wat. Laat ik het maar zo zeggen. Smytegelt zegt, er zijn steden en dorpen waar God nooit komt. En dat is inderdaad zo. Wat een steden hebben we hier niet in dit land! En wat een aantal dorpen, waar je nooit en nooit van hoort, dat er nog mensen zijn die zich om de waarheid bekommeren.

Het is nu zowat 60 of 70 jaar geleden, dat er een leraar uit Engeland kwam preken voor enkele weken. Glasley, er zijn nog verschillende preken van die man. Ik denk dat we ze ook wel eens uitgegeven hebben in de serie: *Sovereign Grace Truth*. Hij was een prediker van de vrije soevereine genade Gods. De preken zijn zo helder als een zon aan de hemel. In Cleveland is een klein kerkje geweest voor jaren, dat waren volgelingen van Glasly. Maar er is ook niets meer van overgebleven. Niets.

En ga zo maar door. We kunnen het niet genoeg waarderen mensen, dat er nog waarheid is. En dat er nog gepreekt wordt naar het hart van Jeruzalem. Dat er nog wát is. O ja.

Ik was van de week werkelijk verwonderd toen ik hoorde van een van onze diakenen hoeveel aanvragen van verschillende status dat ze hebben, voor wat hier 's zondags gepreekt wordt. Ik ga dat getal niet noemen. Het is ook niet nodig. Maar werkelijk, ik was er verwonderd van. En dat zullen toch nog wel mensen zijn in het algemeen, die nog enige smaak in de waarheid hebben. En die nog zitten met raadsels voor hun ziel. Want God zal overal nog een kerk houden. O ja. Datheen zong:

Ik geloof in den Heilige Geest geprezen,

Dat er een Christenkerk is en zal wezen.

Een gemeente der heiligen te samen.

Ber. Geloofsartikelen

En dat zal blijven. En de poorten der hel zullen Gods gemeente niet overweldigen. En het kan niet anders, want het staat hier in Gods woord. Dan kan het niet anders. *Als nieuwgeborene kinderkens zijt zeer begerig naar de redelijke en de onvervalste melk, opdat ge door dezelve moogt opwassen. Ze willen niet bedrogen worden. Ze willen de waarheid horen, zoals die in Christus Jezus is. En het is een volk die met Hiskia zeggen: bij deze dingen leef ik, en in alle dezen is het leven van mijn geest.*

Maar wat nu het algemeen betreft, in die mensen, - laat ik dat nu zo eens zeggen vanavond, vergun me dat, - dat er in sommige van die mensen nog wel een beginsel van het waarachtige leven Gods is. Dat zal nog wel. En dat die mensen de waarheid nog willen horen. Dat ze er ook nog begerig naar zijn. Maar natuurlijk, dan heb ik er ook bij te zeggen, dat God dat in hun hart gewerkt heeft. Want van nature is er niemand die naar God vraagt en niemand die naar God zoekt. Wie is er nu van nature om God verlegen? Een mens zoekt alles uit de hoek om er vandaan te blijven. Alles.

Vooraf in de laatste weken van het jaar, ja, de een kan niet komen, al komen ze dan soms in de week nog wel eens. Maar ja, ze hebben een party, of van de fabriek of van de zaak waar ze werken en dat is nu net die avond. Dus ja, dat gaat niet. Wat staat er nu op de voorgrond? Ja vanzelf; en ze kunnen daar niet wegblijven, want dan zouden ze het wel op hun brood krijgen. Dat kun je wel begrijpen.

Maar als je nu zo'n hongerige maag had net als die oude Naomi in Moab, ja dan zou je er wel op afkomen. Dan weet je wel wat je doen moet. Dan zou je er niet vandaan

kunnen blijven. Maar je weet, die man in Handelingen zij: 'als ik gelegener tijd zal gekregen hebben, dan zal ik je nog wel eens horen'. Want hij moet gelegener tijd hebben, anders dan schikt het je niet. Nee, anders schikt het ons niet.

En nu van nature gemeente, - dan hebben we heel ons hoofd niet buiten de deur te steken, o nee, nee - is er geen behoefte dan alleen als God behoefte werkt. Dan is het er.

Ik heb eens gelezen van een vrouw uit Engeland, toen de waarheid ook zo schaars was, dat er bijna ook geen waarheid meer was, uren en uren ver in de omtrek. En die vrouw ging op stap. Ze ging lopen, ik meen van 34 uur. En er was iemand die aan die vrouw vroeg, waarom ze toch zoveel uren ging lopen, als je toch weet dat er bijna geen waarheid meer is. En toen heeft die vrouw geantwoord, ze zei: ik zou zo blij wezen als ik zelfs nog eenmaal in een preek die ik kan horen, de naam van die trouwe dierbaarste Heere Jezus kon horen. Al was het maar één keer. Want mijn ziel snakt ernaar. Mijn ziel verlangt daarnaar. Dan is God aan het werk in zo'n schepsel. Ja vanzelf.

En nu staat er in dit hoofdstuk van mijn tekst, dat er niemand was, niemand. Dus alle mensen uitgeschakeld en buitengesloten. Alle mensen. *Daarom bracht Hem Zijn arm heil aan en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem.* Van eeuwigheid was het in het hart des Vaders om een kerk te verkiezen en te stichten.

En dan kom ik weer met die oude Datheen: *Wat Hij eens besluit, 't Zijner ere, dat zal zonder hindering voortgaan.* En dan moet het. Ja, dan moet het. Want er is een gewillig volk op de dag van Zijn heirkraft, in heilige sieradiën.

Ja, elk der vorsten zal zich buigen

En vallen voor Hem neer.

Al 't heidendom Zijn lof betuigen,

Dienstvaardig tot Zijn eer.

En nu die naam Verlosser dat betekent een persoon die gaat om iets op te zoeken. Want het is openbaar *dat Christus in de wereld gekomen is om te zoeken en om zalig te maken dat verloren is.* Dat heb ik u al zo dikwijls verteld. Ja, en ik ben blij dat ik het nog een keer vertellen kan. Ik ben blij dat ik nog dit vertellen kan. Want daar was wat aan verbonden, mensen. Wat was er dan aan verbonden?

Dat die 2e Persoon in het Goddelijk Wezen, troon en kroon verlaten moest. Dat gezelschap waar Hij van eeuwigheid in verkeer had, de Vader en de Zoon, - en dat gezelschap wat er later bijgekomen was in de schepping van de Engelen, de troongeesten - heeft Hij moeten verlaten. Om Zijn menselijke natuur aan te nemen met al de gevolgen van de zonde en met alles wat eraan verbonden is. Een oceaan van verdriet, een oceaan van ellende, dat een mens in geen woorden kan uitdrukken. In geen woorden.

En dan te komen in een wereld die in het boze ligt. In een wereld die God aantast. In een wereld die vijandig tegen God staat. In een wereld, onszelf erbij inbegrepen, in een wereld die met God niets te doen wil hebben. Niets. Want we zijn helemaal niet om God verlegen, hoor. Heel niet. Er is niemand die naar God vraagt, die zin heeft om Hem te zoeken.

Er zei eens een man tegen een vriend, die vroeg om naar de kerk te gaan. Hij zei: dat zal misschien nog wel eens gebeuren; maar vandaag toch niet. En hij zei: de kerk is geen kikvors. dat het gebouw van het ene naar het andere springt. Hij zei: het zal nog wel eens gebeuren.

En God bracht hem erin met een rouwdienst. En die dominee ging spreken uit een tekst en God heeft hem gevangen. Die heeft zijn hart geraakt.

Ga ze maar eens opzoeken, want ze zitten van alle kanten verspreid, mensen. Ze zijn over heel de wereld verspreid. Ze zitten in het noorden, in het westen, in het zuiden, ze zitten tot aan de einden van de aarde.

En nu, die Christus is gekomen om ze allemaal op te zoeken. Om hen op te zoeken. Hij is gekomen om voor al die mensen te betalen, het rantsoen op te brengen. Hij is voor al die mensen gekomen om te lijden en om te sterven, om aan het Goddelijk recht te voldoen. Om de satan zijn kop te vermorzelen. Om die sterkgewapende te overwinnen en ze tot Zijn buit te nemen, zodat die sterkgewapende ze aan Hem weder moet geven. Allen voor wie Hij Zijn bloed heeft gestort. Hij komt ze op te eisen, wanneer het de tijd van Gods welbehagen is. Hij zoekt het verlorene. Ze zitten in heggen en in struiken.

Er zijn tijden als God begint, en als ze onder het oordeel liggen voor hun ziel en hun consciëntie hen aanklaagt, dat ze tegen God gezondigd hebben, dat ze Zijn beeld kwijt zijn en Zijn heerlijkheid kwijt zijn; dan zeggen ze: *O God, ik zal nooit meer bekeerd worden; neen. Ik zal nooit bekeerd worden.* Daar zullen andere mensen wel bekeerd worden. Dat staat in de Bijbel. Maar dat het mij te beurt zal vallen, daar heb ik geen hoop voor. Nee. Zou God mij nog kunnen vinden? Want ik ben net als die verloren zoon. Ik ben afgereisd naar een ver, een vergelegen land. En ik denk zo vaak, het gaat allemaal verder van God vandaan. Het is met geen woorden uit te drukken, zó ver. Hoe zou God mij ooit vinden?

Ja, God vindt ze. Hij zendt Zijn knechten over de ganse wereld om Zijn woord te verkondigen, om de bazuin van het Evangelie te blazen. *Hun geluid*, staat er in de waarheid, *gaat uit over de ganse aarde*. En dan vandaag of morgen, *dan klinkt Zijn blij geschal in Israels oren*. Ze zijn naar de kerk gegaan met de gedachte: 'Ik kon net zo goed thuisblijven. Want er zal geen mens in die kerk zitten zo hard als ik ben. En zó zondig, zó schuldig, zó ellendig, zó werelds. Het is met geen woorden uit te drukken. Zou ik ooit bekeerd kunnen worden.'

Ja, wat dan?

'Als dat ooit zou gebeuren dan kan elk mens nog bekeerd worden. Ja, dan kan het voor elk mens.'

Ja, maar je bent toch geen mens die nog erger is dan een Jood? Daar kan nog een Verlosser voor komen.

Er zijn er die in de zomer hun gras knippen. Er zijn er die de hele zondag zomaar op hun gras liggen. Of, die uitgaan op Gods dag, die zich nergens over bekommeren.

Ge zult zeggen: ben je veel beter?

Och mensen, je moest het eens weten. Je moest eens weten wat een ellendeling dat hier staat. Er is er maar Eén die het weet.

Maar nu is die gezegende Heere Jezus gekomen. Er staat in die tekst vanavond: Er zal, er zal een Verlosser tot Sion komen! Daar zorgt God de Vader voor, dat die Verlosser er komt. Dat die Verlosser Zijn werk verricht. Dat die het werk van Zijn Vader volbrengt en dat Hij Zijn Geest uitzendt over heel de wereld. En dat Hij op Zijn tijd, op Gods tijd, Zijn volk vindt.

Ik ben gevonden, staat er in Jesaja 65, *Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten; en openbaar geworden degenen die naar Mij niet vraagden.*

Ik heb ook een tijd gehad dat ik Hem niet zocht en dat ik naar Hem niet verlegen was. Ik heb ook zo'n tijd gehad. Och je weet, Napoleon heeft in zijn tijd eens gezegd: *Laat God het paradijs maar behouden als ik Parijs maar hebben mag*. Dat zei die man. En

dat was vanzelf een verschrikkelijke uitdrukking. Maar bij ons in ons hart is het ook niet anders, hoor. Want wat ligt er nu toch in die dienst van God? Ik dacht van de week: ja, het is voor Gods kerk in de wereld meer zuchten dan juichen. Ja, meer zuchten dan zingen. Zouden ze dan nooit eens zingen? O ja. Ze zingen soms Psalmen in de nacht, als God overkomt. Maar de meeste tijd is het zuchten. Dan in huis en dan in hun bed. Soms volgens Psalm 42,

*'k Zucht daar kolk en afgrond loeit,
Waar 't gedruis der wateren groeit.
Waar Uw golven en uw baren.
Mijn benauwde ziel vervaren.*

Want als je bekeerd wordt, dan kan je dit niet meer doen, en je kunt dat niet meer doen. Ja. Ik zei gisterochtend tegen die jongens, (op catechisatie) - ik had de grootste jongens, want de meisjes waren gisteren weer naar school - om weer een beetje met hen te praten; dat is zo m'n gewoonte. Ik zei: lees je de krant wel eens?

Ja, dat deden ze wel.

Ik zei: wat lees je dan in de krant?

Daar waren er die durfden het in het eerst niet zeggen; maar er waren ook anderen, die durfden dat wel. Hij zei: de fannies.

Ik zei: o, de fannies. En waarom lees je dan de fanys?

Maar daar durfden ze toch geen antwoord op geven. Ze glimlachten wel een beetje, maar een antwoord durfden ze toch niet geven. Want dan zouden ze moeten zeggen: om te lachen, hé. Ja. Wat is toch de mens, hé.

Jongens, het is de kostelijkste tijd van ons leven, het is de tijd als een mens jong is. *Want die Mij vroeg zoeken, zullen Mij zeker vinden.* Dat zegt Gods woord. En God is geen leugenaar. Nee. Hij is de God der waarheid.

Maar gelukkig dat God Zijn volk zoekt. En dan zegt Bernardus, die kerkvader: *De ziel die God zoekt, die is van Hem gevonden.* Want God zoekt eerst. En wat gaan die mensen dan vinden als God hen zoekt en vindt? God gaat hen trekken 'met Zijn hand goedig'. God gaat ze uitdrijven naar Zijn troon. Ze gaan dag en nacht tot God zuchten. De ene tijd meer dan de andere. Maar dat ligt op de bodem van hun hart, dat God ze alleen maar helpen kan en alleen maar verlossen kan. En natuurlijk, dat werkt God door Zijn Geest in hun hart. Dat ze de Heere gaan zoeken, terwijl Hij nog te vinden is. En Hem aanroepen terwijl Hij nabij is. En wat dan? Weten ze dan dadelijk dat ze bekeerd zijn?

Het is er de meeste tijd er verre vandaan. Als je zegt tegen die mensen: heb je geloof? Dan zouden ze zeggen: ik wou dat ik het eens wist. Het je wel eens hoop? Dan zeggen ze: ja soms eens; soms, soms een beetje. Als er eens iets geopend wordt. Of als er wat in mijn hart valt. Maar och, het hoopje is zo klein.

Zou je met de wereld willen ruilen? Zou je je oude leven terug willen hebben? Wat zeggen ze dan? Dan zeggen ze: nee, nee, dat kan niet.

Ja maar man, dat is toch een heel eigenaardig gezegde van je, dat je niet wilt ruilen met de wereld. Hoe komt dat? Het is toch eindelijk maar zo'n afgetrokken leven en zo'n afgezonderd leven. De een laat je links liggen en een ander kijkt niet meer naar je om. En dan zeggen ze: het is zo'n dwarsdrijver en zo'n zwartkijker. En och, wat een leven hebben toch die mensen! Wat een leven is dat!

Maar wil je ruilen met de wereld? Nee, dat wil ik niet. Voor de hele wereld wil ik niet ruilen. Maar als je vraagt: ga je dan naar de hemel? Dan krijg je nauwelijks antwoord. Dan zeggen ze nog niets.

Willen ze niet terug? Nee, dat kan niet mensen, want de brug is opgehaald. Ze kunnen niet meer terug. Ze wensen liever met Mordechai in de poort van de koning te blijven liggen, dan dat ze zelf in zullen dringen. En dan maar kijken op die poort, wanneer die open zal gaan. Wanneer God naar Zijn vrije genade nog een keertje naar hen toe zou komen. En dat het zal wezen: "Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Spreek naar het hart van Jeruzalem en roept haar toe: dat haar strijd vervuld is en haar ongerechtigheid verzoend. En dat ze van de hand des Heeren dubbel zullen ontvangen voor al haar zonden."

Die Christus gaat dat volk opzoeken. En Hij gaat lijden en sterven. En waarom? Dat wordt verklaard in 1 Petrus 3 vers 18, waar de apostel zegt: *Die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het kruis, hangende daar rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen.* Ja, opdat Hij ons tot God zou brengen. Want ze hebben niet alleen tegen God gezondigd, maar ze zijn uit God gevallen. En nu kunnen ze nergens meer rust en nergens geen vrede voor hun ziel vinden. Maar het uitzien is, dat ze in een weg van recht en gerechtigheid nog eens tot God teruggebracht zullen worden in Zijn gemeenschap en gebonden mogen worden in dat bundelke der levenden, dat tussen Zijn borsten vernacht. Daar gaat het hart van dat volk heen. Dat is het verlangen van hun ziel, opdat ze met de dichter kunnen zingen, wat we samen nu ook nog zingen uit Psalm 136 en daarvan het 24e vers.

*Die ons, onder 't leed gebukt
Heeft uit 's vijands macht gerukt,
Want Zijn gunst alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid.*

Toepassing

Ja, Die ons, onder 't leed gebukt, heeft uit 's vijands macht gerukt. En als God nu een mens gaat bekeren en opgaat zoeken, dan begint het. Dan gaan ze gewaar worden, wat ze missen, en wat ze kwijt zijn en wat ze niet missen kunnen voor die grote en voor die ontzaglijke eeuwigheid.

Voor vanavond gaan we weer eindigen. Het is maar een enkel woord. We hopen het volgende week te vervolgen, als wij het beleven mogen.

En nu is het maar voor elk de vraag mensen, of je daar nu wat van kent en van weet tussen God en je ziel? Paulus zegt, een mens is aangenaam in hetgeen hij is, maar niet in hetgeen hij niet is.

Ja, maar met hetgeen wat je vanavond allemaal opgesomd hebt, kan ik daar de reis naar de eeuwigheid mee doen?

Dan moet er een verlosser tot Sion komen. Dat zal eerst moeten gebeuren. Maar het zijn de beginsels van het leven, van het ware leven. En er is een volk en dat zal er blijven, die zijn gedurig verlegen om van dat begin eens wat te horen. Want ze worden zo dikwijls aangevallen, of het begin wel uit God is. Ze worden zo menigmaal benauwd, dat het maar hun consciëntie was. Of dat het vreze voor de hel was, vreze voor de straf, vreze voor het oordeel. En zoveel andere dingen meer. Ze worden maar gedurig geplaagd, dan met dit en dan met dat.

Ik zal je eens een ding zeggen mensen, en ik hoop dat je het vatten mag. Het ware volk van God is nooit die man of die vrouw die ze wezen moeten. Dat is nooit die man of die vrouw zoals ze behoren te zijn. Ze worden steeds aangevallen. En van binnen zeggen ze: dan zou je veel anders moeten wezen. Dan zou het anders wezen. En ze staan er meer buiten dan er binnen, hoor. Ze zijn er spoediger buiten dan ze er weer

binnen zijn. Maar er staat ook nog wat anders in Gods woord. We zingen in Psalm 115:

*Elk, die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot,
Wordt van dat heil, die weldaân deelgenoot.
Hij zal ze groter maken.*

En nu is het vaak onder dat volk een ontmoedigend leven. Ja, dikwijls ontmoedigd. Er is zoveel in hun leven, dat hen neertrekt. Er is zoveel van binnen en zoveel van buiten dat zij een andere vrouw of man moesten zijn. En dat ze zeggen, dat zal wel nooit wezen en dat zal wel niet kunnen ook.

Maar ik hoop dat hetgeen wij vanavond voortgebracht hebben in zwakheid, dat de Heere het nog zegenen mocht. Wat zou het groot zijn als het voor jullie allemaal was. Maar als het nu maar voor een enkeling mocht zijn, als een tijding uit een ver land en als koud water op een vermoeide ziel.

Er zijn misschien mensen die in hun jeugd, in hun jonkheid meer indrukken gehad hebben dan dat ze nu hebben. Er zijn misschien mensen die tevoren meer hun ellende beseft en ingeleefd hebben als dat het nu is. Er zijn misschien mensen die zeggen: 'Ik heb een tijd gehad dat ik dacht dat ik er korter bij was dan het nu is. Ik zit nu zo verward, zoals een ram in de struiken, bij Abraham toen Izak geofferd werd. Ik weet het niet meer.'

Maar er is er Een die het wel weet. En dat is die alwetende God. Die harten kent en Die nieren proeft en voor Wie alles naakt en geopend ligt. Zeg er eens, zijn er nog wel eens ogenblikken in je leven dat je kunt zeggen:

*Maar wat klaag ik, Heer der Heeren,
Mijn begeren
Is voor U in al mijn leed.
Met mijn zuchten en mijn zorgen,
Niet verborgen,
Daar Gij alles ziet en weet.*

Leg je hart voor God eens open. Leg je je hart ook wel eens voor God open? Hoe breng je de dagen en nachten door? Met veroordeling van jezelf? Denk je wel eens, was ik maar nooit op de wereld gekomen? Hé. Denk je wel eens, ik denk niet dat er een ellendiger op de wereld loopt als ik ben? En dan strak die eeuwigheid, die eeuwigheid, wat zal dat toch uitmaken. Want dat zal toch wat wezen! En wat zou het zwaarste voor je wezen? Naar de hel gaan, of eeuwig God te moeten missen? Wat is het ergste?

Ga daar vanavond nu maar eens mee naar huis. En overdenk dat maar eens tussen God en je ziel. En, wat is het verlangen van je hart? Is dat om God achteraan te kleven, of om God de rug toe te keren? Wat is het verlangen van je hart? Bij al de veroordelingen en bij al de ellende die er van binnen is, een winkel vol van ellende, dat je toch moet zeggen: 'O God, mijn grootste blijdschap zou wezen als God Zichzelf nog eens verwaardigen zal, om tot zo'n ellendig mens nog eens één woord te zeggen.' Eén woordje. En dan ben je op dezelfde plaats als die man in Mattheüs 8. Die heidense hoofdman. Die zei: *Heere spreekt maar één woord en uw knecht zal gezond wezen.* Een woord. En dat was ook bij Maria Magdalena. Het was maar één woord en haar banden waren ontbonden en haar boeien vielen weg. Alleen: *Maria.* En toen heeft ze gezegd: *Rabboni, mijn Meester.*

De Heere mocht Zijn dienst, wat een zoete dienst is en wat een liefdedienst is, nog in onze harten schenken, als het ons nog nooit gegeven is. En als het beginsel ervan

gewerkt is, dat God het meer tot klaarheid en licht mocht brengen en tot een vervulling en tot een bevestiging. Tot Zijn eer en tot onze zaligheid. Amen.

Dankgebed

Heere, Ge moogt het enkele woord van de avond, wat nog gebracht en gesproken is, nog zegenen en heiligen en nog vruchtbaar maken, tot lering en tot bekering. Ontdek wat ontdekt moet worden en bevestig wat bevestiging van node heeft. En dat er nog velen kennis mochten krijgen aan die opzoekende liefde, om straks de vergevende en verzoenende liefde te kennen in en door Christus.

Breng ons nog in veiligheid thuis en verzoen onze misdaden en breng ons nog samen op de aanstaande rustdag. Om Jezus' wil. Amen.

Van de 111de Psalm gaan we vanavond zingen. Dus niet het 5e vers, maar het 2e vers.

*Des Heeren werken zijn zeer groot,
Die ooit daarin zijn lust genoot.
Doorzoekt die ijverig en bestendig.
Zijn doen is enkel majesteit,
Aanbiddelijke heerlijkheid.
En Zijn gerechtigheid oneindig.*

Ontvang nu de zegen des Heeren.

*De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede. Amen.*

6. Gods grote zorg over alles wat leeft.

Dankdag

Zingen Psalm 33: 1
 Lezen Handelingen der Apostelen 14
 Psalm 67: 2, 3
 Psalm 138: 3
 Psalm 74: 15

Vangen we onze godsdiensttoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 33 en daarvan het 1ste vers.

Wat we verder uit Gods heilig woord u wensen voor het lezen, dat kunt ge opgetekend vinden in de Handelingen der Apostelen, en daarvan het 14^e kapittel.

Onze hulp is in de Naam des Heeren Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van Hem Die is en De was en Die komen zal en van de Zeven Geesten die voor Zijn troon zijn en van Jezus Christus Die de getrouwe Getuige is en de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van de Koningen der aarde. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

We zingen uit Psalm 67 het 2^e en het 3^e vers.

Geliefden.

In Micha 6 zegt de Heere tegen Zijn volk: *Betuijt tegen Mij, wat heb Ik u gedaan? En waarmee het Ik u vermoeid?* In dat kapittel roept de Heere Zijn volk op, opdat ze tegen Hem zullen getuigen, of ze iets hebben in te brengen, of ze enige grond hebben, om te murmureren, of in vijandschap te leven, vanwege de wegen die God met hen gehouden heeft; of ze iets tegen Hem kunnen betuigen.

De Heere zegt dat vandaag tegen ons ook. Er ligt een jaarseizoen achter ons.

Ten eerste, waarin de Heere de loop van ons leven nog heeft willen verlengen, waar anderen zijn afgesneden uit het land der levenden. Of, sommigen in de kracht van hun leven. En wij hebben nog een naam en een plaats op de voetbank van Gods voeten.

Betuijt tegen Mij, zegt de Heere. Wat heb Ik u gedaan? Welk onrecht hebben uw vaders in Mij gevonden?

God heeft niet anders gedaan dan met Zijn zegeningen ons omringt en overladen. En nu zouden we ook op deze dag met Job wel moeten instemmen: *Benevens het leven hebt Gij weldadigheid aan ons gedaan en Uw opzicht heeft onze geest bewaard.* We zitten nog niet in een krankzinniggesticht, we zijn nog niet in de gevangenis, we liggen nog niet in een ziekenhuis, nog niet opgesloten in andere plaatsen zoals verschillenden, die zelfs niet meer beseffen of ze leven of dat ze dood zijn.

God heeft land en volk, niettegenstaande al de tergende zonden en ongerechtigheden, ons land en volk nog willen beweldadigen, dat Hij ons gegeven heeft, brood om te

eten en zaad om te zaaien, en nog overladen met Zijn gunstbewijzen, dit hele seizoen wat achter ons ligt.

De Heere heeft alles, dat kunnen we met vrijmoedigheid zeggen, ook in het rijk der natuur, God heeft alles op zijn tijd nog geschonken. Wij zijn zo vaak ongerust, dat dit verkeerd zou gaan en dat dát slecht zal aflopen, maar als je terugziet op het jaar wat achter ons ligt, en de vraag wordt ons gedaan: wat heeft u ontbroken?, dan zou een mens moeten zeggen: niets. Maar onze perskuipen lopen van most over. En Gods ontfermingen in de natuur, zowel als in de genade zijn groot en zijn veel. Want God heeft ons Zijn woord en Zijn getuigenis gegeven en dat nog niet van ons weggenomen. De Heere gaat maar door om met Zijn zegeningen ons te vervrolijken. Dat het niet voor ons veranderd zou worden in een vloek en een oordeel, maar dat het tot waarachtige vernedering en tot een wezenlijke verootmoediging voor onze ziel mochten verstrekken.

Zoals we vanmiddag een ogenblikje met de hulpe Gods daarover wensen te handelen uit Handelingen 14 en daarvan het 17e vers. Waar Gods woord aldus luidt:

Hoewel Hij nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van de hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijze en vrolijkheid.

Tot dusver.

We zouden aan de hand van deze tekst een ogenblik met u willen spreken over *Gods grote zorg over alles wat leeft.*

Ten 1^e waarin die zorg bestaat.

Ten 2^e waarin die zorg wordt gekenmerkt.

Ten 3^e waartoe die zorg moeten leiden.

Dat zijn onze 3 gedachten.

1^e waarin die zorg bestaat.

De apostel spreekt hier wat God gedaan heeft in het verleden tijden ten opzichte van de heidenen. Dat God die heidenen heeft laten wandelen in hun wegen. Maar dat Hij nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft aan die mensen. Het grootste deel van de wereld, toen Paulus preekte, waren heidenen, die totaal vervreemd waren van God en van Zijn woord en van Zijn getuigenis. Het volk waar God Zich aan geopenbaard had, was ten opzichte van die heidenen maar een zeer klein getal. Dat was het volk der Joden, het volk van Israël, aan wie Gods Zijn rechten en inzettingen aan bekendgemaakt had. Waar God Zijn wet aan gegeven had, de woorden Gods hun had toevertrouwd. En de weldaden van het verbond hen geschonken.

Maar die heidenen leefden voort, van alles vervreemd. Die wisten niet dat er een levende God bestond. Die mensen hebben zich gebogen voor hout en steen, voor het werk van mensen. En wat hun leven was, heeft de apostel Paulus ons duidelijk verklaard in zijn brief aan de Romeinen, het 1e en het 2e hoofdstuk.

Het was, we zouden het niet anders kunnen zeggen, als een ellendig leven. Ze waren God niet kennende en hebben Hem ook niet als God verheerlijkt noch gedankt. Hun werken en overleggingen en hun onverstandig hart was verduisterd. En God had ze overgegeven aan zichzelf, in een verkeerde zin, om te doen dingen die niet betamen. Vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, kwaadaardigheid, oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hovaardigen, laatdunkenden, vindere van kwade dingen, de ouderen

ongehoorzaam, onverstandigen, verbondsbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen.

Daar heeft Paulus in die enkele woorden getekend wat het leven van die mensen was. Helemaal verwilderd, zichzelf uitlevend op de verschrikkelijkste wijze. De enige band die hen nog bond was bij tijden de sprake van hun consciëntie, dat ze nog tegen gehouden werden tot op een zekere hoogte. Want anders was er geen schepsel blijven leven. Dan hadden ze elkaar allemaal vermoord.

En nu zegt de apostel: *hoewel Hij nochtans Zichzelven niet onbetuigd heeft gelaten.* Dat wil hier zeggen, niettegenstaande dat heidense en goddeloze leven, dat God Zich niet onbetuigd heeft gelaten, maar dat God zelfs tegenover die heidenen nog getuigenis heeft gegeven. Een getuigenis in de natuur maar ook getuigenis in hun consciëntie. Ze waren wel vervreemd van de ware kennis Gods, maar toch in hun consciëntie hadden ze besef dat er een God was. Want, we lezen ook in Prediker 3, en dat geldt van alle mensen, ook de heidenen, *dat God de eeuw in hun hart gelegd had.* En onze vaders spreken in Artikel 14 van de Geloofsbelijdenis, *van kleine vonkskens die genoegzaam zijn om ons alle onschuld te benemen.*

God heeft Zichzelf niet onbetuigd gelaten.

Dat wil ook zeggen geliefden, niettegenstaande de hemelgerende zonden van die mensen, heeft God ze toch nog met zegeningen omringd en overladen.

Zichzelf niet onbetuigd gelaten, wil zeggen, een getuigenis gegeven van Zijn Goddelijkheid en - zoals Paulus ook zegt op een andere plaats - van Zijn eeuwige kracht. Van Zijn Goddelijkheid, wil zeggen, dat Gods oog en Gods voorzienigheid en Gods zorg ook over die heidenen is geweest. En hoe diep dat ze ook weggezonden lagen in de gruwelen en in de ongerechtigheid, God heeft die mensen toch nog bewaard en Hij heeft die mensen toch onderhouden, al hebben ze alles met voeten getreden.

Ze hebben God niet gekend, God niet gedankt, God niet verheerlijkt. Al was er totaal geen erkenning van God meer, niettegenstaande dat alles, heeft God Zichzelf niet onbetuigd gelaten aan die mensen. Dat is het, wat we tot aan het einde der eeuwen, ook over de hele wereld aanschouwen.

Wanneer wij denken aan de tijd die wij nu beleven en aan de toestand waarin wij ons bevinden, dan moet het van dag tot dag een mens verwonderen, dat God in Zijn neerbuigende goedheid en in Zijn lankmoedigheid, Zichzelf nog niet onbetuigd laat. Als wij als mensen daarover denken, ... niet dat we dán onszelf op iets kunnen verheffen, verre van dat mensen; verre van dat.

Wat de mense zij, zo zien we in Psalm 103, *dat bekent de Heere. Hij weet ook wel, dat wij ook vol van onere, niets anders zijn dan stof en stank onrein.*

En als we nu vandaag aan de dag *dit* hebben en we krijgen daarvan een kruimeltje in ons hart, dan is God recht. En dan zullen we, als we enig leven omdragen, als een ellendigste van de ellendigen, vandaag de dag doorbrengen. En dan zullen we het aan God niet kunnen wijten, maar dan moeten we zeggen: 'O God, dat is nu mijn eigen schuld en mijn eigen zonden dat ik zo verhard en dat ik zo ellendig ben.' Dat ik nog geen gedachte kan krijgen van de weldaden en de zegeningen die God ons geeft. En als er ontdekkende genade mag wezen mensen, en ontblotende genade, dan moeten we allemaal achteruit. Dan zou er geen mens op de voorgrond kunnen blijven staan. Maar dan zouden we graag van achter in de tempel willen staan, met die tollenaar, slaande op onze borst: *O God, wees mij zondaar genadig.*

Toch, aan de andere kant, geliefden, wanneer een mens alles gadeslaat, de Gods miskening en de Gods ontkenning en de verregaande ongerechtigheid op allerlei gebied, geliefden, daar hebben we vanmorgen iets van gezegd. Maar dan moet een mens zeggen: 'O God, hoe kunt Ge het nog langer verdragen.' Waarom zinken we allemaal niet weg, dat de aarde zijn mond opendoet en dat we met Korach, Dathan en Abiram in de aarde zouden worden verslonden.

En vooral, mensen die onder de waarheid groot geworden zijn en opgevoed zijn. Dat zou een mens wel zó aan moeten grijpen geliefden, hoe dat ze langs de straat lopen en hoe ze zichzelf uitleven, zoals we dat nog nooit hebben aanschouwd. Jongens met een kop als een meid; met zulk lang haar en zo ellendig, dat een mens moet zeggen, het is verschrikkelijk. Wat is de moraal ver weggezakt. Nergens geen gedachte meer over. De meisjes zo gekleed, dat er bijna geen bedekking meer gevonden wordt. En niet alleen buiten onze kerk, maar in onze kerk komt hetzelfde geval ook voor. We bannen God van alle kanten weg, geliefden. Dat is het alles. En de brutaliteit en de onverschilligheid en de verharding, daar is geen grens meer van te vinden.

En dan denk ik wel eens, och een klein jongske zou ze wel op kunnen schrijven van de jongens en meisjes die nog besef van dood en eeuwigheid omdragen. En die soms nog gedachten hebben dat ze straks God moeten ontmoeten. Het is of alles wegzinkt en weggaat. Het is: *laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij.*

En we horen het van alle kanten ons toeroepen: *wee hen wanneer Ik van hen zal geweken zijn.*

En als we denken degenen die over ons regeren, die houden met God geen rekening, noch met Zijn woord of Zijn verbond. Er is totaal geen eerbied voor Gods woord. Er wordt over God niet meer geprakkiseerd, mensen. Over Zijn dag niet meer gedacht, ja over niets van Hem wordt meer gedacht. Je vindt het bij de een niet en bij de ander niet. Och, we moesten wel in de rouw gaan.

Maar konden we nog maar eens komen geliefden, waar we komen moeten. Werkelijk. Och, het laat ons allemaal zo koud en zo ellendig en zo dodelijk. En dat is geliefden, omdat God als het ware Zich van ons onttrekt en Hij zich met ons niet meer bemoeit. Werkelijk. En het oordeel van de verharding dat ligt voor het oordeel van de verwoesting. *En uw oordeel Heere, dat kan niet dan vreselijk wezen.*

Als we straks als het slijk der straten opgeruimd worden mensen, dan zullen we moeten zeggen *amen*. Dan zullen we vanbinnen moeten zeggen: *de Heere is recht in alle Zijn weg en in al Zijn werk.*

En hoewel Hij nochtans zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft.

Dat er nog een aardappel gegroeid is, dat er nog een graankorrel gegroeid is, dat er nog een appel en een peer aan de boom hangt, dat zou een mens moeten verwonderen van alle kanten. En nu heeft God een oogst gegeven, zoals het bijna nog nooit op de wereld geweest is. Van alle kanten rijkelijk overladen. En niet alleen hier in ons land, maar ook in Nederland. We hebben daar gehoord, de laatste tijd toen we in Nederland waren, dat ze de kostelijkste appels en peren zomaar doorgedraaid hebben. Omdat er zo ontzaglijk veel waren en er geen prijs voor betaald werd. Dus een oordeel in de zegening. En dan moet je wel eens zeggen: waarom laat God dat toch doorgaan? Waarom? Ja, waarom? Het is te vrezen om ons rijp te maken voor het oordeel wat strak over ons komt.

En hoewel hij nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft.

Dat was ten opzichte van de heidenen zowel als ten opzichte van ons. *Opdat ze niet te verontschuldigen zouden zijn*, staat er. En om dat straks in dat ontzaglijk oordeel, alle

mond zal gestopt worden. Opdat een mens straks in het oordeel niets, en dan ook niets zal kunnen inbrengen. Als God ter hoge vierschaar steeg, en als God straks af gaat handelen met de wereld en met de mensen, dan zullen ze gewaar worden dat God hen zal verdrijven als was voor het vuur. Ja, verslonden zullen ze worden door de wraakoefenende gerechtigheid Gods. Er is een *wraakvorderende* gerechtigheid en een *wraakoefenende* gerechtigheid.

Gods volk leert van beide iets inleven. Als ze onder de wraakvorderende gerechtigheid komen, dan is de ziel benauwd. Maar als ze onder de *wraakoefenende* gerechtigheid komen, dan worden zij afgesneden; dan zakken ze en zinken ze weg. *Wie kent de sterkte Uws toorns, naardat Gij te vrezen zijt!*

Maar dan komt de Vader met Zijn Zoon, Die een volmaakte gerechtigheid heeft tweegebracht. En in Hem wordt de kerk aangezien, opgenomen en overgenomen, en vrijverklaard van schuld en zonde en krijgen een recht op het eeuwige leven. *Maar als nu de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal dan de goddeloze en de zondaar verschijnen?*

Ten 2^e waarin die zorg wordt gekenmerkt

Hoewel Hij nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft, staat er. En dan volgt er: *goeddoende van de hemel.*

Want al de zegeningen die God een mens verleent, die komen allemaal van de hemel, afdalend van de Vader der lichten, bij Wie geen verandering of schaduw van omkering is.

Goed doende van de hemel. Er staat in de dagen van de profeet Elia en onder de regering van Achab, dat het niet regende in 3 jaar en 6 maanden. Dat de hemel gesloten bleef. En die Achab, die heeft van vijandschap op de grond getrapt. Van vijandschap, omdat de hemelen gesloten bleef. Maar de hemel bleef gesloten, totdat Elia, een mens van gelijke bewegingen als alle anderen, totdat Elia tot God ging roepen. En toen is de hemel geopend en is het water van de hemel neergedaald op de aarde.

Goeddoende van de hemel.

Och mensen, wij kunnen God niet begrijpen en wij kunnen God niet bevatten. En dat de lankmoedigheid, de verdraagzaamheid en de goedertierenheid Gods zó groot is, terwijl niet anders dan gevloekt en verbrast wordt op de wereld. In de huisgezinnen, door kinderen, door jongens en meisjes, door vaders en moeders; op fabrieken, in werkplaatsen, in de lucht en in treinen. Waar wordt Gods Naam niet gelasterd? Verschrikkelijk; de vloeken stijgen naar de hemel.

Goeddoende van de hemel, staat er. Tegenover al de ellenden doet God nog goed van de hemel. Dat hebt u kunnen zien en aanschouwen op de velden, dat er eten was in overvloed voor de beesten, voor de schapen, voor de koeien, voor de mensen. *Want de koning wordt zelfs van het veld gediend*, staat er. En we zijn zelf zo machteloos en krachteloos, dat we nog geen graansprietje kunnen laten groeien met al ons verstand. We kunnen fabrieken maken waar er 500 man in zitten, maar gaat het die mensen maar eens voorleggen om een grassprietje te laten groeien. Of dat ze een blaadje aan een boom kunnen laten komen. Daar moet de hele wereld vanaf blijven.

Maar goeddoende van de hemel, staat er.

In plaats dat God vuur en sulfer van de hemel laat regenen, dan komt God goed te doen van de hemel. Och er is een volk wat soms naar de hemel niet durft kijken. En dat in hun hart het gevoel ligt: *ik ben Uw toorn en Uw gramschap dubbel waardig.*

Maar goeddoende van de hemel. En dan zegt de apostel: *weet gij niet dat de goedertierenheden Gods u tot bekering leidt?* En als dat bij een kind van God komt, dan zegt hij: 'och Heere, breng mijn ziel daar nog eens bij, hoe het gaat en het staat.' Dat zegt een kind van God. Er zal vandaag wat gedankt en wat gezongen worden. Maar och, uitwendig; het is allemaal met hun mond. Maar als het nu eens waarheid wordt mensen; want God is zo waardig om gediend en gevreesd en geëerd te worden. Maar David, die man is terechtgekomen in Psalm 51 in het 8e vers: *Heere, open Gij mijn lippen door Uw kracht, zo zal mijn mond Uw lof gestadig zingen.*

Daar komt een kind van God terecht. In Psalm 81 luidt het: *open uwen mond.* Maar hij moet weer terug naar Psalm 51. Ja; en dan gaat hij nog verder terug. Want wij moeten terugkomen mensen, daar waar Christus als een lam ter slachting is geleid en als een schaap dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders. *Alzo deed Hij Zijn mond niet open.* En dat om de monden van Zijn volk te openen. Want als Hij niet gezwegen had, zou onze mond nooit geopend kunnen worden.

Och, we zullen het maar plat zeggen zoals het is. Een mens zou stikken van zichzelf en stikken van de rampzaligheid.

Maar nu mag er nog een volk op de wereld wezen dat tot God nog zucht en tot God nog vlucht en dat tot God nog kermt. O, er is nog een volk op de wereld en ze zullen er blijven, die tot God roepen. En die met al hun ellende en met al hun zonde en met al hun ondankbaarheid en met al de verharding van hun hart, wel eens een ogenblikje, een ogenblikje God mogen danken en erkennen voor al Zijn zegeningen.

En dan is het ook weer: *goeddoende van de hemel*, omdat God nog op hen komt neer te zien. Want van zichzelf hebben ze niets. Het ik ook gezien naar Dien, Die naar mij komt om te zien? Och, het wordt zo'n eeuwig wonder.

En om nu dankdag te houden moet het eerst biddag worden. En als het dan dankdag wordt, dan wordt het ook weer biddag. Het zal wel een smeken blijven zolang we op de wereld zijn. Een huichelaar beroemd zich over hetgeen hij nooit gekregen heeft. Gods arme volk klaagt over hetgeen wat ze missen maar dat ze niet missen kennen. Die moeten altijd weer aan de hemel gebonden blijven, als de ellendigsten van de ellendigen.

O, ik heb er vanmorgen iets van gezegd, maar voor de mensen die er niet geweest zijn laat ik er dan nog maar eens eventjes iets van vertellen. Van een Godzalige vrouw, vroeger uit Rotterdam. Ze heette vrouw Gebuis. En er kwam een jonge vrouw, een jong meisje met genade bij haar. En die dacht: als ik die vrouw toch eens ooit zou mogen horen bidden; als ik haar eens zou mogen horen bidden.... O, ze dacht, dat is mij wel zoveel waard als ik die vrouw eens een gebedje zou mogen horen doen. En toen stapte ze op een keer binnen en dan zat die vrouw net klaar om te gaan bidden voor het eten met de kinderen. En die vrouw vouwde haar handjes, en ze zei: *'Heere, zegen deze spijs en drank. En verlos mij van mijn onbekeerlijk hart, amen.'*

Ja, dat is wat mensen. Dat is het! En ik heb die vrouw als ze 84 jaar was, het met eerbied en diep ontzag horen vertellen. O, ze zei tegen me, dat gebed van die vrouw, dat gebed....

Och, dan moet je zeggen mensen, dat God zo'n gebedje ons ook eens geven mocht! In waarheid en in oprechtheid. Met zo'n vreze en met zo'n eerbied. Ja, het koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, mensen, maar dat bestaat in kracht. En in waarachtig vernedering voor die hoge God.

*Erkent die God, Hij is geducht.
Hij doet Zijn sterkte boven lucht,
En boven wolken wonen.*

Goeddoende van de hemel. En wij gaan door de wereld met niet dan kwaad en niet dan zondigen. En niet anders dan alles doorbrengen. En niet anders dan elke dag God vertoornen en niet anders dan al wat niet goed is. Want je moet rekenen, het is niet anders. Je moet er maar niet anders over denken, hoor mensen. Och, piekert er maar niet anders over. De oude Datheen zei: *gans verkeerd zijn Heere onze wegen.* Er deugt niks van. Dag en nacht niet. Want we zullen nooit een minuutje voor God kunnen bestaan. *Zo gij Heere de ongerechtigheden gadeslaat, wie zou bestaan? Maar bij U is vergeving opdat Gij gevreesd wordt.*

Goeddoende van de hemel. Och, en nu is er voor Gods volk een ogenblik in hun leven, een ogenblikje dat ze onder God mogen komen. En dat hun hart verbrijzeld mag worden. En

*Dat zal den Heer veel aangenamer zijn
Dan os of var die hoorn en klauw verdelen.
De blijdschap zal het hart der vromen strelen.
Als zij mij zien verlost van smaad en pijn.*

Als een mens eens tot niets mag komen. Verbrijzeld, verslagen, gebogen onder de goedertierenheden Gods.

En dan goeddoende van de hemel, geliefden.

O wat een eeuwig wonder wordt dat voor zulk een mens omdat een ogenblik te mogen beleven. En dat er nu vanuit de hemel een goeddoen mag zijn, omdat God vanuit de hemel Zijn Zoon gezonden heeft tot een Borg, tot een Zaligmaker, tot een Middelaar, tot een Voorspraak bij de Vader, tot een Profeet, Priester en tot een Koning. Als Zijn enige Zoon tot een Verzoening om de schuld uit Zijn boek te doen en geen van hun zonden meer aan te zien. Hij ziet geen zonden in Jakob en geen overtreding in Zijn volk Israel. Hij zal hen terugbrengen in die gemeenschap waaruit ze gevallen zijn. Hij heeft Zichzelf een Zondoffer voorzien. En om dan met die God verzoend te worden, bevredigd door de dood Zijns Zoons. En dan, hoewel het hier de meeste tijd biddag mag wezen, maar straks zal het eeuwig dankdag worden.

*'Zal met mijn ganse hart Uw eer,
Vermelden Heer,
U dank bewijzen.
'k Zal U in 't midden van de goôn,
Op hogen toon,
Met psalmen prijzen.*

Och, hier moeten we dikwijls als een stomme over de wereld lopen. Maar straks, geliefden, als God hun mond los gaat breken en dat die nooit meer gesloten zal worden, dan zullen ze eeuwig God prijzen en eeuwig God grootmaken. Dat zal wel beter wezen alsdat het nu is. Want het is hier maar een ellendig leven, mensen. Het is allemaal onze eigen schuld. We hebben ons eigen er ingebracht. En dan zegt de Heere: *Ik zal het u ordentelijk voor ogen stellen.* Och, we zaaien wat we gemaaid hebben. En nu moeten we met een ondankbaar hart, met een ongelovig hart, met een murmurierend hart, met een veroordeeld hart over de wereld lopen. Met een vijandig

hart, dat de meeste tijd zegt: laat God maar wegblijven, want we willen het voor Hem niet verspelen.

Maar och, och, straks zal de tijd aanbreken dat Gods volk voor eeuwig verwaardigd mag worden God te loven. Er was een man in Nederland die zei tegen zijn kinderen: 'o jongens, nog een klein eindje en dan ben ik er. Dan ben ik er'.

En dat is 's avonds ook gebeurd, dat God hem opgenomen heeft. Met blijdschap en met vrede. Hij heeft nog gebeden met zijn kinderen op zijn sterfbed en hij heeft zichzelf Gode bevolen; en zo is hij weggegaan.

Wat zijn ze dan toch gelukkig, geliefden, wat is dat gelukkig, om eeuwig dankdag eeuwig dankdag te houden. Dan zal er nooit geen stilzwijgen wezen. Maar dan zullen de verheffingen Godes eeuwig in hun kelen zijn. Dan zullen ze zich eeuwig in God verblijden. En ze zullen zingen van 's Heeren wegen.

We zullen het samen ook maar eens zingen. Het is het 3e versje van de 138e Psalm.

*Dan zingen zij in God verblijd,
Aan Hem gewijd,
Van 's Heeren wegen.
Want groot is 's Heeren heerlijkheid
Zijn majesteit
Ten top gestegen.
Hij slaat toch, schoon oneindig hoog,
Op hen het oog,
Die need'rig knie-len.
Maar ziet van ver met gramschap aan,
De ijd'len waan,
Der trotse zielen.*

Het is het 3e vers van Psalm 138.

Toepassing

Ten 3^e waartoe die zorg moeten leiden.

Goeddoende van de hemel, staat er.

Och, dat een mens toch niet dwars was als een paard en als een muilezel die geen verstand heeft, *die men breidelt met toom en gebit*, staat er. *Opdat het tot u niet genake*. Maar om daar nu eens bij stilgezet te worden om bij die God van Wie al de zegeningen afdalen beide in natuur en in de genade.

Goeddoende van de hemel, staat er. *Ons regen en vruchtbare tijden gevende*.

Waarom staat er regen en vruchtbare tijden? Och mensen, regen is altijd geacht als de aller-grootste en de aller-noodzakelijkste zegen op de aarde. Zonder regen dan verdort alles. Zonder regen is er ook geen vruchtbaarheid. We zien dat in Psalm 65 en in Psalm 67 en in Psalm 72. We hebben het gezongen, *die de aarde vruchtbaar maakt van boven. Dat ze ons op haar gewas onthaal*.

Ik heb gelezen, dat er eens een heiden was tegen wie een Joodse rabbi zei: *wij zijn samen vrolijk als het regent*. En onder het Oude Testament, als het niet regende, dan werd er door de kerke Gods verbodsdagen en vastendagen gehouden om de Heere te smeken, of Hij regen op de aarde mocht geven. Dus het is geen wonder mensen, dat er hier staat: *regen en vruchtbare tijden*. En volgens de oorspronkelijke tekst van de Bijbel is het ook mogelijk om dat woord *vruchtbare tijden* te lezen of te veranderen in

het woord *vruchtdragende* tijden. Dat is wat er volgens de geleerden in de grondtekst van de Bijbel staat.

Regen is een geschenk dat God ons komt te geven. Dat is het in het natuurlijke, maar het is ook zo in het geestelijke. Paulus is het die plant, maar Apollos is het die nat maakt. Maar het is God die de wasdom geeft. Och, al zou er gepreekt worden mensen, jaren gepreekt worden, dat de muren zouden kraken vanwege de stem en het geweld, als God het niet zou zegenen, dan zou het bij de arme mens niets nalaten. Och, het moet bedauwd worden door de hemel. Door de regen des Geestes. Daarom staat er ook in Zacharia 10: *Begeer van de Heere regen, ten tijde des spaden regens. Opdat er voor ieder kruid genoeg zal zijn op het veld.*

Regen en vruchtbare tijden. En dan zie je de wijsheid Gods, dan zie je de almacht Gods en daarin zie je de goedheid Gods. Want zoals we reeds opmerkten, wij denken soms het gaat allemaal verkeerd. Als het niet gauw gaat regenen, en als dit of dat niet gebeurt; maar bij een God zijn er geen abuizen, geliefden. En elk jaar moeten we weer verwonderd wezen over de wijsheid Gods en over de almacht Gods en over de goedheid Gods, dat het ten einde zó is, dat de mensen weer moeten zeggen: *het is allemaal weer boven bidden en denken en verwachten.* De Heere heeft het alles weer wèl gemaakt. En dat is omdat God zo goed is, omdat God zo goedertieren is, omdat God zo verdraagzaam is, omdat God zo neerbuigend goed is voor een schuldig mens.

Regen en vruchtbare tijden gevende, geliefden, vervullende onze harten met spijs en drank. Met spijs en drank.

Waarom zou er staan *vervullende onze harten met spijs en drank en vrolijkheid*? Och mensen, Gods woord is zo rijk in betekenis. Want ons hart heeft in dat opzicht het voedsel wat op de akker groeit niet nodig. Maar vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid, dat wil zeggen, dat we voor onze ogen zien en het met ons hart mogen opmerken, de goedertierenheden die God ons komt te geven. En dat daaruit een vrolijkheid en een blijdschap ontstaat. Met eerbied gesproken, mensen, als de tafel nog vol mag wezen van de goedertierenheden Gods. En zoveel is ook nog niet nodig. Als we zien op het weinige wat een mens nog hebben mag, en dat hij de goedertierenheden Gods er in mag zien.

Denk maar aan de tijd van Elia aan de beek Krith. Waar elke dag de raven kwamen om hem brood en vlees te geven. En daarna 3 jaar bij die vrouw in Sarepta; het meel in de kruik en de olie in de fles verminderde niet. Altijd bleef het op hetzelfde. Elke keer weer. Waarom deed God dat niet anders?

Och mensen, ze moesten in de nood blijven. Ze moesten behoeftig blijven. Het moest een bidder blijven. Want je moet rekenen, als je meer krijgt, als dat Elia kreeg bij die vrouw, dan heb je geen biddag meer nodig. En je moet aan het bidden blijven, mensen. Je moet op je knieën blijven. En dan, dat weinige dat de rechtvaardige heeft, is veel beter dan de overvloed van vele goddelozen. Je zou geslachte beesten, ossen en koeien kunnen hebben, dat je er wel maanden van kon eten bij wijze van spreken; - en ik zal het vanmiddag maar plat zeggen, dat zul je me toch wel niet kwalijk nemen, hé? - Och als je nu maar een klein stukje worst mocht krijgen, een klein stukje spek, en je mag daar Gods hand in opmerken en de goedertierenheden Gods, wat zou dat toch lekker smaken!

Vervullende onze harten met spijs en met vrolijkheid.

Als we God er maar eens in mogen ontmoeten. En als Zijn goedertierenheden ons maar eens vernederen mochten! Want het is niet in de overvloed gelegen dat hij leeft uit zijn goederen. Och nee, want we worden van alle kanten bewelddadigd, maar het

doet ons niks meer, mensen. Het raakt ons niet meer. Eerlijk, hoor. Zeg maar dat het geen waar is. Zeg het maar. Wat wordt er vandaag niet bijgesleept en zal er opgegeten worden? Ja, ik zou het nog anders kunnen zeggen, maar dat past niet op een preekstoel. Maar dan kun je zeggen: wat zal het er vandaag toch aan toe gaan! Hoe zal de dag doorgebracht worden? Maar wie zal er voor God buigen in het stof? En wie zal het uit mogen schreeuwen met de dichter: *och, of nu al wat in mij is Hem prees*. Want die vijandschap, daar gaat het over, dat murmureren, die opstand en die tegenstand. Maar David zegt: *dat al wat in mij is Hem prees!*

Maar bij ons is alles wat verkeerd is. En dat dit nu alles eens mag verbroken worden. En dat hij nu eens zo diep voor God mag komen te vallen, dat hij de minste van de zegeningen en de weldaden onwaardig is geworden. En dat hij met die lieve Jakob mag zeggen: "Ik ben geringer dan al die zegeningen en weldaden die Gij aan Uw knecht bewezen hebt. Met deze staf ben ik over de Jordaan gegaan en nu ben ik tot twee heiren geworden. Dat was dankdag.

En als David dankdag heeft, wat zegt die man dan? Heeft hij dan voor 1/2 uur woorden? Nee, nee, dan gebruikt hij maar 3, 4 woordjes. Dan zegt hij: *Gij kent Uw knecht*. Zijn leven, en waar hij vandaan komt. Dat is zijn dankdag. Ja.

Regen en vruchtbare tijden, vervullende hun harten met spijs en vrolijkheid.

Wat is nu spijs mensen, als hij Gods hand erin op mag merken? En als hij Gods goedertierenheid erin smaakt? Och, zitten er vanmiddag nog mensen met ons vergaderd, waar dat een dankdag zou wezen als hun hart nog eens vervuld mag worden met spijs en vrolijkheid? Met die spijs die de wereld niet kent, die de wereld ook niet begeert, maar met een spijs dat hij met God verenigd mag worden. Met de spijs dat hij in God mag rusten. Met een spijs dat hij in God verblijd mag zijn. Met een spijs dat hij vergenoegd is met het tegenwoordige. Want God heeft gezegd: *Ik zal je niet begeven en Ik zal je niet verlaten*.

Met spijs en met vrolijkheid.

Dat zijn hart nog eens opgewekt mag worden *om God te prijzen bovenal, van allen in dit aardse dal*.

Hij is 't die bewaart ons leven,

Die voor ons zorgt tot ons behoed.

Opdat wij niet vallen noch beven.

Ja, dat niet slibber onze voet.

Psalm 66, Datheen

En dat hij het grote Voorbeeld, zoals Christus hier op aarde geleefd heeft, dat hij Hem door de genade Gods na mag volgen ook in al wat Hij geweest is. "Opdat gij moogt kinderen zijn Uws Vaders, die in de hemel is. Want ook Hij doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Want indien gij liefhebt die u liefhebt, wat loon hebt gij? De tollenaars doen hetzelfde. En indien gij alleen groet die u groeten, wat doet gij boven anderen? Doen ook de tollenaars niet also? Weest dan gijlieden volmaakt gelijk uw Vader die in de hemelen volmaakt is."

En al zou het zijn dat er geen overvloed is in hun leven, als je dan met je tekort en met je gebrek mag opzien tot die God die in de hemel woont, tot die God, Die in Zijn woord heeft gezegd: *Ken Mij in al uw wegen en Ik zal uw paden rechtmaken*.

Die God, die beloofd heeft in Ezechiël 34: "En ik de Heere, zal hen tot een God zijn; en het geboomte des velds zal zijn vrucht geven. En het land zal zijn inkomst geven. En ze zullen zeker zijn in hun land. En ze zullen weten dat Ik de Heere ben, als ik de

disselbomen huns juks zal hebben verbroken. En hen gerukt zal hebben uit de hand dergenen die zich van hen deden dienen."

O, als dat juk van die disselbomen eens gebroken mag worden! Als dat volk eens vrij in God gesteld mag worden! En als ze die God als de Gever erkennen mogen, als de Gever van alle goeds. Wat een vrolijkheid is er dan in hun leven in God, mensen. Als ons hart met God vervuld wordt.

Anders is het allemaal ellende. Dan heeft een mens een hekel aan zichzelf. Dan loopt hij veroordeeld over de wereld. En dan denkt hij, zou er wel één zo ellendig wezen als ik ben? Maar als de blijdschap des Heeren zijn sterkte eens mag wezen, als hij in God genoeg mag hebben en aan God genoeg mag hebben, o dan is hij zo verblijd! En dan zegt de Heere in Zijn woord: *hun brood zal zeker zijn en hun water zal gewis zijn.*

*En Hij zal het goede niet in nood,
Onthouden, zelfs niet in den dood
Die in oprechtheid voor Hem leven.
Welzalig hij, die op U bouwt
En zich geheel aan U vertrouwd.*

Regen en vruchtbare tijden, staat er. En onze harten vervullen met spijs en met vrolijkheid.

En opdat het volk, geliefden, met alles in God zullen eindigen. Zodat ze bij God terecht komen en dat ze Hem hun ganse hart zullen geven. O. dat ze die God zullen roemen en prijzen. Dat hier in dit leven de verheffingen Godes in hun kelen mogen zijn. En dat ze door die lieve Geest gedrongen worden om God al de eer en de heerlijkheid te geven. Het is maar een enkel woord vanmiddag. God mocht het nog zegenen en nog heiligen aan onze harten.

En tenslotte willen we eindigen waarmee we begonnen zijn: *betuig tegen Mij!* Wat heb Ik u gedaan? En waarmee hebt Ik u vermoeid? Heeft God het verkeerd gedaan? Heeft God het van dit jaar verkeerd gedaan? Hé? Heb je over God te klagen?

Och, de een zegt dit en de ander zegt dat. Ja, er is zoveel mensen, hier in dit leven; maar als je het tegen God maar kunt vertellen; anders niet. Er is zoveel dat ze alleen maar tegen God vertellen kunnen.

Want volk, stort voor Hem uit uw ganse hart, God is een toevlucht te allen tijden. En laat al uw noden met bidden en smeken en met dankzegging bekend worden bij God.

En een mens is er gelukkig aan toe als hij met Asaf op zijn plaats mag komen.

*Gij zult mij leiden door U raad,
O God mijn Heil, mijn Toeverlaat.
En mij hiertoe door U bereid.
Opnemen in Uw heerlijkheid.*

Och, dat geeft een zwijgende mond. En dat geeft ook een achteraan komend leven. Een stille berusting in Gods beleid. Wij zouden het al anders willen en zo anders doen, dat is onze eigen werk. Maar de Heere vergist zich niet, geliefden. Ook niet in het wegnemen van je man, van je vrouw, van je kind; in zorgen, in moeiten, in druk, in kruis, in tegenheden, in wederwaardigheden, in ellende. Teveel om alles op te noemen. Je moet het er zelf maar bij doen uit je eigen leven.

Maar goedgevoelde van de hemel, regen en vruchtbare tijden gevende.

*Een milde regen zond G' o Heer,
Op Uw bezwijkend erfenis neer.
Om sterkte aan haar te geven.*

Opdat ze niet bezwijken zullen op de weg. Ja, opdat ze niet zullen bezwijken. En opdat ze van alles afgescheurd zullen worden. *Wie zou de kennis Gods vinden? De gespeenden van de melk en de afgetrokkenenen van de borst.*

Och, de Heere verenige ons met Zijn wil en met Zijn weg in alle wegen. En hij geve u genade om onder Hem te bukken. Niet naar onze eigen wil, maar onder Hem te buigen, onder Zijn raad, onder Zijn bestuur, onder Zijn beschikkingen. En met de levende hoop om straks, o, om straks te mogen beleven:

*Dan ga ik op tot Gods altaren,
Tot God, mijn God, de Bron van vreugd.
Dan zal ik juichend stem en snaren,
Tot roem van Zijne goedheid paren.
Die na 't kortstondig ongeneugt,
Mij eindeloos, eindeloos verheugt.*

Dan ben ik mijn eigen ook kwijt. Dan ben ik de zonde kwijt, de duivel kwijt, de wereld kwijt, en dan ben je alles kwijt. Daar zal geen inwoner meer zeggen: *ik ben ziek*. Maar het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben. En daar zal God alle tranen van hun ogen afwissen.

Och volk van God in mijn midden, daar zal je geen onbekeerlijk hart meer hebben. Daar zal je geen hard hart meer hebben. Geen lusteloos hart, geen indrukkenloos hart, geen behoefteloos hart, maar daar zal het eeuwig vol zijn van God, vol van Christus en vol van de Heilige Geest.

Mijn arme onbekeerde medereiziger, och mocht ge ook nog leren zuchten. Erkent de goedertierenheid Gods maar. Want met de meesten bemoeit God Zich niet meer. O, God laat ze zomaar los. Maar de Heere mocht er ons toe verwaardigen om erdoor geleerd en bekeerd te worden. Wat zou het toch een zegen wezen, als je vandaag nog wat weg mochten dragen tot winst voor je arme hart. Och, in de wereld is het allemaal bitterheid. Maar in de dienst van God is zoetheid en zaligheid voor een diep ellendig schepsel.

Misschien is er hier op 't ogenblik een die zegt: och, man, ik ben het niet waard.

Maar er is geen mens die het waard is. Maar het gaat over de waardigheid van Hem, Die voor het aangezicht van Zijn Vader is. En Die altijd leeft om voor Zijn volk te bidden. Die met Zijn bloed is ingegaan in het binnenste heiligdom, een eeuwige verlossing voor zijn volk teweeg gebracht hebbende.

Och, God mocht er u in doen delen. Opdat deze dag niet tot een oordeel, maar dat het in Zijn gunst mocht zijn. Dat we nog een ogenblikje samen zijn gebracht. En dat het ook vanavond zo mag wezen als het kan, dat we elkaar een ogenblikje ontmoeten mochten. Opdat het kon zijn, dat wij deze dag mochten verslijten met de Heere. En de blijken van Zijn lieve gunst om zijn Verbonds wil mogen ontvangen. Amen

Dankgebed

Heere, Gij mocht de Napreker nog zijn van dit enkele woord dat we in deze middag mochten spreken. Wil het met Uw zegen nog bedauwen en met Uw gunst nog bekronen. En als het wezen mag, breng ons vanavond weer samen. Geef ons lust, opgewektheid en liefde. Want één dag in Uw huis is beter dan duizend elders. Gedenkt nog in preken en horen. Vervul de noden, verzoen de zonden en laat Uw aanschijn over ons lichten.

Die met ons niet op konden gaan en thuis moesten blijven ook vanwege het weer, die van ver moesten komen. Och wil ze een verbeurde zegen schenken en nog verblijden met Uw overkomst. Om Christus' wil. Amen.

Het 15e van Psalm 74.

*Hoe menigmaal hebt G' ons Uw gunst betoond,
't Zij G' een fontein deed G' uit de rots ontspringen.
Of op een hoop de waat'ren samendringen.
Wanneer de stroom door U werd uitgedroogd.*

Gaat thans henen in vrede en ontvang de zegen des Heeren

***De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aangezicht over uw en geve u vrede. Amen.***

7. De zekere verwachting van Gods kinderen

Zingen Psalm 100: 1, 3
 Lezen Filippensen 3
 Psalm 145: 3, 4
 Psalm
 Psalm

Vangen we onze godsdienstoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 100 en daarvan het 1ste en het 3^e vers.

Wat we verder uit Gods heilig woord u wensen voor het lezen, kunt ge opgetekend vinden in de brief van de apostel Paulus aan de Filippensen, het 3^e hoofdstuk.

Onze hulp is in de Naam des Heeren Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

We zingen uit Psalm 145 het 3e en het 4e vers.

Geliefden.

We hebben vanmorgen gehoord uit Mattheüs 28 vers 17, dat, toen Christus kwam op de Berg die Hij hen bescheiden had in Galiléa, de discipelen Hem daar aanschouwd hebben. En dat ze Hem aanbaden. Maar dat er ook sommigen waren die twijfelden. Sommigen hebben dus getwijfeld. En dat moeten er geweest zijn van de discipelen. Want er wordt duidelijk in vers 16 gesproken van de 11 discipelen van Christus. En nu hebben die discipelen die twijfelden, niet getwijfeld aan het feit van de opstanding, maar ze hebben toch getwijfeld of die Persoon, Die Zich daar openbaarde, werkelijk de opgestane Christus was. Gods volk blijft aan deze zijde van het graf steil en diep afhankelijk van de invloeden en van de bewerkingen van God de Heilige Geest. Datheen zingt in Psalm 89 vers 8:

*Zo wij sterk zijn daarvan hebt Gij alleen de eer.
 Vermogen wij ook iets, zulks alles komt o Heer,
 Van Uw goedheid, die ons bescherming is bevonden.*

Klaar genoeg is die taal, geliefden. Wat een stumpers dat ze zijn in zichzelf. En dat ze in zichzelf en met zichzelf niets vermogen. Maar dat ze altijd afhangen van de bediening van de Heere. En dat van dag tot dag. Maar ook, hoe langer hoe meer. Er staat niet te vergeefs, mensen, in Zefánja 3 vers 12, *dat de Heere overgehouden heeft een ellendig en een arm volk, die op de Naam des Heeren zullen vertrouwen.* Het is in dit leven, hetzij in hun staat of in hun stand, het is als de golven van de zee. Zo is het over het algemeen bij de meesten van Gods kinderen. Ze zijn aan zoveel ellende

onderworpen van binnen en van buiten; en vanzelf alles vanwege eigen schuld. Want die val van Adam komt in ons leven telkens weer terug.

En er staat in Job 26, *dat er geen deksel is voor het verderf*. Dat blijft maar opborrelen. God vergeten, God verdenken, God verlaten, God verzaken. Een mens moet van de hemelen geleerd worden om te geloven. Ja, om te geloven. Daarom zegt de vader van die ongelukkige jongen in Markus 9: *Heere, ik geloof; kom mijn ongelovigheid te hulp*.

Toch, de Heere heeft in Zijn woord geliefden, zoveel voor Zijn volk en voor Zijn kerk, dat ze zich op God alleen zullen verlaten. Dat ze op de Heere zullen vertrouwen. Want het volk dat daartoe verwaardigd wordt, zal niet beschaamd worden in der eeuwigheid.

Wij wensen vanmiddag een ogenblikje met de hulpe Gods daarbij stil te staan. Onze tekst kunt ge vinden in Kolossensen 3 het 4e vers.

Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons Leven is, dan zult gij ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

Tot dusver.

Het gaat geliefden in deze tekst over *de zekere verwachting van Gods kinderen*.

Die verwachting is:

In de 1e plaats gegrond.

In de 2e plaats is die verwachting verzekerd.

En in de 3e plaats, die verwachting bevat de rijkste troost.

Dus, die verwachting van Gods volk is gegrond, is verzekerd, en bevat de rijkste troost.

1^e die verwachting is gegrond.

We hebben in voorgaande predicaties over het 1e vers en over het 3e vers enkele malen met u gehandeld.¹ De vorige week: *En uw leven is met Christus verborgen in God*. Nu is het eigenaardig en opmerkelijk, dat in deze tekst in het 4e vers, de apostel nog weer terugkomt op hetgeen hij in het 3e vers heeft gezegd. Dus, we zouden kunnen zeggen, een herhaling. Want hij zegt hier ook *dat Christus ons Leven is*.

Maar vanzelf, we moeten het ook zo bezien, dat God de Heilige Geest de Schrift heeft geïnspireerd. Al de Schrift is van God ingegeven. De heilige mannen Gods door de Heilige Geest gedreven hebben ze gesproken. We moeten geloven geliefden, dat er niet één woord teveel en niet één woord te weinig in de Bijbel staat. Daarom wordt ook het oordeel van de vervloeking uitgesproken over al degenen die tot dat Boek zullen toedoen of die er aan af zullen doen.

Daarom moeten we zo voorzichtig zijn tegenwoordig, welke Bijbel we kopen. Want er zijn er zoveel in de omloop tegenwoordig, dat het verschrikkelijk is. Die hoe langer hoe meer God naar beneden halen. De Godheid van Christus loochenen en in de moderne taal van deze tijd over het aanbiddelijke Wezen Gods spreken. Dat is werkelijk verschrikkelijk. Er staat geen woord tevergeefs in Gods woord, mensen. Ook niet wat we vanmiddag hebben te overdenken.

¹ Zie voor een voorgaande preek het 19^e tiental

Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons Leven is.

En waar Gods Geest dat heeft laten beschrijven, daar betaamt het ons om bij vernieuwing er onze aandacht aan te geven.

Er zijn 4 zaken die in het bijzonder onze aandacht vragen.

Het eerste is, dat de verwachting van Gods kinderen een gegronde verwachting is.

Die verwachting is gegrond in het leven van Christus. Want het leven van Christus, wordt het leven van Gods kinderen.

Ten 1e, omdat het leven door Christus is verdiend.

Ten 2e omdat Gods volk door het geloof met Christus verenigd wordt en dat leven van Christus dus ook deelachtig worden.

Maar ten 3e is het ook gegrond, omdat het leven door Hem bewaard wordt en door Hem onderhouden wordt. Dat Hij voor dat leven zorgdraagt.

En in de 4e plaats, omdat Gods volk in Christus hun verlustiging en hun sterkte vindt, voor tijd en voor de eeuwigheid.

Van elk een enkel woord.

(1) Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons Leven is.

In het Paradijs geliefden, zijn we het leven verloren. Daar zijn we het leven kwijtgeraakt. In de staat der rechtheid hebben we geleefd. Na de val dan leeft een mens eigenlijk niet meer. Al gaat hij op 2 voeten over de aarde, maar hij leeft eigenlijk niet meer waarin hij geschapen werd.

Jaren geleden zaten we in de trein naar New York, met een ouderling van Kalamazoo, die ons vergezelde op reis. Die man werd 's nachts ziek. Ernstig ziek. Hij had het aan zijn hart. En ik dacht toen ik die man 's nachts zag liggen, dat kon wel eens sterven worden. Ik stond bij hem en zei tegen die man: *misschien ga je sterven*. Hij zei, dat is mogelijk. Hij had zo'n pijn aan zijn hart.

Ik zei ja, tegen die man, het had misschien beter geweest dat je niet mee was gegaan. Dat je was thuisgebleven.

En toen heeft die man wat geantwoord tegen mij, wat ik nooit vergeten ben. En wat ik wellicht, als ik mijn verstand mag behouden, nooit meer zal vergeten. Toen zei die man tegen me: *ik heb 45 jaar niet geleefd*.

Want hij was 45 jaar toen God hem in een bioscoop in Californië op een zondagavond afsneed van Adam en het leven in Christus deelachtig werd. Ja. Dat is van God uitverkoren.

Och, wat is een mens geliefden, van nature. Wat heeft hij toch gedaan in het Paradijs. Dat heeft hij zijn eigen vermoord en hij heeft geprobeerd om ook God te vermoorden. Dat heeft hij ook geprobeerd, om God te vermoorden. Want in de zonde in het Paradijs, heeft een mens een aanslag op God gedaan. Verschrikkelijk. Als dat eens thuiskomt bij een mens, als dat eens thuisgebracht worden bij een mens..... Dan zou een mens zijn leven lang wel willen schreeuwen en wensen dat zijn ogen nooit meer droog waren. En u weet gemeente, het gaat niet om met onze tranen de hemel te verdienen. O nee, dat heeft Christus gedaan. Maar, er staat in Gods getuigenis: *die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien*. En nog eens, het gaat niet over verdienen. Nee, verre van dat. Maar vanwege de waardigheid van het Goddelijk Wezen. Vanwege Zijn waardigheid.

In Lukas 18 staat er van de tollenaar, die achter in de tempel stond, dat hij zijn ogen niet durfde opslaan naar de hemel, onder het besef van de hoogheid, van de majesteit, van de gerechtigheid en van de heiligheid Gods. En van zijn eigen verdoemelijk uit. En dat zal nu het begin moeten wezen mensen.

Dat zal het begin moeten wezen voor elk mens, zal het wel zijn op weg en reis naar de eeuwigheid. Een mens heeft zichzelf gebracht in een staat des doods. Schuldig, ten opzichte van Gods Recht. En verdorven, zodat hij onbekwaam is tot enig goed en geneigd is tot alle kwaad. Zodat er van een mens geen verwachting meer is. En dat is nu gauw uitgedrukt, mensen maar er is ons hele leven toe nodig, om er iets van te leren beoefenen. Dat is ons hele leven nodig. En dat is iets wat gedurig terugkomt in ons leven.

Maar o, aan de andere kant, wat een blijdschap, wat een zaligheid, dat de apostel in onze tekst zegt: *wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is*. Dat de Vader Zijn Zoon van eeuwigheid verordineerd heeft als Borg en Middelaar van het Verbond der genade. Dat de Zone Gods, Eenswezens met de Vader en de Heilige Geest, Zichzelf heeft gegeven. Paulus zegt in Galaten 1 vers 4: *Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit de tegenwoordige boze wereld, naar de wil Gods des Vaders*. En dat in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid, heeft de Derde Persoon, De Heilige Geest, ook Eenswezens en waarachtig God, Zichzelf verbonden, ... om, ja waarvoor? Verbonden om Christus te vergezellen, om Christus te sterken, maar ook om het volbrachte werk van Christus in de harten van de uitverkorenen te bevestigen. Want er staat immers, *dat de Geest levend maakt*. En dat de Geest overtuigt van zonde, van gerechtigheid en van oordeel. Maar ook dat de Geest Christus verheerlijkt op de aarde. Dat is het Evangelie. Eerst de wet en dan het Evangelie. En de waarachtige, zaligmakende bediening gemeente, is nooit een wanhopige bediening, maar het is een troostvolle bediening. Het is een opwekkende bediening. Het is een verkwikkende bediening. Want de Heilige Geest neemt het uit Christus en zal het dat volk verkondigen en meedelen.

En nu staat hier in de tekst, *Christus die ons leven is*.

Hoe heeft Christus dat leven verdient? Hij heeft het verdiend door de onderhouding van de Wet. Want Hij zegt in Psalm 40: *Uw wet is in het midden van Mijn ingewand. En Ik heb lust om Uw welbehagen te doen*. De wet van het werkverbond ligt verbroken ten opzichte van de rechtvaardiging van een zondaar. Uit de werken der wet kan nooit geen vlees meer voor God gerechtvaardigd worden. En nu is die wet door de mens verbroken. Hoséa 6 vers 4 staat: *Ze hebben het verbond verbroken als Adam*.

Maar nu is de Tweede Adam gekomen, de Heere uit de hemel, niet om de wet of de profeten te ontbinden, maar dezelfde te vervullen. Dus mijn hoorders, Gods volk gaat rechtvaardig verloren maar wordt ook rechtvaardig zalig. Ze worden zalig door een rechte koninklijke weg. *Sion zal door recht verlost worden en hun wederkerenden door gerechtigheid*.

En nu, de verwerving en het verdienen van dat leven, heeft Christus Zijn leven gekost. Hij heeft dat leven moeten verwerven door de dood heen. De noodzakelijkheid van Zijn sterven wordt overal in Gods woord geleerd en gepreikt. Geliefden, Hij is volgens Paulus in Filippensen 2, *gehoorzaam geworden tot de dood, ja de dood des kruises*. Christus heeft dus dat leven verworven.

(2) Maar Hij is ook Degene die dat leven schenkt door de kracht en door de bediening van Zijn Goddelijke Geest. Hij heeft Zelf gezegd in Johannes 10: *Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven. En ze zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid*. En nu wordt Gods volk dat leven deelachtig gemaakt. Het leven worden ze deelachtig gemaakt vanwege de vereniging door het geloof met Christus.

Wanneer een mens wederom geboren wordt, dan krijgt hij in de dadelijkheid het geloof, hoop en liefde. En de juwelen die dat volk in de wedergeboorte krijgt, zullen ze nooit meer kwijtraken. *Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven.* Dat hebben ze niet verdiend, want ze hebben de eeuwige dood verdiend. Maar ze krijgen het eeuwige leven.

En als nu de vraag naar voren komt, waar God Zijn volk gevonden heeft? Dan lees je in Ezechiël 16, *op het vlakke des velds, vertreden in hun bloed; waar geen oog medelijden met hen had.* Verachtelijk, verwerpelijk, en verdoemelijk. Met andere woorden, in een toestand waarin geen mens ze zou oprapen en meenemen. Maar God heeft van eeuwigheid reden uit Zichzelf genomen. En dat komt in de tijd van het Goddelijke welbehagen voor al het volk, dat God ze opraapt. Efése 2 vers 1: *En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar ge dood waart door de misdaden en de zonden.* En nu is er van nature niemand die naar God vraagt en die naar God zoekt. Absoluut niet, mensen. Absoluut niet. Een mens wil nog wel wat godsdienst hebben, maar om God Zelf is hij niet verlegen. O nee.

Er staat in Jesaja 65: *Ik ben gevonden van degenen die naar Mij niet vragen.* En het volk dat dit deelachtig wordt, wordt het deelachtig uit vrije genade, mensen. Ja, uit vrije genade. Daarom zal God ook alleen de eer, de lof en de dankzegging en de aanbedding ervoor ontvangen. En zal het voor dat volk hoe langer hoe meer een wonder worden.

Erskine heeft een preek uit Exodus 28 en dan beschrijft hij daar verschillende velden waar Gods volk opgebracht wordt. Hij gaat vanzelf door tot in de herstelling in de gemeenschap Gods. Maar daar noemt hij ook *het veld van de belangstelling.* Vroeger onder het oude volk, - als je zulke mensen op het gezelschap had die zomaar zaten te luisteren, in een hoek of een kant - dat ze wel eens zeiden: wie is die jongen of wie is dat meisje? En dat een oude man zei: 'Ik heb hoop dat ze op het veld van de belangstelling zijn'; op het veld van de belangstelling.

Vanzelf, als het het ware werk van God is, dan worden ze belangstellend. Dan heeft de wereld geen aantrekkingskracht meer. Die wereld valt weg. Dat is in de wedergeboorte. Asaf zegt: *niets is er waar ik in kan rusten.* En dat is een volk, waar de rust en de lust uit de wereld en de zonde wordt weggenomen. Ze krijgen wat anders nodig. De noodzakelijkheid om God tot hun deel te krijgen. Dat gaat voor hun ziel wegen. Dat wordt een zaak voor dat volk van het hoogste gewicht. Dat gaat ze bezighouden bij dagen en bij nachten.

Daarom, als God een mens levend maakt, dan is het een biddend, een zuchtend en een uitziend leven. Dat is zo van begin af aan in hun leven. Ze zeggen meer tegen de Heere als ze ooit tegen enig mens op de wereld vertellen. *Ik leg voor U oog mijn weg en handel bloot.*

En vanzelf, je leest in het Hooglied van Salomo, dat de vraag gesteld wordt: *waar is het dat Gij de kudde legert in de middag?* En dan wordt als antwoord gegeven: "Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen, zo ga uit op de voetstappen der schapen en weidt uw kudde bij de woningen der herders."

Daar wordt de weg van ordonnantie dat volk aangewezen. En die weg wordt voor dat volk geen last, zoals het vroeger geweest is, maar het wordt nu een vermaak. Ze krijgen een vermaak in hetgeen ze vroeger gehaat hebben. Ze krijgen een liefde tot hetgeen wat ze vroeger nooit gezocht hebben. Het wordt allemaal anders. De waarheid spreekt ook van de eerste liefde. En Bunyan zegt, dat is de hartelijkste en de innigste liefde die er bestaat. Dat is de eerste liefde.

Dan is het nooit te koud om naar de kerk te gaan, dan is het nooit te warm, dan regent het niet te veel; dan kan alles. Maar als de eerste liefde aan het wijken gaat, o dan komen er zoveel leeuwen en beren op de weg. We zullen daar maar niet verder op ingaan. Maar wat wordt het dan anders als het geweest is. Hoewel, het beginsel wat uit God gewerkt is, blijft liggen.

En natuurlijk, *Christus Die ons leven is*, dat is Hij van het ogenblik van de wedergeboorte. Vanaf dat ogenblik is Christus het leven. Maar, dat leven is nog niet Christus met bewustheid voor hun eigen ziel. Want daar ligt een weg van oefeningen tussen. En dat is een weg mijn geliefden, van afsnijding, van verloren gaan; een weg van omkomen. Dat is een weg dat we de dood in onszelf meer en meer gaan vinden.

We hebben u straks voorgelezen Filippensen 3. Ze zou het elke dag wel kunnen lezen, zo'n kostelijk, kostelijk hoofdstuk uit het woord van God. Daar spreekt de apostel Paulus en verklaart daar, wat vroeger zijn leven geweest is. Een Israëliet, een farizeeër, naar de bescheidenste secte van de wet. Hij was zo vervoerd in zijn godsdienst, dat hij werkelijk meende dat hij Gode een dienst deed om de volgelingen van Jezus van Nazareth te vervolgen en om te brengen. Heb je daar wel eens over gedacht mensen? En dat is dan nu maar even tussen 2 haakjes, zeggen ze wel eens, maar heb je er wel eens over gedacht dat Saulus van Tarsen, toen hij tegenwoordig was bij de steniging van Stefanus, dat hij wel de kleren bewaard heeft van de mensen die hem stenigden, maar niet de kleren van Stefanus. Nee, niet de kleren van Stefanus. Dat is maar een eenvoudige opmerking, maar er ligt zoveel in. Want die kleren van Stefanus waarin hij dood gegooid was, bij wijze van spreken, daar gaf Saulus niets om. Maar die kleren van die mensen die hen stenigden, hadden bij hem waarde.

Maar de Heere is er aan te pas gekomen, hoor. O God is er aan te pas gekomen, mensen. Wat heeft God een wonder aan die man gedaan, hé? Nabij Damascus, vlak voor de poorten van die stad is hij neergeveld. En hij is erin gebracht als een ongelukkig mens. Dat vermag God.

Hij vermag dat voor jullie ook nog, vanmiddag. O, wat zou het toch een blijdschap zijn, wat een blijdschap als we dat nog eens mochten horen van onze kinderen, van de gemeente, van vrienden, van bekenden; als God er nog eens over opstond! Wat zou het een blijdschap wezen.

Vanochtend hoorde ik de kinderen schreeuwen daar beneden. O, ik dacht, als ze van boven nu ook eens gingen schreeuwen. Als ze van boven ook eens zo gingen schreeuwen. Die tijden zijn er geweest. Ja, die tijden zijn er geweest. Maar nu is het zo stil. Zou God nog wel eens ooit terugkomen? Zou Hij nog terugkomen?

Maar, ja er liggen er nog onder het zegel van de verkiezende liefde Gods. Er zijn er nog die toegebracht moeten worden. En ik hoop dat er nog velen uit ons midden bewelddadigd mogen worden. Het is maar een wenk van Gods alvermogen. Eén wenk. Hij spreekt maar en het is er en Hij gebiedt en het staat er.

Maar dan moeten we ons leven gaan verliezen. We moeten na onze waarachtige bekering ons leven gaan verliezen uit onze bekering, uit onze bevinding, en uit onze ervaring. Ja, onze leven verliezen uit alles waar we ons leven in gezocht hebben. En waar de Heere toegelaten heeft waarin we voor een tijd ons leven gevonden hebben. Maar die kroon moet omgekeerd, die moet omgekeerd, moet omgekeerd worden!

Ons leven moet afgesneden worden. Het moet er aan, geliefden! Het moet er zó aan, maar niet om te ontkennen wat God in ons leven gedaan heeft en gewrocht heeft en wel eens geopenbaard heeft. Maar als grond voor de eeuwigheid. Om ons leven uit alles te verliezen.

Er was een man die zong:

*Ik heb alles verloren, maar Jezus verkoren,
Wiens eigendom ik ben, en Wiens rijkdom ik ken.*

En nu is er niets mensen, waar een mens meer tegen vecht dan daartegen. Hij wil zijn leven behouden, maar hij moet zijn leven verliezen. Hij wil als een bekeerd mens naar de hemel; en hij moet als een onbekeerd mens naar de hemel. De moordenaar aan het kruis is met gebroken benen naar de hemel gegaan. Ja, gebroken benen is de weg die God met Zijn kerk houdt. Ons leven moet afgesneden worden, mensen. En dan komt hij in wegen die hij nooit gekend heeft en in paden die hij niet geweten heeft. En weet je wat hij zo ongelukkig bij ons is?

Och we zouden zo graag alles willen bekijken. Maar je wordt nog blind ook. Je zou alles van tevoren willen bekijken, maar je wordt blind, zodat je niks meer zien kunt. Met een mens gaat het, luister nu wat ik wil zeggen, met een mens gaat het op de ondergang aan. Een doodmens worden. Een doodmens, maar die zijn leven in Christus terug mag vinden. Daarom zegt Paulus, *wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn die ons leven is*. Ons leven. En wat een voorrecht om uit Christus te mogen leven. En te zeggen: *Christus leeft in mij*.

(3) En nu onze 3e gedachte vanmiddag was, dat Christus in dat leven bewaart en dat Christus dat leven onderhoudt. Sommige van onze oudvaders, wanneer ze over deze tekst schrijven, dan schrijven ze: Christus als de Bewaarder en Drager van dat onsterfelijk leven. Als ze Christus leren kennen, als een Pleitbezorger en een Pleitbeslechter van de zaak van Zijn ellendig volk. Die het voor hen opneemt en die het overneemt. En wat zal dan voor dat volk de vrucht zijn? *Hier weidt mijn ziel met een verwonderend oog*.

(4) Dan wordt Christus het Vermaak en Christus wordt de Verlustiging van dat volk. De Vader heeft van de hemel getuigt: *Deze is Mijn geliefde Zoon, in Welke Ik al Mijn welbehagen heb*. Maar dat wordt nu voor dat volk ook zo. Dat wordt voor dat volk ook. Dat gaan ze met hun ganse hart omhelzen. Dat gaan ze onderschrijven. Ze wensen met Paulus *niets anders te weten dan Jezus Christus en Die gekruist*. Ze kunnen er nooit genoeg in hun leven van krijgen. Als hun hart gaande gemaakt wordt naar die Persoon en naar Zijn bediening, als de Knecht des Vaders, Die alles heeft volbracht, maar die ook alles toe komt te passen. O, dan zeggen ze met Rutherford, al zouden er duizend hemels zijn, dan zou ik Hem nog in de hoogste hemel plaatsen!

Zo'n liefde heeft dat volk tot die Persoon in hun hart gekregen. En om in dat land van Emanuel te mogen verblijven. De bruid zegt: *laat ons gaan naar de dorpen en daar vernachten; in de eenzaamheid met Christus*. En om dan al hun zaken aan Zijn voeten neer te leggen. Ja, al hun zaken en al hun problemen.

En vanzelf, er is geen mens waar ze zo vertrouwd mee kunnen praten dan met Christus. Er is geen mens waar ze zo vertrouwd mee zijn. Ik zei niet zolang geleden op de catechisatie eens tegen een jongen of een meisje: *waarom zou dat wezen?*

En ze zeiden: *omdat Hij het nooit oververtelt*.

Ja, hij vertelt het nooit over. Ik zei: dat is nou eens een goed antwoord; hé?

Dat je het met Hem eens mag worden in je leven. O, die oudste Broeder, die oudste Broeder, Die zo'n hart vol liefde heeft voor dat volk!

Die Uw krankheên kent en liefderijk geneest.

Die van 't verderf uw leven wil verschonen,

Met goedheid en barmhartigheên u kronen.

Die in de nood uw Redder is geweest.

Ja, al wat aan Hem is, dat is gans begeerlijk. En nu in de omhelzing van het geloof, om daarin te mogen betuigen: *Zulk een is mijn Liefste; ja zulk een is mijn Vriend. Gij dochters van Jeruzalem.*

Van de week hopen we Hemelvaartsdag te hebben. En ik hoop gemeente, dat er nog velen zullen zijn die Hem mogen volgen naar de Olijfberg en door het geloof Hem mogen aanschouwen dat Hij opvaart naar de Derde hemel. Want o, wat daar toch in ligt! Daar ligt meer in dan Zijn Herdenkingsdag (Memorialsday²). In dat opgaan van de Middelaar, van de Koning, van Zijn teruggang naar Zijn residentie. En om Hem daartoe te mogen zien gekroond, met de kroon van de eeuwige overwinning. *Zo leeft de Vorst altoos; zo leeft Hij eindeloos.* Christus die ons leven is.

Toepassing

We moeten gaan eindigen, de tijd vliegt ook weer.

Geliefden, ken je er iets van? Mag je er wat van kennen? Heb je er vanmiddag *ja en amen* op kunnen zeggen? Heb je mogen zeggen: dat is nu ook mijn leven?

Och, als je het nog moet missen, dat God je het nog eens schenken mocht. Het kan nog. Ouden van dagen, jongen van jaren, jullie zijn nog in de welaangename tijd. Jullie zijn nog in de dag van zaligheid. Het evangelie wordt nog gepredikt. Christus wordt nog voorgesteld als die enige Middelaar en Zaligmaker. Dat ge aan Zijn voeten terecht mocht komen. *Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op de weg zou vergaan, als Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden.*

Het is een liefdedienst. Het is een gezegende dienst. Het is een dienst die ons hart vervult en die ons leven vervult. Want Christus is alles en dat in allen.

En dat Gods uitziende volk verwaardigd mag worden om tot die kennis gebracht te worden. En om te ervaren, dat in die kennis het eeuwige leven ligt. Maar ook, om in alles afgesneden te worden, de dood in te gaan op dat het leven daaruit voort mag komen.

Christus die ons leven is. En om dat van dag tot dag te mogen leren, dat de uitwendige mens verdorven wordt en de inwendige vernieuwd, en dat van dag tot dag. Amen.

Dankgebed

Heere, gij mocht de waarheid bekrachtigen. Breng het in ons aller hart. En dat het moge zijn: uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.

Gedenk ons verder in de week die voor ons ligt. Gedenk in de avond van deze dag, als we nogmaals samen hopen te komen. Maak het nog wel met Uzelf. Verenig ons hart tot vreze van Uw Naam. Vervul de noden, geef nog een toegang tot Uw troon en tot Uw hart. Laat Uzelf nog eens uit tegenover een diep ellendig verloren schepsel. Neem het nog eens op en over, voor tijd en eeuwigheid. Om Jezus' wil, amen.

² Herdenking van gevallen militairen

Onze slotzang is uit Psalm 45 het 1e vers.

*Mijn hart vervuld met heilbespiegelingen,
Zal 't schoonste lied van enen Koning zingen.
Terwijl de Geest mijn gladde tonge drijft,
Is z' als een pen van een, die vaardig schrijft.
Beminnelijk Vorst, Uw schoonheid, hoog te loven,
Gaat al het schoon der mensen ver te boven;
Genaad' is op Uw lippen uitgestort;
Dies G' eeuwiglijk van God gezegend wordt.*

Ontvang nu de zegen des Heeren.

*De Heere zegene u en Hij behoede u,
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede. Amen.*

8. De kenmerken van degenen die van de vloek zijn ontslagen.³

En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn. En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. En Zijn dienstknechten zullen Hem dienen. En zullen Zijn aangezicht zien. En Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn.

Openbaring 22 vers 3.

Zingen Psalm 123: 2

Lezen Openbaring 22

Psalm 119: 71, 72

Psalm 65: 1

Psalm 68: 6

Wat we verder u wensen voor te lezen kunt u opgetekend vinden in de Openbaring van Johannes, en daarvan het 22^e hoofdstuk.

Vooraf de 12 artikelen des geloofs.

Onze hulp is in de Naam des Heeren Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen

Zoeken we nu tezamen het aangezicht des Heeren

GEBED

Psalm 119 het 71^e en 72^e vers.

Inmiddels wordt gecollecteerd voor de kerk en de armen

Geliefden.

Gods woord is vol met beloften. Maar dat woord is ook vol met kenmerken. En de kenmerken die in Gods woord ons gegeven zijn, zijn er niet om ons daarop te gronden, om ons vast te zetten, om erop te rusten, maar die kenmerken zijn ons gegeven om onszelf eraan te toetsen, als reizigers naar die alles beslissende eeuwigheid.

We hebben samen gezongen uit Psalm 119. Daar hebt ge in het 71e vers duidelijke kenmerken van het waarachtige leven Gods. David zegt: *ik ben wel klein, veracht, maar niet verleid*. En in smaad noch armoede, had hij Gods bevelen niet vergeten.

Klein, veracht, maar niet verleid. En Gods geboden niet vergeten. Er is geen mens op de wereld die van nature klein is. We zijn allemaal verwaand, allemaal. We zitten allemaal in de hoogte. En we buigen onszelf voor een afgod, die wij in de grond van de zaak zélf zijn. We zijn in het paradijs allemaal naar boven geklommen. En nu

³ Het vervolg van deze tekst is te vinden in het 6e tialtal

kunnen we niet naar beneden komen, tenzij dat God ons naar beneden haalt. En de mensen kunnen zeggen wat ze willen, maar dat is alleen het werk Gods.

We lezen in Gods getuigenis van Absalom, toen hij vluchtte, dat die man met zijn haar in de takken van een boom is blijven hangen, maar niet op de grond is gevallen. En Joab heeft hem zo doodgestoken met 3 pijlen. Maar als je leest in Lukas 19, over de bekering van Zachëus. Zachëus is in de wilde vijgenboom geklommen om de Heere Jezus te zien. En hij dacht om Hem heel goed te zien. Dat was z'n gedachte. Toen is er iets gebeurd waar die man heel zijn leven nooit over gedacht had. En dat is, de Heere Jezus bleef stilstaan waar die boom stond. En de Heere Jezus heeft naar boven gekeken waar die man zat. En die heeft heel niet moeten informeren hoe die man heet, want dat wist de Heere Jezus. Hij kende die man, want hij was er een van degenen die de Vader aan Christus had gegeven in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid. Toen heeft Christus tegen die man gezegd: *Zachëus, haast u en kom af, want Ik moet heden in uw huis blijven.* En dat heeft geen uren geduurd voordat hij op de grond was. O nee, hij is zo naar de grond gezakt. Ik ga daar verder niet over handelen vanmiddag, dan zou ik te ver uitweiden, als we dat allemaal moesten gaan aantonen.

Maar och, daar zie je het verschil, mensen. In de consciëntie overtuiging blijft een mens in de takken van de bomen hangen. Hij komt nooit en nooit en nooit op de rechte plaats.

En nu zullen er vanmiddag wel mensen in ons midden zijn, die zeggen: O God, als het bij mij ook maar niet zo is, dat ik ook in de boom blijf hangen. Maar om nu eens te beleven dat we met die Zachëus eens op de grond terechtkomen, geliefden. En daar mag die man zeggen met David: *ik ben klein, veracht, maar niet misleid.*

Want, toen de Heere Jezus daar in huis gegaan is, en zoveel anderen van die arme uitgebannen mensen daar kwamen, dan was er geen één die in huis kwam, die opgepropt zat met godsdienst. Maar allemaal van die arme schepsels waar geen mens naar keek. Die zijn er allemaal gekomen. En die hadden daar een feest. Ja, een feest. En dan zegt Hij: *Heden is dezen huize zaligheid geschied.* Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en om zalig te maken die verloren zijn.

Ik ben wel klein. God maakt Zijn volk klein. God brengt Zijn volk in het stof. God die vernedert ze. Och, soms zijn ze zo blij dat ze zeggen: 'O God, dat U me toch vernederd hebt. O God, dat U dat toch gedaan hebt! Want anders was ik nooit in die laagte komen. Nooit ofte nimmer. Maar God heeft me er gebracht.'

En dat is een wonderlijke zaak mensen. Dat daar blijf je je leven lang betrekking op hebben, als je genade hebt. Om daar te mogen komen. Dat volk schreeuwt er soms om. Dan zeggen ze: 'Heere, mag ik nog eens bukken. Heere, mag ik nog eens buigen. Heere, mag ik de minste nog eens worden. Och Heere, ik zou er wel graag willen komen, want het is zo'n goeie plek.'

Want je moet rekenen mensen, God, als de God aller genade, is nooit zo dierbaar en kostelijk voor de ziel geweest, als dat wij in het stof neerleggen. Dan is God zo dierbaar voor je en zo kostelijk en zo zalig. O, dan die liefde-ogen! Daarom zegt Hij: *Gij hebt Mij het hart genomen, o Mijn zuster, o Mijn bruid, met één van uw ogen, met een keten van uw hals.*

Ik ben wel klein, veracht. Ja, Mozes doet niet anders dan ons veroordelen. Want ik heb tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen derzelve gehouden. Overal schuldig. Melaats van de hoofdschedel af tot de voetzool toe. En er is niets geheels in mijn vlees. Want Uw pijlen zijn in mij gedaald en Uw vervaarnissen gaan over mij. Ik ben krom van lenden, van Gods wet te schenden.

Klein, veracht. Och ja, er is geen mens meer die naar hen kijkt. Geen mens. De wereld heeft er niets mee op. En de godsdienst haalt hun neus voor hen op. Vanzelf. En al die eigengerechtigte en die vrome farizeeërs, ... o, die kunnen je wel dood kijken. Werkelijk. Ja, ze kunnen je wel dood kijken. Want dat leven dat uit God is veroordeelt hen. Want ze kunnen er nooit onder bukken. En die mensen willen maar bekeerd blijven. Gods volk niet. Nee, Gods volk niet. Gods volk is blij als ze heel hun leven lang met Jeremia maar mogen zuchten: *Heere, bekeer me tot U, dan zal ik bekeerd zijn.* Ze hopen dat ze dit het laatste uur van hun leven nog mogen bidden. Ze zullen nooit zeggen dat ze bekeerd zijn. Nooit. Dat zeggen wel die eigengerechtigte farizeeën. Maar Gods arme volk wordt almaar meer onbekeerd almaar meer klein en veracht. Och, je moet rekenen mensen, het zijn verachte fakkels in de ogen dergenen die gerust zijn. En de een schopt ertegen en de ander trapt ertegen. En een ander staat klaar om met een mes in je rug te steken. En een ander is bezig om je af te maken. En zo gaat het maar hun hele leven door. *Want om Uwentwil worden wij den gansen dag gedood. Wij zijn geacht als schapen ter slachting.*

Het is een wonder als ik nog een keer slapen mag. Het is nog een wonder dat we niet verwoest wakker moeten worden 's nachts. Werkelijk. Want als ik daar vanmiddag over zou moeten beginnen, dan is er geen einde aan. Mensen, er is geen einde aan wat die strijd van binnen uitmaakt.

Toen Christus op de wereld kwam is de strijd voor die Christus begonnen. En die heeft altijd in de strijd geweest, zolang Hij op de wereld was. Al die 33 jaar. En in Gethsémané staat er: *in zware strijd zijnde, bad Hij te ernstiger.* Wat een strijd! Zijn zweet werd als grote druppels bloed die op de aarde afliepen. En weet je waarom mensen? Voor Zijn kerk, niet voor Zichzelf, maar voor Zijn arme kerk die in strijd en in banden en in gevangenissen hun weg en hun pad in dit leven moeten bewandelen.

Ik ben wel klein, veracht, maar niet verleid. Weet je wat dat betekent mensen, *niet verleid*? Dat betekent in mijn woorden, bij al wat er gebeurd en bij al wat er plaats heeft, kunnen ze hun ziel bij God niet vandaan krijgen. Ik blijf toch God achteraan kleven. Esther zei: *kom ik dan om, dan kom ik om.* En Petrus zei: *Heere tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.*

Niet verleid. En al zeggen ze nu van binnen 100 keer, *je hebt geen heil bij God*, toch kruipen ze weer naar die God toe. En ze blijven er naartoe kruipen. En ze blijven hopen op die God. O, dan zeggen ze: 'Heere, al is het de laatste dag van mijn leven maar, dat U dan de deur nog eens open zet. En dat U dan nog eens wat tegen mij zou willen zeggen. Dan zou het rijk beloond wezen, dat leven aan God gebonden.'

Want het is bij al dat volk om God te doen. Is het bij jou ook om God te doen? Er zijn twee liefdepunten. En dat is ten 1^e, het is God om Zijn volk te doen en het is dat volk om God te doen. Daar zijn ze in gekenmerkt. En als je daar ingesloten mag worden mensen, en bijgesloten mag worden en als je daar ingezet mag worden; en als er ogenblikken in je leven zijn, dat je zegt: *Heere dat is het, dat is het!* Dan liggen er zulke rijke beloften voor u.

We hopen vanmiddag, - ik ben alweer veel te lang uitgeweid in de voorspraak. Maar kom, straks zal er nog een tijd zijn mensen dat er geen tijd meer wezen zal.

De tekst die we vanmiddag een ogenblik wensen te beschouwen en te overdenken is uit Openbaring 22 het 3e en het 4e vers.

En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn. En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. En Zijn dienstknechten zullen Hem dienen. En zullen Zijn aangezicht zien. En Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn.

Tot dusver.

Deze tekst spreekt over *de kenmerken van degenen die van de vloek zijn ontslagen.*

Ten 1e, dat ze dienstknechten Gods zijn en des Lams.

Ten 2e, dat ze Hem aanschouwen in heerlijkheid.

Ten 3e, dat ze met Zijn naam getekend zijn.

Dat zijn de 3 gedachten. Of we het vanmiddag allemaal klaar krijgen, weet ik ook niet. We moeten maar op de roering des waters wachten hoe God het geven zal. We zullen beginnen bij het 1e versje. ***En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn.***

Ten 1e, de bekendmaking van die vloek.

Ten 2e de aanvaarding van die vloek.

Ten 3e de overneming van die vloek.

En ten 4e de wegneming van die vloek.

Dat hebben we eerst te onderzoeken.

En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn. Dat gaat hier in onze tekst vanzelf over de heerlijkheid des hemels, hoe het zijn zal wanneer Gods volk verlost is. Het gaat hier alleen over Gods volk. Want wat de wereld betreft, dan zal er eenmaal een tijd komen dat de Heere zal zeggen: *Gaat weg, gij vervloekten in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is.* Het gaat hier over Gods kerk. Het gaat hier over Gods uitverkoren kerk. Het gaat hier over Gods verlost kerk. Over de kerk die verlost is niet door goud, noch door zilver, maar met het dierbare bloed van Christus als van een onbevlekt en onbestraffelijk Lam.

En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn.

(1) We liggen allemaal met de hele wereld verdoemelijk voor God. We liggen allemaal onder de vloek. En inzonderheid geliefden, de geestelijke dood. Dat betekent de vloek waar een mens onder ligt. Toen Adam gezondigd had, is Adam bij God vandaan gelopen. Maar God heeft hem opgezocht. Adam is niet naar God komen lopen. Nee, want Adam heeft zich verborgen. Maar God heeft uit eeuwige liefde Adam opgezocht. En toen heeft Hij gezegd: *waar zijt gij?* Maar God heeft ook tegen Adam en Eva gezegd: *Het aardrijk is om uwentwil vervloekt. Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen.* En nu, onder die vloek ligt elk mens. Of hij nu rijk is of arm, jong of oud, klein of groot, aanzienlijk of gering, we liggen allemaal eronder, zowel de ene als de andere.

(2) We liggen in de 2e plaats allemaal onder de vloek van de wet. *Want vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen.* We hebben tegen al de geboden Gods gezondigd. En dat een mens nu onder de vloek ligt, dat betekent eigenlijk, dat een mens verbannen is van God. Een mens staat buiten Gods gemeenschap. Een mens is uit kracht van zijn schuld en zijn zonde, een balling hier op de wereld geworden. En nu kan die mens het op de wereld nooit meer vinden. Een mens zoekt het wel en hij probeert het wel. En hij spant al zijn krachten in om het te vinden. Maar alles in de wereld roept de mens toe: *bij mij is het niet!* Er zit hier vanmiddag geen mens in de kerk die kan zeggen, *ik heb van de wereld gekregen*

wat ik ervan verwacht heb. Geen mens. Het hele leven is vol van teleurstellingen en vol van moeite en vol van verdriet. En waarom geliefden?

Omdat we God kwijt zijn! Omdat wij tegen God gezondigd hebben. Het oordeel is in alles. En het oordeel ligt op alles.

Daarom, als God een mens bekeerd, wat dan? Dan krijgt hij vanzelf kennis met die vloek waaronder hij ligt. Maar dan krijgt hij ook in de eerste tijd van dat nieuwe leven, een tegenzin tegen alles. Zelfs de geoorloofde dingen in de wereld wordt een mens dan zonde. En dat zit niet in die geoorloofde dingen, maar het ligt in het misbruik ervan. En dat ligt erin, omdat een mens geen recht gebruik kan maken van hetgeen God hem geeft. Hij kan niet meer in de behoefte komen om God te erkennen. Een mens kan God niet meer naar waarde ervoor erkennen en danken en roemen en prijzen. De armoede en de dood grijpt hem van alle kanten aan. Werkelijk.

(3) En dan het grootste is, dat een mens krachtens zijn erf- en dadelijke schuld onder het ongenoegen Gods ligt. Je leest in Gods getuigenis van die man, in Lukas 18, van die tollenaar dat hij bekeerd werd. En hij stond achter in de tempel. Die man durfde zelfs zijn ogen niet meer naar de hemel op te heffen. Zo beschaamd en zo verlegen was hij. En dan lees je in Genesis: *Toen berouwde het God dat Hij de mens gemaakt had.* Dat betekent, menselijk gesproken, dat God keek naar dat schepsel, naar dat mismaakte en misvormde schepsel. Want in de val is hij zijn God verloren, hij is Zijn beeld verloren. Daar is hij zijn heerlijkheid kwijtgeraakt.

Och mensen, heb je ook weleens gezegd: ik wou dat ik maar nooit geboren was? Heb je wel eens gezegd, ik wou dat ik maar een kat of een hond was? Met tranen in je ogen. Heb je het wel eens gezegd, dat er van binnen wat in je hart schreeuwde? Want je moeten rekenen een mens kan de schuld op God niet steken. Want als God waarachtig een mens bekeerd en zaligmakend een mens gaat overtuigen, dan neemt God al de wapens uit je handen. Zodat je niks meer in te brengen hebt. Dat je niks meer te zeggen hebt. Dan alleen: *Uw doen is rein, uw vonnis gans rechtvaardig.* In consciëntie overtuiging is altijd nog een uitweg te zoeken, om de schuld op God te werpen. Maar in de zaligmakende overtuiging, is dat afgelopen. Die overtuiging is zo krachtdadig, zo onweerstandelijk. O, als je ging luisteren naar die mens, naar dat kamertje waar die mensen liggen en naar die plaatsen waar ze voor het eerst hun knieën voor God gaan buigen. Gelukkig als je zo'n plekje kent, mensen. Dat is gelukkig.

En dan zal ik je het wel vertellen mensen, de twee dingen die ik van al die mensen hoor, die door God overtuigd worden. Die gaan allemaal tegen God te vertellen dat zij gezondigd hebben. Dat *zij* het gedaan hebben. Maar die gaan ook tegenover de Heere getuigen, *dat Hij recht is in al Zijn weg en in al Zijn werk.*

En dan zeggen ze: 'Heere, het is zo'n wonder dat ik nog leef. Het is zo'n wonder dat ik er nog ben. Dat U me nog niet weggeslingerd hebt van voor Uw aangezicht.' En dan krijgen ze daaruit soms hoop. Ik vertel zomaar wat, zoals dat soms gaat vanbinnen. Dan krijgen ze daaruit soms hoop en dan zeggen ze: 'Heere, zou ik dan nog bekeerd kunnen worden? Zou ik nog bekeerd kunnen worden?'

Ze zeggen niet dat ze bekeerd zijn. O nee, heel niet. Maar ze zeggen: 'Zou ik nog bekeerd kunnen worden. Heere, zou ik nog genade van U kunnen krijgen?'

Och, al is het maar dat ze één kruimeltje, ja ik zou haast zeggen, al is het maar een kwart of een tiende van één kruimeltje van de rijkdom van Gods genade. Als er maar één is. De arme spreekt smekingen. En dan zeggen ze: 'Heere, zou dat nog kunnen dat ik genade in Uw ogen mocht vinden?'

En vanzelf als een mens in waarheid tot God schreeuwt, dan heeft God hem al geroepen. Als een mens in waarheid om genade verlegen is, dan is er al genade in zijn hart verheerlijkt. Want zonder het almachtig werk in de genade Gods, kunnen we nooit om genade verlegen zijn, mensen. Aan wie wordt Gods genade gegeven?

Dat wordt alleen maar gegeven aan schuldige mensen. En hoe kom ik aan de weet dat ik schuldig ben?

Omdat God mijn schuldbrief thuis gezonden heeft. En mensen, daar kunnen wij nu niets aan toedoen. Dacht je dat wij dat zoeken nog begeren? O nee.

Je hebt zo'n duidelijke prent zou Smytegelt zeggen, zo'n duidelijke prent in het leven van David. Die man was gevallen. En o, wat heeft die man lang gezworven eer hij op zijn plaats mocht komen. *Toen ik zweeg werden mijn beenderen verouderd, in mijn brullen de ganse dag.*

Maar dan op een keer, och, de Heere dacht: dat kind loopt maar zo te zwerven. En dat kind kan toch maar niet op zijn plek komen. Ik zal eens een profeet naar hem toe sturen.

En toen ging Hij Nathan sturen. En die boodschap die Nathan brengen moest, was verschrikkelijk. Want ja, het kon nog wel wezen dat het in kwade aarde viel. Een van onze ontslapen leraars zei eens een keer op de preekstoel: ja mensen, *het zou Nathan zijn hoofd kosten of David zijn hart.*

Maar gelukkig. Hij zei: het kostte David zijn hart. En toen kwam die Nathan en hij zei: 'Koning, ik moet toch eens wat aan je vragen. Want, hij zei, er is zo'n rijke man in de stad en een arme man. En die arme man heeft maar een oilam. Maar de rijke die heeft er zoveel. En hij zei: nu heeft die rijke man dat ene oilammetje van die arme man afgepakt. Ja. En nu moet jij maar eens vertellen wat er met die man gebeuren moet.'

En David was zo klaar. Hij zei: hij is des doods schuldig! Die moet gedood worden, die man. O, en toen zei Nathan: *gij zijt die man!* En daar zakt David op de grond; daar zakt hij. In één ogenblik. In een ogenblikje, geliefden. Wat heeft hij het uitgeschreeuwd:

Want ik gevoel de grootheid van mijn kwaad.

Mijn zonden zie 'k mij steeds voor ogen zweven.

'k Heb tegen U, ja U alleen misdreven.

Uw wil en wet, hoe heilig, stout versmaad.

En toen zei Nathan: *God heeft je zonden weggenomen, David. God heeft die weggenomen. Maar het zwaard zal van je huis niet wijken.* Die boodschap kreeg hij erbij. Och, als God een mens schuldenaar maakte dán is hij schuldenaar. En dat gaat zo spoedig, zo krachtadig en onwederstandelijk. En nu krijgt een mens zijn zonden te ontdekken door de bediening van Gods Geest. Hij krijgt de vloek te zien van het paradijs. Hij krijgt te zien en te gevoelen de vloek van de wet. Want er komt een tijd in zijn leven dat hij benauwd wordt dat ze die gaan lezen. Maar er komt ook een tijd in zijn leven geliefden, van de vloek der zonde tegen het Evangelie. De zonde tegen de wet is zwaar, maar de zonde tegen het evangelie is te veel zwaarder. *Die de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking. Maran-atha! De Heere komt!* "Deze Mijn vijanden die niet gewild hebben, dat Ik Koning over hen zijn zou, breng ze hier en sla ze voor Mijn voeten dood."

Bij de een korter en de ander langer, maar we hebben niet alleen tegen het recht gezondigd, maar we hebben tegen de liefde gezondigd. Tegen de liefde Gods. Tegen de vermaningen, tegen de waarschuwingen, tegen het woord dat tot hen gebracht is. *Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijk een hen haar*

kiekens onder de vleugelen. Maar gijlieden hebt niet gewild. Dat volk krijgt hun leven terug, geliefden. En als ze hun leven terug gekregen hebben, dan krijgen ze hun eigen terug. Dus je moet rekenen mensen, zolang als je leeft blijf je onder de lasten op de wereld zwerven. David zei: *Gij weet o God, hoe 'k zwerven moet op d' aard.* Een ander weet het niet. Nee, maar ze worden van alle kanten geballast.

En dan moet je rekenen mensen, ik had het over David, die was nog maar een jongen, en toen werd hij al uitgevloekt. Toen is hij al uitgevloekt door Goliath, die Filistijn. *Toen hij David zag komen, vloekte hij David,* staat er. Maar David zeide: *ik kom tot u in de Naam des Heeren.* Die mocht zijn hoofd er een ogenblikje bovenuit heffen. Maar och, later is hij in zwaardere toestanden gekomen.

Want och mensen, je leven wordt steeds zwaarder. Onthoud het maar eens. Je leven wordt almaar zwaarder. Het wordt niet lichter op de wereld maar het wordt zwaarder.

Er is een tijd voor David gekomen, dat het kwaad uit zijn eigen huis is gekomen. Want die Absalom was op weg om zichzelf koning te maken. Hij had de mensen verleid en verlokt. En dan die zonen van Zeruja; die zeiden: wij blijven hier.

Maar David zei tegen hen: laten we maar vertrekken, jongens. Laten we vertrekken. Want die wist wel dat het zijn leven zou kosten als hij bleef. En dan is David aan het zwerven begonnen. Daar gaat hij met zijn aangezicht bewonden, barrevoets over de Jordaan. Geen huis meer, geen koninkrijk meer; niks meer. Alles afgelopen.

En dan is er een Simeï, die neemt stof van de grond en gooit het in het rond; en die vloekt David. En dan zeggen ze: laten we zijn hoofd er afslaan. Maar David zei, nee jongens. Hij zei: *God zal wel gezegd hebben: vloek David.*

En mensen, kun je dat bevatten? O, als je nu genade mag hebben, dan wordt je zomaar uitgevloekt van alle kanten. Geloof het maar gerust, mensen. Uitgevloekt wordt je. En als je dan zelf in een toestand komt dat je zelfs je geboortedag ook nog gaat vervloeken, omdat het beter is om te sterven dan zo te leven. Och, als een mens een tijd in zijn leven heeft, dat hij geen doorzicht meer ziet. Want och, als hij maar bij God kon komen in zijn leven. Als hij maar bij God kon komen, maar hij kan er niet terecht. Dat zegt Christus zelf. "Ik roep des daags maar Hij antwoordt mij niet; en des nachts, en er is geen stilte. En met een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders. Als ze de ganse dag tot mij zeggen: waar is uw God?"

Wat een strijd, geliefden. En nu ga ik dat vanmiddag niet allemaal zeggen, om je van die weg een afschrik te doen hebben. O nee, nee. Want geliefden, voor zulke zielen geldt:

*Maar trouwe God Gij zijt,
Mijn schild dat mij bevrijdt.
Mijn eer, mijn vast vertrouwen.
Op U vest ik het oog.
Gij heft mijn hoofd omhoog.
En doet m' Uw gunst aanschouwen.*

Och, als een mens overal uitgestoten wordt en overal uitgebannen wordt en overal vertrapt wordt, dan ontvangt God je met liefde. Och jongen, dan ontvangt Hij je met liefde en dan wil Hij Zijn handen om je heenslaan. Dan wil Hij je omhelzen. En dan wil Hij je zo zoet kussen. En dan zegt Hij: "Heb Ik nu je hart? Heb Ik nu je hart, want je hebt zoveel afgehoereerd. Met Assyrië, met Egypte en met Babel en met al dat gespuis. Och, ja met alles. En toen ben je bij Mij vandaan gebleven. Je dacht dat je Me wel missen kon. Och, je dacht dat je het wel buiten Mij stellen kon. Maar nu heb Ik je eens laten wegvoeren, om te zien wat je eigenlijk gedaan hebt."

En nu, die diepe wegen die God met Zijn kerk houdt en met Zijn volk hier houdt, dat is, gesmaad worden op de wereld, vertrapt op de wereld. En vooral van de godsdienst, van die vrome eigengerechtigde farizeeën. O van degenen die altijd Christus getergd hebben en geplaagd hebben, die zelfs stenen opnamen om Christus te stenigen.

"En nu ben je niet meer dan je Meester. Nee, als je Mij volgen mag, dan krijg je ook stenen. Als je Mij volgen mag, dan wordt je ook gehaat. Dan wordt je ook veracht en vertrapt, van binnen zowel als van buiten."

Maar nu komt er voor Gods volk een tijd in hun leven, dat ze het waardig worden. Dat ze er onder bukken mogen. Er komt een tijd in hun leven dat ze hun rug als een brug neerleggen. En dan zeggen ze: 'Kom nu maar, trap er maar op. Ja, trap er nu maar eens op en schop er maar eens tegen.'

Maar ..., God zal verandering geven. Na het zure geeft Hij het zoet. O ja, want God neemt het voor Zijn kerk en voor Zijn volk op. Er staat in de oude Psalmen van Datheen, in Psalm 54:

Neem mijn zaak aan, wees mijns gedachtig.

Laat uwe macht verschijnen vrij.

't Gebed dat ik nu doe, verhoort.

En o, als het nood is en hoog tijd, o, dan komt God eraan te pas. Want Hij zal Zijn volk niet eindelijk kastijden.

Och, als Gods volk terug mag zien in hun leven, dan zeggen ze: Heere uit zes benauwdheden hebt Gij mij uitgeleid, en zou Je me dan in de zevende laten omkomen? Och, zou Je me dan overgeven aan het wild gedierte, dat niets in het woeden ontziet? Nee.

Omdat daar aan de rechterhand des Vaders Eén zit die de vloek voor dat volk heeft overgenomen. *Want Christus is een vloek geworden, staat er, opdat Hij degenen die onder de vloek lagen, verlossen zou.* En omdat ze de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden, door Welke zij roepen: *Abba Vader.*

Christus heeft de vloek aanvaard. Christus heeft onder de vloek gebogen. Christus heeft de vloek voor Zijn kerk weggenomen. En zó ver weggenomen, dat er geen verdoemenis is voor degenen die in Christus zijn. Die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.

O, er is voor dat volk een toekomst, geliefden. En wat is nu de toekomst, die er voor het volk komt? Dat is hetgeen hier vanmiddag in onze tekst staat. *En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn.* Mozes wordt begraven door God Zelf. God de Vader gaat zwijgen in zijn liefde. Er staat in Zefánja 3, dat Hij zwijgen zal in Zijn liefde.

En als nu dat kind van God, onder het oordeel mag buigen en onder het recht mag buigen, o dan ligt het zo stil in hem, als God hem in die rechtszaal brengt. En in die rechtszaal wordt de duivel ook zijn mond toegesloten. Want de Heere zegt: *De Heere schelde u, gij satan! Is niet dezen een vuurbrand uit het vuur gerukt?* De duivel gaat weg. De Wet gaat zwijgen, omdat Christus de Wet voldaan heeft. Maar dan gaat de Vader ook zwijgen. En dan komt er een ogenblik mensen, dan zwijgt alles. Ja, dan zwijgt alles. En als alles gaat zwijgen in dat Goddelijk rechthuis, o dan leren ze er wat van verstaan, wat we samen zingen uit Psalm 65: vers 1.

De lofzang klimt uit Sions zalen.

Tot U met stil ontzag.

Daar zal men u, o God, betalen,

Geloften dag bij dag.

Gij hoort hen, die Uw heil verwachten,

*O Hoorder der gebeên.
Dies zullen allerlei geslachten
Ootmoedig tot U treên.*

En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn, staat er.

Hier is dat wel zo. Hier wel. En als je dan eens leest in Handelingen 23, - want dat is zo wonderlijk in het woord van God, mensen, daarin vind je alles in opgelost. - Daar in Handelingen 23 hebben 40 mensen, -daar moet je eens overdenken- daar hebben 40 mensen zichzelf met een vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen totdat ze Paulus zullen gedood hebben. 40 van die mensen deden dat. Zij hebben zichzelf dood moeten hongeren, want ze hebben Paulus niet in handen gekregen.

*De booswicht zal 't geweld nooit tegen hem gelukken.
Noch uit-, noch inlands vorst zijn zetel onderdrukken.*

40 mensen. Dat is toch benauwd geweest, dat kun je wel begrijpen. 40 mensen stonden tegen die man op. Och ja mensen, God heeft elk van Zijn kinderen net zoveel als ze dragen kunnen. Want je moet rekenen, *ik heb de gemeente Gods vervolgd*, zegt hij. Het komt allemaal terug, jongens, meisjes, vrouwen, het komt allemaal terug. Maar die man heeft zijn mond ook niet opengedaan. O nee, die heeft mogen bukken voor de hoge God. En misschien voor een man, vrouw of kind mocht dat vanmiddag nog eens wezen.

Ik heb toch nog eens wat te zeggen tegen je. Zodra een ziel onder God mag bukken dan neemt God het voor hem op. En dan pakt God je beet en dan drukt God je aan Zijn liefdehart. En dan zegt Hij: "Grimmigheid is bij mij niet. Laat dan de wereld maar schelden en razen. Laat ze maar doen."

Want Gij zijt mijn schild, dat mij bevrijdt; mijn eer en vast vertrouwen. En wij steken toch het hoofd omhoog en we zullen de eerkroon dragen! *Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.*

De duivel zal het niet winnen. O nee, hij zal het verspelen. *En alle instrument dat tegen u bereid wordt, dat zal niet gelukken. En alle tong die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen. Dit is de erve van de knechten des Heeren. En hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere.*

O, zoals ik vanmorgen zei, geliefden, dan zegt een kind van God weleens: 'Heere, och, ik heb toch zulke lage gedachten van U. Hoe kan dat toch? En dan zulke kwade gedachten. En dan zulke kleine gedachten. Hoe is het toch mogelijk?'

Och, als dat volk eens ziet op de weg van Sittim af tot Gilgal toe, waar ze doorheen gesleept werden. En waar ze doorheen gesleept worden. En dat allemaal op grond van de gerechtigheid van die Christus; op grond van Zijn volbrachte Middelaars arbeid. Want hij heeft de pers alleen getreden en niemand van de volkeren was met Hem. Hij heeft ze getreden in Zijn toorn en vertrappt in Zijn grimmigheid. Omdat de dag der wraak in Zijn hart was; en omdat het jaar Zijner verlostten was gekomen.

En, die Zijn volk aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan. O, God heeft zo een nauw oog erover, geliefden. Hij heeft er zo'n nauw oog over. Weet je waar je voor op moet passen? Als zo'n verdrukt kind van God zijn klacht voor God gaat uitstorten. Dan moet je het maar eens achteraan kijken. Ja, kijk dat maar eens achteraan. *Wat vreest ge voor een mens wiens adem in zijn neus is? Waarin is hij te achten?* Kijk het maar eens achterna, mensen. Want God doet recht. En God twist de twistzaak van Zijn volk. En de twistzaak van Zijn uitverkorenen.

O, daar zal geen vervloeking meer zijn tegen iemand. Hier moet je er onderdoor mensen, zolang als je leeft, dag en nacht soms.

En als het nu altijd even bang was, dan kon je niet leven. Maar de Heere heeft hier toch enige verademing in dit Mesech, hier in dit leven. Och, er zijn ogenblikken dat die oude man, die oude Barzillai, voor David in de woestijn een tafel gaat aanrichten. Ja, dat ze nog eens lekker eten en drinken mogen. Dat gebeurde.

*Gij verkwikt Uw volk goedertier
En maakt dat een iegelijk dier (van die)
Daar woont zonder verderven. Datheen Psalm 68.*

Och, als je toch bij dat volk behoren mag, dan heb je ogenblikjes dat je mag zeggen: *Hij voert mij aan stille wateren. Hij verkwikt mijn ziel. Hij leidt mij in het spoor Zijner gerechtigheid, om Uws Naams wil.*

Dan zijn er ogenblikken dat het toch van binnen stil wordt. Ja, dat het van binnen stil wordt. En dan zegt die oude profeet: *Heere, open de ogen van die jongen dat hij ziet.* En dan gaat God zijn ogen openen. Dan gaat de Heere zijn ogen openen en dan ziet hij die berg vol van vurige wagens en vol van vurige paarden. Elisa kon zo gemakkelijk en stilletjes af zitten wachten. O ja, *want God was aan mijn zij, Hij ondersteunde mij, in 't leed dat mij genaakte.*

Och volk van God in mijn midden, ik hoop dat je er vanmiddag toch een beetje houvast eruit gekregen hebt en dat je er een beetje kracht uit gekregen hebt. En dat het je ziel toch een beetje gesterkt heeft.

En geen vervloeking zal er tegen niemand zijn.

Och volk, al wordt je tot de laatste dag vervloekt op de wereld, al wordt je tot de laatste dag vervloekt, uw heilzon is aan het dagen. En God zal onze druk verwisselen in eeuwig geluk.

En nu kan hier je gezicht wel bemodderd wezen en zo moedeloos, zó moedeloos, dat je zegt: *O God, het is mij beter te sterven dan leven.* Maar,

*Hoopt op den Heer, gij vromen.
Is Israel in nood,
Er zal verlossing komen.
Zijn goedheid is zeer groot.*

Er stierf in Rotterdam eens een jonge vrouw met grote genade. En ze zei tegen een van onze dominees, die nu ook allang voor de troon is, ze zei: O man, tot de laatste dag van mijn leven zal de duivel me door het slijk slepen. Tot de laatste dag. Maar ze zei: "Voordat ik ga sterven zal het een einde nemen. En dan zal ik nog een enkel uurtje hebben dat ik mijn Vader groot mag maken. En dat ik mijn Vader mag verheerlijken. En dat de duivel zijn klauwen niet meer op mij kan leggen."

En dat is gebeurd, hoor. O, dat is gebeurd! Er is er nog wel een hier in de kerk die deze vrouw gekend heeft. En er veel van gehoord, zoals ik dat ook heb. Maar daar moet je nu eens over denken mensen, hé. Word je dan niet jaloers? Ja.

*Maar God zal genade en ere geven.
Hij zal het goede niet in nood,
Onthouden, zelfs niet in de dood.
Die in oprechtheid voor Hem leven.
Zalig is hij, die op Hem bouwt
En Hem van harte, gans vertrouwt.*

Geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn.

O, al strak de dood komt, dan wordt dat volk opgenomen in eeuwige heerlijkheid. Dan staan ze er nooit meer buiten. Nooit meer. Dan moeten ze nooit meer zingen: *zie op mij in gunst van boven*. Dan moeten ze nooit meer kermen: *ik ben ook een vreemdeling hier beneden*. Nooit meer. Dan zijn ze Thuis.

En o, als Gods kind Thuiskomt, dan mag hij voor eeuwig Thuis blijven. Dan moeten ze nooit meer de deur uit. Dan mogen ze eeuwig thuis blijven. En dan zal de blijdschap het hart van de vromen strelen, als ze mij zien verlost van smart en pijn.

Och ja mens, de vijand moet nog meewerken om Gods kind in de ruimte te brengen. En om Gods volk nog eens in God te doen roemen. En nog makkelijk van God en Zijn werk te spreken. Daar moet zelfs de vijand nog aan meewerken.

Och, de Heere mocht dit enkele woord zegenen. We zullen het er vanmiddag maar bij laten. Want de tijd is verstreken.

Er zal geen vervloeking meer tegen iemand zijn.

Och jong en oud, klein en groot, we hebben vanmiddag gehoord de bekendmaking van de vloek, de aanvaarding van de vloek, de overneming van de vloek en de wegneming van de vloek.

En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn. Och jong en oud, het is zo nodig om hier tussen de wieg en het graf er iets van te leren, tussen God en onze ziel. Och, ik gun het je allemaal vanmiddag. Ik gun het je zo. Dat God je trekt uit de wereld en trek uit de zonde en je met je eigen staat en toestand bekendmaakt. Je hart verbreekt en je ziel vernedert. En je leven van God verbindt. En in Christus je Hoofd en je Fundament van onze zaligheid en van je behoudenis mag vinden.

Och, de dienst van God is een zalige dienst. Over die God kunnen we niet klagen en hebben we nooit te klagen. Want in Hem die vaste Rots, is het onrecht nooit gevonden.

Ik kan er de meeste tijd niet bijkomen. Och, het is zo ver weg. Maar toch zijn er ogenblikken dan komt God weer. En dan zegt Hij: "Nu mag je eens uitrusten."

Dan mag je rusten als God van vrede weer tot je ziel gaat spreken. "Nu geef Ik je weer een beetje moed en kracht en lust en opgewektheid en sterkte."

Och, en dan valt het allemaal mee. En dan zegt hij: in de wereld heb ik het nooit ontmoet, die zaligheid die er in de dienst van God ligt. Nooit. Want dan hopen ze God al de dagen van hun leven achteraan te kleven. Hij is zo waard om gediend, geëerd geloofd en geprezen te worden, van nu aan tot in der eeuwigheid.

Och, de Heere mocht je jaloers maken. Je erom verlegen maken. Och schreeuw nog naar de hemel. Het kan nog mensen; het kan nog. God is zo gewillig om zondaars te zaligen. Zijn arm is niet verkort, dat Hij niet zou kunnen helpen.

En dat Hij het aan de harten van Zijn volk mag toepassen: *en geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn*. Het zal toch wat wezen, mensen, als dat van je schouders mag vallen! Het zal toch wat wezen, als dat nu nooit meer terug zal komen.

Och, ik heb in mijn leven wel eens gedacht, zomaar menselijk uitgedrukt, dat ik zei: 'O God, als die tijd toch eens mag aanbreken, dat die vijand met zijn pijlen mijn ziel niet meer doorsteken zal. En als die vijanden mij niet meer benauwen zullen. Maar als het eeuwig rust in God zal wezen, van al de onrust die hier ons hart en leven vervuld heeft.'

Volk van God, verblijdt u in de hoop, zijt geduldig in de verdrukking en volhardt in het gebed. Amen.

Dankgebed

Heere, Ge mocht dit enkele woord zegenen en willen bekrachtigen en willen vruchtbaar maken door Uw lieve Geest. Dat we aan de zijde Gods maar mogen vallen en verwaardigd worden om bij U te schuilen. En de zaken die we op grond van Uw woord gehoord hebben, och aanbiddelijk Wezen, past het aan onze harten toe. Geef ons de vrucht en de kracht en de troost eruit. Tot versterking van onze zielen. Wat in ziekenhuizen en in gestichten, ook die vader die daar zo ernstig neerlegt, och zie erop neer als het met Uw lieve Raad bestaan kan; en geef nog uitkomst, eer dat de dood zal komen. En wil Uw Naam en Uw kracht nog verhogen aan ons allen te samen. Om Jezus' wil. Amen.

Onze slotzang is het 6e van Psalm 68.

*De koningen hoe zeer geducht:
Zijn met hun heiren weggevlucht;
Zij vloden voor Uw ogen.
De buit van 't overwonnen land
Viel zelfs de vrouwen in de hand,
Schoon niet mee uitgetogen.
Al laagt g' o Isr'el als weleer,
Gebukt bij tichelstenen neer,
Toen gij uw juk moest dragen,
En zwart waart door uw dienstbaarheid,
U is een beter lot bereid;
Uw heilzon is aan 't dagen.*

Ga thans heen in vrede

***De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede. Amen.***

9. In de liefde van Christus geworteld en gegrond⁴

Zingen Psalm 116: 1, 2

Lezen Job 23

Psalm 133: 1, 2, 3.

Psalm 119: 83

Psalm 36: 3

Vangen we onze godsdiensttoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 116 het 1^e en het 2^e vers.

Wat we verder uit Gods Woord u wensen voor te lezen dat kunt ge opgetekend vinden in de eerste brief van de apostel Johannes en daarvan het 4^e kapittel.

Vooraf de 12 artikelen des geloofs

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

We zingen nu met elkander Psalm 133.

Geliefden.

Het leven van Gods volk en van Gods kerk is vanaf het begin tot het einde een zuchtend en een biddend leven. Dat begint zodra God een mens bekeerd. Een duidelijk voorbeeld daarvan vinden we in de bekering van Saulus op de weg naar Damascus. Die man had als een farizeeër veel gebeden in zijn leven. Ook wel op de hoeken van de straten, zoals Gods woord ons daarvan spreekt. Maar, in de grond van de zaak, hij had voordat God hem bekeerde, nooit in de waarheid tot God geroepen. Want vanzelf, met alle godsdienst en met alle belijdenis die wij hebben, kennen wij God niet. En omdat we God niet kennen, daarom kent een mens ook niet de nood waarin hij zichzelf bevindt. Daarom is er ook geen bekommring bij de mensen van nature te vinden. En ge weet, dat de Heere zelf tegen Ananias gezegd heeft, ten opzichte van Saulus, die tenslotte terecht kwam in de straat genaamd *de Rechte* in Damascus: *want zie hij bidt*. Dat was voor het eerst dat die man een gebed in waarheid gedaan heeft.

En nu is dat leven in zijn voortzetting een biddend leven geweest. Gods woord spreekt ervan. En zulk een biddend leven, dat die man in zijn leven er ook zo'n behoefte aan had, dat de gemeente voor hem bad. Want hij schrijft aan de gemeente van Efeze: *Broeders, bidt voor ons, opdat ons het woord gegeven worde, in de opening van onze mond*. En wat God nu openbaart in het leven van dat volk, statelijk en standelijk, dat is het gemis van hun ziel. En een gemis, dat God alleen kan vervullen, naar de rijkdom

⁴ Zie voorgaande preek 11^e tental

van Zijn genade in Christus Jezus. Daarom, dat gemis, of het nu in de staat of in hun stand is, blijft zolang als ze hier op de wereld zijn. En God zal er wel voor zorgen, dat ze biddend blijven zolang ze hier op de wereld verkeren.

Dat blijkt ook uit onze tekst die we vanmiddag in het vervolg wensen te vervolgen uit Eféze 3, het 17e vers, het laatste gedeelte. Waar Gods woord aldus luidt:

En gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.

Tot dusver.

We hebben reeds in 2 predicaties gehoord de noodzakelijkheid dat Christus door het geloof in de harten van Zijn volk woont. Dat Hij hun Inwoner wordt. En dat Hij voor alles zorg draagt, ook voor al de genade die God in hun leven heeft geschonken.

Met eerbied gesproken, Gods volk is in zichzelf een ellendig en een arm volk. Het is een volk dat zichzelf niet op de been kan houden. David zegt in Psalm 38, *tot hinken en tot zinken ieder ogenblik gereed*. Vallen en opstaan is het leven van Gods kerk. En dat zal blijven tot het einde toe.

Nu, in het laatste gedeelte van deze tekst wordt gevraagd om een nieuwe weldaad. En die weldaad heeft betrekking op de liefde. *En gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.*

Nu is er in Gods woord spraken van een liefde van God en er is ook sprake van een liefde tot God. En in de beide betrekkingen hebben we vanmiddag deze tekst te bezien. *En gij in de liefde van God en in de liefde tot God geworteld en gegrond zijt.*

Ten 1^e de liefde van God.

We zijn in het Paradijs volmaakte geschapen. En God heeft Zijn schepsel liefgehad. En dat schepsel, dat volmaakte schepsel heeft God ook liefgehad. In het Paradijs hebben Adam en Eva een liefdesleven gehad. Er staat in een van onze Psalmen: nooit moet haar nijd of twist verkloeken. Nijd en twist, is er in het Paradijs niet geweest. Maar dat is alles gekomen vanwege de zonde. Een mens is uit kracht van zijn val een hater van God geworden. En nu wordt dat vanzelf bij de een in het leven meer geopenbaard dan bij de ander. Er zijn mensen die, laat ik zeggen als Gallio, *zich geen van deze dingen aantrekken*. Er zijn mensen die zich op de wereld nergens mee bekommeren en over bekommeren. Maar toch, er is vanzelf niet één mens op de wereld die neutraal is. Er wordt wel eens gesproken van neutrale mensen en van een neutrale school. Dat is dan een school waar de Bijbel niet is. Waar ze niet bidden en niet willen danken. En die mensen worden dan neutraal genoemd. Maar als ze niet bidden of danken willen, en niet in de Bijbel willen lezen, dat openbaart vanzelf hun vijandschap tegen God. Want het betaamt alle mensen om God te vrezen en Zijn geboden te onderhouden.

Maar van nature haat een mens God met een volkomen haat. Een mens wil met God niet te doen hebben. Hij leeft van natuurlijk zijn eigen leven. Een mens is van God afgevallen en de duivel toegevallen. En het enige wat een mens in zijn leven begeert, dat is om uit Gods handen te blijven. En zo door te reizen naar de eeuwigheid.

Een voorrecht, geliefden, dat God ons te sterk wordt, dat God ons wederbaart, dat God Zijn genade in ons hart en leven gaat openbaren. En dan krijgt die mens dadelijk terug wat hij in het Paradijs bezeten heeft. Want in de wedergeboorte, al is het niet dadelijk met volle bewustheid, maar in de wedergeboorte krijgt een mens terug wat hij in het Paradijs verloren is. Namelijk Gods beeld. En dat beeld bestaat in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Maar het bestaat ook daarin, dat hij van stonde aan God lief krijgt en dat hij zijn naaste weer lief krijgt.

Dus ten 1^e, dat hij God lief krijgt. Waar dát in een mens openbaar wordt, ligt daarin, dat hij vanaf het eerste moment en van het eerste ogenblik, dat hij God achterna gaat schreeuwen. Dat die mens tot God gaat zuchten en tot God gaat vluchten. Dat een mens, wanneer hij in het verborgene komt, dat hij God gaat rechtvaardigen en dat hij zichzelf gaat veroordelen. Dat is door de liefde Gods.

Is er nog meer bij inbegrepen? Ja. Er is nog veel meer inbegrepen. Want die mens gaat zuchten; ja waarvoor? Die gaat aan God vragen of hij die God, Die hij verloochend heeft en Die hij niet meer kent, of die God Zichzelf aan hem wil openbaren. Dat wordt het gebed wat die mensen dag en nacht tot God gaan uitspreken. Ze gaan bij dagen en bij nachten God achteraan kleven. En ze gaan al hun noden aan God bekendmaken, omdat ze gewaar worden dat in de kennis van God het eeuwige leven ligt. En dat daaraan ook de kennis van Christus verbonden is. *Want dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen, de enigen en waarachtigen God en Jezus Christus dien Gij gezonden hebt.*

En het is door de liefde, dat ze van God gaan bedelen, wanneer Hij Zichzelf geopenbaard heeft in Christus, dat Hij Zichzelf meer en meer wil openbaren. Dat Hij tot hun ziel van vrede wil spreken. Dat Hij hun ziel wil verlossen en redden. Dat Hij hun ziel wil bundelen in het bundeltje der levenden, dat tussen Gods borsten vernacht.

Voor dat volk, - en daar moet je je hart vanmiddag maar bijleggen - voor dat volk gaat de wereld voorbij met al zijn begeerlijkheden. God neemt de rust en de lust uit de wereld en uit alles wat van de wereld is weg. En je leest in Psalm 27, dat David daar zucht en zingt: *Och, mocht ik in die heilige gebouwen; die vrije gunst die eeuwig Hem bewoog.* Ze gaan naar de kerk, ze gaan naar de waarheid; om een mooie tekstverklaring te horen? Om een dogmatische preek te vernemen? Om een prachtige historie, die voorgesteld wordt? Och, ze verachten de historie niet en ze verachten de dogmatiek niet; en ze verachten een tekstverklaring niet. Nee, dat doen ze niet. Maar waar het over gaat is dit, dat de Heere tot hun ziel wilde spreken door Zijn woord en door Zijn Geest.

Dat zij het eens geloven mogen, dat ze door God geliefd zijn, dat ze van God gekend zijn. En dat ze het geloven mogen dat de Vader Zijn Zoon voor hen in de wereld gezonden heeft, tot verzoening van hun zonden. En dat Christus is de Weg en de Waarheid en het Leven. Want niemand komt tot de Vader dan door Hem. Het gaat er over om Christus in Zijn Middelaars graveerselen te kennen, blank en rood dragende de banier boven tienduizenden. Job zegt: *Och, dat ik Hem vinden mocht; dat ik tot Zijn stoel mocht komen.* Ja, het is bij al dat volk om God te doen. En er blijft in het leven van Gods volk niets anders over dan God. Alles wat buiten God is valt weg. "Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, dan is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel tot in eeuwigheid."

Dat volk erkent Gods gerechtigheid en heiligheid, maar zij erkennen ook in hun leven hun eigen onwaardigheid. En dat ze met die hoofdman over honderd betuigen, *dat ze niet waard zijn dat Hij onder hun dak zou inkomen.* Dat het een eeuwig wonder zou zijn, als Hij op hen neerziet. Een eeuwig wonder, dat Hij van vrede tot hun ziel zou willen spreken. Maar, het is zoals David zingt in Psalm 63, bij het besef van hun onwaardigheid: *Mijn ziel kleeft U standvastig achterna.* Ze kunnen buiten God niet leven en ze kunnen buiten God niet sterven. En dat ze daarmee volharden, is alleen omdat de volharding in God ligt. Dat is omdat God dat volk blijft trekken met de koorden van Zijn eeuwige liefde. En voor die liefde bezwijken ze. Voor die liefde buigen zich in het stof en door die liefde blijven ze God achteraan kleven, zolang als ze

leven. Ook bij al de strijd en bij al de moeite en bij al de druk die in hun leven hun deel is.

Er staat een Psalm 44: *Dit alles is ons overkomen, nochtans - en luister er maar nauwkeurig naar - nochtans hebben wij U niet vergeten, noch valselyk gehandeld tegen Uw verbond.* Dat is de taal van Gods kerk.

Ik zou willen zeggen vanmiddag, dat volk kan van God nooit meer af. Job heeft gezegd: *Al dode mij de Heere, dan zal ik nochtans op Hem hopen.* Niet, al dode de duivel mij, maar *al dode mij de Heere, dan zal ik nochtans op Hem hopen.* En de grond waarom zij niet van God af kunnen komen, komt omdat God van hen niet afkan. Hij heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde.

En we hebben het hoofdstuk voorgelezen vanmiddag uit 1 Johannes 4. *Wij hebben God lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.* En in Jesaja 49 staat: *Sion zegt: de Heere heeft mij vergeten en de Heere heeft mij verlaten. Maar dan antwoordt de Heere: kan ook een vrouw, een moeder haar zuigeling vergeten? Ofschoon deze u vergate, zo zal Ik u toch niet vergeten. Want in beide Mijn handpalmen heb Ik u gegraveerd. En al uw muren zijn steeds voor Mij.*

En in Jesaja 54 zegt de Heere: *Het zal Mij zijn, als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan, also heb Ik gezworen, dat Ik nooit meer op u zal toornen, en nooit meer op u zal schelden. En nu mogen bergen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen; zegt de Heere uw Ontfermer.*

En in Psalm 135 staat: *En aan hen, schoon diep in schuld, met berouw gedenken zult.* Gods volk kan zichzelf niet meer uit God zondigen, niet meer uit het verbond zondigen, omdat het een eeuwige liefde is waarmee God hen liefgehad heeft. En ook, omdat God met dat volk niet bedrogen is. Dat zijn ze wel met zichzelf. Dat zijn ze wel met d'r zelve.

Want van hun kant mensen, dan valt het almaar meer tegen. Wat blijft er nu eigenlijk over? Uitgeteerd zullen ze op de aarde neerzitten. Er is een tijd geweest in hun leven dat ze met David gezegd hebben: *God heb ik lief.* Er is een tijd geweest dat ze gezegd hebben en beleden hebben: *Hartelijk zal ik U liefhebben, Heere mijne Sterkte.* Er is een tijd geweest, dat ze hun ganse hart aan God hebben overgegeven. Dat doen ze eigenlijk elke keer. Met het minste dat Gods volk in hun leven van God krijgt, zijn ze het blijdste over.

Maar vanzelf, ze moeten een keer in hun leven gewaar worden dat God ze Zelf overneemt. Dus bij elke weldaad die God ze schenkt, geeft dat volk zichzelf aan God over. Maar om nu voor tijd en eeuwigheid overgenomen te worden, dat is nog wat anders. En daar ziet dat volk naar uit. Dat kan niet anders. Dat is het verlangen van hun hart. Dat is het uitzien van hun ziel. Omdat ze weten, wat het wil zeggen:

*Als ik dan U heb o Heer mijn,
Waar zou er anders een God zijn?
Waar zou ik ergens, groot ofte klene,
Een God hebben dan U allene?*

Dan zijn ze de blijdste van de wereld. Dan zijn ze de gelukkigste. Dan voelen ze dat er geen scheiding tussen God en hun ziel meer is. Dan voelen ze dat de breuk die er lag geheeld is en overgebracht door de gerechtigheid van de Middelaar. En dat ze nu voor Gods rekening liggen voor tijd en eeuwigheid.

Maar in de stand van hun leven, kunnen ze ook nooit genoeg van die God krijgen. Denk maar eens in het natuurlijke leven. Ik zal proberen een zwak voorbeeld te geven. Denk eens in het natuurlijk leven aan mensen die veel reizen en trekken. Er zijn mensen die zelfs een reis maken rondom de wereld. En dan zijn er andere mensen die vanwege verveling en de leegheid van hun leven, dat nóg eens een keer doen. Maar er zijn ook weer mensen die zeggen: nee, ik heb er nu genoeg van. Ik ben hier geweest op de wereld en ik ben daar op de wereld geweest, en eigenlijk is het me overal tegengevallen. Hier was het wat en daar was het ook wat.

Maar met God valt het nooit tegen! Nee, met God valt het nooit tegen, mensen. *In Hem mijn vaste Rots, is het onrecht nooit gevonden.* God is een verrassend God, een vertroostend God, een verkwikkend God, een versterkend God, een God die nooit tot den huize van Jakob gezegd heeft: *zoek Mij tevergeefs.* Het is een God die altijd meevalt. Want zo menigmaal, als ze denken aan hun ongestalten, aan hun wandelgestalten, als ze denken aan al hun ondankbaarheid en aan al hun ongeloof en aan al hun twijfel, dan denken ze zo menigmaal: eenmaal zal die God wel eens komen en dan zal Hij zeggen: *nu houden wij het voor afgedaan. Nu ga Ik je verlaten.*

Doet God dat dan? Nee, nooit. Weet je wat God doet? *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind? Sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem. Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen.*

En nu zal ik je nog eens wat vertellen mensen. Zelfs in het achterna schreeuwen van die God ligt een zoetheid die de wereld nooit kan geven. In een gebondenheid aan Zijn troon.

Je weet de toestand van de bruid. Die was op haar bed blijven liggen. Maar toen heeft Christus als Hij wegging, vloeiende mirre aan de handvaten van het slot achtergelaten; dus aan de handvaten van de deur. En wat was nu die vloeiende mirre in Hooglied 5? Dat was niet anders dan de trekkende liefde des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Want zodra Christus vertrokken was van het huis van die bruid, dan ging ze zelf de straat op. En dan kwam ze de bekommerde kerk tegen. Dat zijn die maagden in het Hooglied. En wat zegt ze dan tot hen? *Indien gij mijn Liefste ziet, zo zegt Hem, dat ik krank ben van liefde.* Die maagden hadden kennis aan Christus. Maar ze bezaten het niet in die mate zoals de bruid die deelachtig was. Die konden dat ook niet begrijpen. Want ze zeggen: *Wat is uw Liefste, meer dan een andere liefste, dat gij ons zo bezworen hebt, o gij schoonste onder de vrouwen?*

En dan gaat ze het vertellen in de donker. Dan gaat ze zeggen: *Mijn Liefste is blank en rood en Hij draagt de banier boven tienduizenden. En al wat aan Hem is, dat is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem.* En dan gaat de bruid in tien bijzonderheden de heerlijkheid van Christus vertellen. Omdat Christus in al Zijn heerlijkheid Zichzelf aan haar ziel geopenbaard had. En, dat kon geen leed ooit meer uit haar geheugen wissen.

En nu staat hier in die tekst vanmiddag: *en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.* Het gaat hier dus ten 1e over de liefde van God. De liefde die eeuwige is, de liefde die vrijwillig is. Want Ik zal hen vrijwillig liefhebben. Er was bij dat volk geen liefde. Nee, vijandschap. Er was niets anders dan ellende bij ons. Och mensen, ik zal er maar niet zoveel van zeggen. Want als ik er alles vanmiddag van moest zeggen, o, dan zou een mens zichzelf wegschamen. Een winkel van ellende hier; wat van nature in hun hart wordt gevonden. Wat er plaats heeft in het hart van dat volk. *Want wij waren, zoals de apostel zegt, kinderen des toorns, gelijk ook al de anderen.* Dus helemaal geen onderscheid. *Maar God Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde,*

waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren in de misdaden en in de zonden.

De liefde komt bij God vandaan, die vloeit uit God. En die liefde maakt in het hart van Gods volk een begin. En als God een begin door Zijn liefde gaat maken en die liefde uitgestort wordt door de Heilige Geest, dan wordt dat een fontein die ontspringt tot in het eeuwige leven. Dan wordt het een vuur dat brand. Vele wateren zouden die liefde niet kunnen uitblussen.

Als David, ik zal nog een ander voorbeeld nemen, als David voor Absalom vluchtte, - heb je er weleens opgelet in de Bijbel - dat die man nooit zijn zoon Absalom vervloekt heeft? En als Simeï stenen gaat opnemen om naar David te werpen, geeft David ook stenen opgenomen? Nee, hij heeft gezegd: *laat hem maar geworden, want misschien zal de Heere wel gezegd hebben: vloek David.* Zo klein, zo ootmoedig, zo vernederd. En dat allemaal uit de liefde. Ja, wat heeft hij gezegd, toen de tijding kwam dat Absalom doodgestoken was door Joab? Dan zou je zeggen, de natuur van een mens zou zeggen: 'Gelukkig, dat die jongen nu opgeruimd is. Want ik heb er zoveel ellende mee gehad.' En ik heb er zoveel verdriet van gehad.

Maar nee. Wat zegt hij dan wel? Dan zegt hij: *Absalom, Absalom, mijn zoon, mijn zoon, was ik voor u gestorven.* Was ik voor u gestorven. Want die Absalom heeft zijn eigen leven niet genomen; nee die is doodgestoken door Joab met 3 pijlen.

Met mensen die hun eigen leven wegnemen, kunnen we geen medelijden mee hebben. En mogen we geen medelijden hebben, want die gaan in de plaats van God staan. En die gaan de tijd van genade zelf verkorten. Maar iemand die verongelukt of zo, daar kun je medelijden mee hebben. Want David heeft geweten dat het voor Absalom voor eeuwig kwijt was en dat er nooit geen hoop meer voor hem was.

Opdat ge in de liefde geworteld en gegrond zijt.

De liefde van God. Die liefde van God die nooit verbroken kan worden, die liefde die nooit aan verandering onderhevig is, die liefde die nooit tot een einde komt. Maar die liefde die altijd even sterk is. En die liefde die nooit zal vergaan. Wat de Heere betuigt tegen Zijn volk: *Al hebben ze met vele boelearners geboelearde, keer nochtans tot Mij, spreekt de Heere. En Ik zal uw afkeringen genezen.* Al hebben ze zelfs Gods Geest bedroefd.

Er komt een tijd dat Gods volk niet langer meer bij God vandaan kan blijven, omdat God de scheiding van Zijn volk niet langer meer dragen kan.

En je ziet het bij de verloren zoon in Lukas 15. Die vader is opgestaan en van verre zijn zoon ziende, is er naartoe gevlogen. En je kan gerust geloven mensen, dat zijn vader harder gelopen heeft die jongen. Die jongen zijn gang is verminderd. Want die jongen kon maar niet geloven dat zijn vader hem terug wou hebben. En dat die vader hem nog ooit thuis zou willen hebben. Hij heeft nergens anders op gerekend dan dat zijn vader zou zeggen: mijn jongen, het is tussen ons afgelopen. Het is afgelopen.

Maar dat is niet gebeurd. Nee. De vader heeft die jongen opgeraapt en heeft die jongen omhelsd en heeft die jongen thuisgebracht. Ze zijn zelfs feest gaan vieren. Ze hebben zelfs gedanst. *Want deze mijn zoon was dood en hij is weder levend geworden. Hij was verloren en hij is gevonden.*

Opdat gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.

Opdat onze hoop op God zou zijn. Opdat wij Zijn daden niet zullen vergeten. Omdat we des te nauwer en inniger aan Hem verbonden zullen worden. En ook aan Hem verbonden zullen blijven. En dat we dit openbaren in het wandelen in Zijn wegen en in het verlustigen in Zijn inzettingen, zoals David daarvan zingt in Psalm 119.

*Wat vree heeft elk die Uwe wet bemint.
Ze zullen aan geen hinderpaal zich stoten.
Ik Heer, die al mijn blijdschap in U vindt
Hoop op Uw heil met al Uw gunstgenoten.
'k Doe uw geboôn oprecht en welgezind,
Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.*

Het 83^e vers van Psalm 119.

Toepassing

En gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.

Geworteld, dat wijst ons op een boom die geplant is en zijn wortelen uitspreidt en uitstrekt naar verschillende kanten. Maar ook op wortels die naar beneden gaan en die al maar dieper zich in de grond inwerken. Zodat die boom als het ware niet meer ontworteld kan worden, al komen allerlei stormen en orkanen er tegenaan.

In de liefde geworteld en gegrond. En dat 2e woord *gegrond* wijst ons op een fundament. En dat herinnert ons aan Mattheüs 7, waar je de gelijkenis vindt van de wijze en de dwaze bouwer. Die dwaze bouwer; dat heeft voor die man niet lang geduurd dat hij zijn huisje gebouwd had. Die man zat in de mooiste room, (kamer) uit te rusten en naar buiten te kijken. Die andere man zat nog steeds in de grond te wroeten om een fundament te krijgen. En die dwaze bouwer heeft gedacht: 'O wat een tobber is hij toch. Wat een tobber. Ik zit al zolang met mijn armen over elkaar. Ja. En die andere stakker die zit nog diep in de grond.'

Maar je weet wat de uitkomst was, hé? Ja, toen de stormen kwamen en de regenbuien, is dat huis wat zo gauw gebouwd en klaar was, weggezakt in het zand. Want het was op een zandgrond gebouwd. Maar dat andere huis was op een steenrots gebouwd. En die steenrots wees op Christus.

Opdat gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.

En nu het voorrecht voor de kerke Gods, om in de liefde geworteld en gegrond te worden. Ook, om een vastheid in God te mogen krijgen, bij al wat er gebeurd is. Want de strijd is tot het einde toe. En het is met geen woorden uit te drukken hoe Gods arme volk gefolterd, geplaagd, gesard, aangevallen, bestreden, veroordeeld wordt en wat in hun hart ingeworpen wordt; o verschrikkelijk soms. Het gruwelijkste, het ellendigste, om aan God te gaan twifelen, of ooit het ware werk Gods in hun ziel geschonken is, of ooit gewerkt is. De vijand komt met alles en met allerlei, opdat dat volk aan God zal wanhopen.

Maar nu in de liefde Gods gegrond en gefundeerd te worden, diep geworteld te worden. Zodat we met Paulus kunnen zeggen in Romeinen 8: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons met Hem niet alle dingen schenken? En wat zal ons scheiden van de liefde Gods? En van de liefde van Christus? Verdrukking, honger, naaktheid, gevaar, zwaard? In deze alle zijn we meer dan overwinnaars, in Hem die ons heeft liefgehad en Die ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed."

En dat het fundament van die hoop, gegrond in de liefde Gods en in Hem geworteld, dat het zó vast mag liggen, zo verankerd in ons hart en in ons leven, dat we de zalige vrucht ervan hebben. *En mij hiertoe door U bereid, opnemen in Uw heerlijkheid.*

En nu zal de kerk hier het ongeloof nooit ten volle te boven komen. Er zal strijd blijven tot den einde toe. Maar gelukkig, als die strijd niet meer gaat over onze staat voor de eeuwigheid. En dat we van onze staat verzekerd mogen zijn, geworteld en gegrond in de liefde Gods. Dat we met Paulus kunnen zeggen: "Ik weet in Wien ik geloofd heb. En ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag."

En straks, *dan zal ik Gods aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met Uw goddelijk beeld.* O, dat de duivel niet meer veel aan ons heeft, mensen. En dat we met vrijmoedigheid, als de duivel nog eens komt, dat we hem naar Golgótha kunnen wijzen. Naar die grote Overwinnaar, Die getriomfeerd heeft over alle machten en over alle heerschappijen. En in Wiens overwinning, de overwinning voor de kerk voor eeuwig gewaarborgd ligt. En dat ze geloven mogen:

*Gij zult mijn kruis eindigen hier,
Want goedertier,
Zijt Gij gestadig.
Het werk Uwer handen zult Gij
Volvoeren vrij,
O Heer' genadig.*

Dat ge in de liefde geworteld en gegrond zijt.

Dus liefde ván God en in de liefde tot God geworteld en gegrond te mogen zijn. Wat zou dat een profijtelijk leven zijn. Dat zou een leven zijn dat God aan Zijn eer komt. Dat zou een leven zijn dat Christus verhoogd wordt. Dat zou een leven zijn dat al Gods volk vruchten der dankbaarheid voortbracht. Ik zal Uw naam met blijde erkenning verheffen. En dat ze in Jeruzalem zullen komen, om daar Gods heerlijkheid eeuwig te aanschouwen.

In de liefde geworteld en gegrond.

Er zijn ook veel meer andere zaken inbegrepen, mensen. Maar we moeten voor vanmiddag gaan eindigen. God mocht het nog zegenen.

En als je nu nog nooit een liefhebber van God geworden bent, dan mocht God je nog een liefhebber maken. Dan mocht Hij de liefde in je hart nog eens uitstorten. De liefde die nooit vergaat. Het kan nog mensen. Het is vandaag misschien de laatste zondag dat je leeft. Misschien leef je de volgende week niet meer. Misschien liggen we de volgende week in de funeral, (het mortuarium). Wie zal het zeggen? Want het leven is een damp en de dood wenkt ieder uur. Dan de een en dan de ander.

Maar zalig zijn de doden die in den Heere sterven. Niet de levenden, maar zalig zijn de doden. Dat wil zeggen, die hier reeds gestorven zijn. En die mogen rusten van hun arbeid en hun werken zullen hen volgen. Die zullen straks eeuwig verzadigd worden met Gods beeld.

In de liefde geworteld en gegrond.

Och, dat de Heere het nog geven mocht uit vrije goedheid. Het kan nog en het mag nog. En de Heere spreekt nog en het is er en Hij gebiedt en het staat er. Hij kan vijanden nog met God verzoenen en goddelozen nog rechtvaardigen.

En dat Gods arme kerk, maar rijk in God, dat die kerk maar veel in de behoefte en veel in het verlangen mocht leven, om in de liefde geworteld en gegrond te worden. Amen.

Dankgebed

Heere, Gij mocht de Napreker zijn van Uw gezegend getuigenis. Wil Uw aangezicht verder nog doen lichten in de week die we zijn ingegaan. Al de zorgen en noden zijn U bekend.

En dat Christus en Zijn dierbare Borgwerk, die Zijn kerk heeft liefgehad tot in de dood, ja tot in de dood des kruises, dat die liefde bevestigd mag worden in de harten van al Gods gunstgenoten.

Breng in de avond nog een ogenblik tezamen als het met Uw raad bestaan kan. Wil opnemen, dragen en redden. En hoor ons en verhoor ons om Christus' wil. Amen.

Slotzang

We zingen het 2^e vers van Psalm 36.

*Uw goedheid, Heer, is hemelhoog;
Uw waarheid tot den wolkenboog;
Uw recht is als Gods bergen;
Uw oordeel grond'loos; Gij behoedt,
En zegent mens en beest, en doet
Uw hulp nooit vruchtloos vergen.
Hoe groot is Uw goedgunstigheid!
Hoe zijn Uw vleugelen uitgebreid!
Hier wordt de rust geschonken;
Hier 't vette van Uw huis gesmaakt;
Een volle beek van wellust maakt
Hier elk in liefde dronken.*

Ontvang nu de zegen des Heeren.

***De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede. Amen.***

10. Oudejaar 1978

Zingen Psalm 81: 1, 2

Lezen Hebreeën 2

Lofzang van Zacharias : 1, 3

Psalm 98: 2

Psalm 102: 15

Vangen we onze godsdiensttoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 81 het 1ste en het 2^e vers.

Vooraf de 12 artikelen des geloofs en daarna Hebreeën 2 uit Gods Woord.

Onze hulp is in de Naam des Heeren Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van Hem Die is en De was en Die komen zal en van de Zeven Geesten die voor Zijn troon zijn en van Jezus Christus Die de getrouwe Getuige is en de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van de Koningen der aarde. Amen.

Zoeken we nu het aangezicht des Heeren

GEBED

We zingen uit de Lofzang van Zacharias het 1^e en het 3^e vers.

Geliefden.

Nog een enkel uur, en na deze middag nog een predicatie wat we vanavond hopen te doen en dan behoort 1978 weer tot het verleden. Dan ligt het weer achter ons. Dan zal straks ook dit jaar weer verslonden worden in de oceaan der eeuwigheid. Om nooit meer terug te komen, dan wanneer we straks met alle mensen voor die geduchte witte Troon gesteld zullen worden, wanneer Christus zal oordelen de levenden en de doden. Wat een gedachte, mensen! Wat een gedachte! Och, dat we er gedachten over mochten krijgen. Want dat zal ook nog een eeuwig wonder wezen.

We zijn van nature mensen die alles kwijt zijn. En die nergens geen gedachte meer van hebben. Er staat in Psalm 39: *Gaat niet een mens als in een beeld daarheen?* Dat is in het Paradijs niet zo geweest. Nee, maar nu is het wel zo. En niet om een blaam op het Wezen Gods te leggen. O nee, *ik heb gedaan wat kwaad was in Zijn ogen.*

Maar toch, mensen, wat is het noodzakelijk dat God eraan te pas komt. Dat God verschijnt in ons leven. Je leest van Abraham, dat hij in de deur der tent zat, toen de dag heet werd. Dat God hem bezocht. En het zal van binnen ook eens heet moeten worden. Het zal van binnen ook heet moeten worden, ja. Er zal een eeuwig wonder in ons hart en leven naar voren moeten komen. Dat de doden zullen horen de stem van de Zoon van God, en die ze gehoord hebben zullen leven.

Oudejaarsdag, oudejaarsavond; wat een gedachten zullen er door het hart en het hoofd gaan ook van de verschillende families in ons midden, die hun dierbare betrekkingen maar de groeve der vertering hebben moeten brengen. Wat een mensen zijn er afgesneden, voor wie het eeuwigheid is geworden. Ja. En als nu de dag des doods

beter zal zijn, dan de dag toen wij geboren werden, dan zou dat een zegen wezen, mensen. Want het volk dat daartoe verwaardigd wordt, zal geen begeerte meer hebben om terug te komen. O nee, nee. Want ze hebben een wereld achtergelaten, vol van verdriet en vol van moeite. En een leven, vol van strijd en van wederwaardigheden, wat met geen woorden is uit te drukken. De waarheid zegt immers: *het uitnemendste, het beste van dit leven is moeite en verdriet.*

En als die hoop gemist zal worden, ... och, als een mens naar de eeuwigheid zal moeten zoals hij geboren is. Dan was het beter dat hij nooit geboren was en dat hij nooit het levenslicht had aanschouwd. Die eeuwigheid, die eeuwigheid!

Er is in de tijd dat we hier vertoefd hebben, een man gestorven enkele jaren geleden. En als ik de laatste weken en dagen in dat huis kwam, dan was het eerste wat die man zei, en hij schreeuwde het soms uit: *eeuwigheid, eeuwigheid, eeuwigheid.* En die man kon ook niet sterven. En zijn leven ook zomaar verbeuzeld. En zijn leven ook zomaar doorgebracht; ja in de wereld. Meer zal ik er niet van zeggen. Maar als je daarover denkt, hé.

Want voor Gods volk begint de hemel hier al, maar voor de wereld begint de hel hier al. Ja, dan begint de hel hier al. Ja, wat gelukkig, mensen als hier een mens in zijn leven het voor God zal mogen verspelen. Dat er een tijd komt dat hij al de wapens uit zijn handen geeft; en gewillig, hoor. O ja, gewillig. Want de waarheid zegt, *er zal een gewillig volk zijn in de dag van Gods heirkraft.*

Er komt een einde gemeente, aan alles hier. Elk moet dat ondervinden en elk moet dat ervaren in zijn leven. En in het leven van de familie waar we mee opgegroeid zijn en waarmee we geleefd hebben. En dan eeuwigheid!

En nu kan een mens, die gedachten niet kopen. Er is geen mens die het hem geven kan. Och, wat staat die mens toch ellendig op de wereld hé? Wat staat hij er ellendig voor.

Ja, ik heb maar een zuster gehad in mijn leven en die heeft van de week ook haar man verloren. En dat zou niet zo erg wezen, nee, want het is de weg van alle vlees. Maar, in volle vijandschap gestorven. En zo naar de eeuwigheid. Och, wat is toch de mens, ja wat is de mens! Ik kan er niet meer van zeggen, nee. Het enige wat er overblijft: *O God, bewaar me. O God, dat ik toch nooit zó zou moeten sterven.* Want verspelen voor God zal een mens het moeten, hoor. O ja. Juliaan de afvallige in de tijd van de Romeinse keizers, - Constantijn de Grote, ik kon er niet opkomen, maar nu komt het weer in mijn verstand, - o, Juliaan had zich aan de komst van het Christendom zo geërgerd. Maar toch heeft hij voordat hij ging sterven het stof van de grond genomen en naar boven geworpen onder de uitroep: *Gij vervloekte Galileeër, Gij hebt toch overwonnen!*

Waarom ik niet? Waarom ik niet? Want we zijn allemaal hetzelfde, mensen. Allemaal hetzelfde; allemaal. Er is geen reden om ons eigen te verheffen, hoor. Nee. Als een mens er eenmaal komen mag, dan zal het genade, vrij soevereine genade van de hemel zijn. Alleen dát, hoor. Er komt geen zucht van ons in aanmerking. Geen traan, geen gebed, totaal niets.

Wij wensen vanmiddag iets te gaan zeggen met de hulpe Gods over de weg waarin we die grote genade voor tijd en eeuwigheid kunnen ontvangen, met behoud en met verheerlijking van de eeuwige Deugden en Volmaaktheden Gods. Het is bij vernieuwing uit Lukas 2 vers 10.

En de engel zeide tot hen: vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids.

Tot dusver.

Wij hebben van de week gehoord dat God geen mens op de wereld nodig heeft. Geen mens. Met eerbied uitgedrukt vanmiddag, dat God ze allemaal zomaar wegschuift. Ja, wegschuift.

Toen Christus geboren is in Bethlehem, had de duivel gedacht, bij de beesten komt Hij, maar niet verder. Want er is geen beest die erover praat, natuurlijk.

Maar o, die eeuwige God, Die alles bezit en heel de wereld regeert, Die geeft een van die zalige trouwe geesten gezonden. We hebben vanmiddag in ons kort gebedje uitgedrukt: *en de Zeven Geesten Die voor Zijn troon zijn.* En in Psalm 68 staat in de oude rijm:

*Veel duizend engelen zeer schoon,
Dienen den Heer voor Zijnen troon,
En zijn ook Zijn heirkrachten.*

O, wat een Majesteit, en wat een heerlijkheid! Geen wonder dat, toen God iets van die heerlijkheid openbaarde bij de inwijding van de tempel, dat er staat van de priesters *dat die niet konden staan vanwege de heerlijkheid Gods.* Daar moet je eens over denken. En van Johannes op Patmos lezen wij: *en toen ik Hem zag viel als dood aan Zijn voeten.* Wat een zalige neerbukken, wat een zalige val. O wat zalig, wat zalig om voor die Majesteit in stof te zakken. En dat wonder, om door die Majesteit niet verteerd te worden. Want Hij kan ons volledig vertrapen, rechtvaardig vertrapen!.

Aan het einde van dit jaar, ... ja wat, ja wat? Ik heb zoveel gepreekt, ik heb zoveel gelezen, ik heb dit gedaan en ik heb dat gedaan, en nog zoveel andere dingen. Nee, niks mensen, niks mensen.

Ja, ik heb ook wel eens zo dwaas geweest dat ik op de Oudejaar zei: dit doen we nu het laatste jaar en dan niet meer; en dit of dat doen we ook niet meer, want dat kan niet meer.

Wat gaat er dan nog wel? Niks meer zeggen?

Nee, alleen dit blijft over, mensen:

*Zo Gij in het recht wil treden
O Heer' en gadeslaan,
Onz' ongerechtigheden.
Ach, wie zou dan bestaan?*

Dat is het enige. 'En dat God nu Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar, zoals Paulus zegt, heeft Hem overgegeven; en hoe zal Hij ons met Hem niet alle dingen schenken?'

Heeft God toen een Engel van de hemel gezonden? Ja, mensen. Dat heeft God door hen bekendmaakt.

God volk heeft geen stempel van mensen nodig. En dat is het niet waar zij naar uitzien. Nee geen dominee, nee niks, niks. Maar, *zegt Gij tot mijn ziel: Ik ben uw heil.* Want dat is hetgeen wat alleen maar waarde heeft voor tijd en eeuwigheid. En zoals we vanmorgen met een enkel woord hebben uitgedrukt: och, als het waar is in je leven en het is waarheid geworden in je leven, dan blijft dit voor je hart en leven over, *dat*

de Heere Zelf eens wat tegen je zegt. En met minder kun je het niet doen, hoor. Nee, met minder kun je het niet doen. Dat de Heere Zelf tot ons spreekt.

In het algemeen tegenwoordig is er een geslacht, die lachen erom. Dan zeggen ze: *O wat een zware is hij toch. Die man heeft niet genoeg aan de Bijbel,* zeggen ze.

Ik heb er wel genoeg aan. Ik zou het voor alles van de wereld niet willen missen. *Want Gods woord kan mij, ofschoon ik alles mis, door zijn smaak, mijn hart en zinnen strelen.* Maar er blijft een gemis, mensen, bij al de volheid, zolang de Heere niet tot ons persoonlijk heeft gesproken. Dát is het waar Gods volk naar uitziet. Dat is het wat ze nodig hebben. Weet je waarom? Ja weet je waarom, mensen?

Als dat ooit in ons leven gebeurt, dan in de eerste plaats, – en nu zul je wel zeggen dat heb je al meer gezegd; en dat is ook zeker waar, maar dat moet je me maar een beetje vergeven. Ik hoop dat je het niet vergeet. –

Als dat in ons leven gebeurt is, dan komt er vroeg of laat een tijd dat God erop terugkomt. Al zou het 20 jaar geleden zijn. Dat is bij Jakob gebeurd: *Ik ben de God van Bethel.* En de beloften Gods, mensen, zijn in Christus ja en amen, Gode tot heerlijkheid. Dat zijn blinkende sterren. Niet op de dag, maar in de donkerste nacht van je leven. In de donkerste nacht van je leven, als er geen enkel lichtstraaltje voor je ziel is overgebleven. En dan hoor ik David zeggen in Psalm 119. Wat?

Gedenkt, gedenk aan het woord gesproken tot Uw knecht, waarop gij mij verwachting hebt gegeven. Op al wat van God is, daar komt strijd op. Als er geen strijd op komt, dan is het niet van God. Maar als het van God geweest is, dan wordt het bestreden. En dan zeggen ze: 'nee man, nee vrouw, nee, nee, het zit in je hoofd, in je verbeelding. Je hebt het zelf maar opgepakt en opgeraapt. Je wil jezelf blij maken met een dode mus.' Dat zeggen ze allemaal van binnen.

Ja maar Jan, of Piet, hoe weet je dat?

Ja, omdat ik het van binnenuit weet. Het komt hier vandaan, hier vanbinnen. Ja. Dat hebben ze heus niet in een boekje gelezen, hoor. Nee, dat komt van binnenuit.

Gedenk aan het woord tot Uwen knecht gesproken. En weet je wat ze dan zeggen mensen? Dan zeggen ze: 'Heere, is het dan nooit waar geweest? Heb ik het dan mijn eigen maar verbeeld? Droomde ik toen? Was ik goed bij mijn verstand?'

Ja, zo gaan die mensen praten. Maar ze blijven aan de hemel verbonden. En dat is nu iets mensen, dat kan geen duivel uit de hel ooit bij je vandaan nemen. Dat is onmogelijk. De duivel probeert dat wel, o ja, met al zijn macht en kracht. Maar zou het gelukken? Nee, dat gelukt hem niet. Het gelukt hem niet en het zal ook nooit gelukken ook. Dat is die verbinding die van eeuwigheid tussen God en dat volk leeft.

Als er iets van mij begon te leven was alles in Uw boek beschreven. Ja. Het staat in de waarheid. Niet in een almanak, nee; maar het staat allemaal in de waarheid.

En dat volk leert daarop pleiten. Ze gaan er op pleiten. En pleiten mensen, is een werk des geloofs. Dat is een geloofsdaad om te pleiten. Ja. En Watson heeft gezegd, - die had het vanzelf van God geleerd, anders weet je die dingen niet, nee; maar Watson heeft gezegd: *het geloof is een plant die groeit het weelderigst aan de rand van de hel; aan de rand van de hel.*

Och mensen, het moet er altijd weer zo op aan komen. *Hij, die door de nood gedreven, zich tot Hem om troost begeeft.*

Het is een wonderlijk volk. Ja, wonderlijk. Als ze het benauwd hebben, dan zien ze er naar uit om uit de benauwdheid verlost te worden. En als ze het niet benauwd hebben, dan zeggen ze: *Heere, maak het nog eens benauwd.* Dat is toch ook wonderlijk hé ?

Ja, je kunt wel geloven dat de godsdienst en die vrome mensen zeggen, je kunt met die man, of met die vrouw niets beginnen. O nee, die doen zulke wartaal.

Maar het is geen wartaal, mensen. Nee, het is geen wartaal. Maar dat is het leven van Gods volk.

Ja, er ligt een leven achter ons vanzelf. O, er zijn zoveel dingen; als dat nog eens terugkomt, mensen. Als dat nog eens allemaal terugkomt. ...

Ik zal er nog iets van zeggen vanmiddag, vergeef het me maar. En dan zal ik het niet meer doen.

Maar ik kwam als jongen spreken op een plaats in Noord Brabant. Toen zei een oude ouderling tegen mij: als je nu gepreekt heb vanavond, dan gaan we na de preek naar een feest.

Naar een feest? Ik dacht, naar een feest, ik ben nooit op een feest geweest. Maar er was geen tijd, want we moesten nog een stukje eten en dan naar kerk. Er was geen gelegenheid om er opin te gaan. Maar toen ging de kerk uit en toen kwam er een deel mensen achter ons aanlopen. Ik zei tegen die man, wat betekent dat allemaal dat die mensen achter ons aankomen?

Hij zei: die gaan ook naar het feest toe.

Wat, ook naar dat feest?

Hij zei, straks zal je wel zien wat dat betekent. En verder zei hij ook niks.

En toen kwamen we in een klein huisje bij een stervende man. Ja, die man had 70 jaar moeten zwijgen. En toen had God zijn mond opengebroken. Die ouderling zei: 'dat is nu een feest, mensen. Dat is nu dat feest.'

En o, wat heeft die man toen toch gesproken! Wat heeft hij gesproken. Hij zei: 'nu heeft de Heere mij beloofd, dat mijn mond niet meer zal gestopt worden. Ik mag straks zó naar de hemel.'

Dat is nu een feest, hé? Och, de wereld gaat voorbij met al zijn begeerlijkheden.

Erkent de Heere dat je nog bij elkaar mag wezen. Want er zitten hier mensen die niet meer bij elkaar kunnen wezen. Erkent de Heere dat je nog bij mekaar mocht wezen met je kinderen. Ja, je zou bij een lege tafel kunnen zitten, net als Job. Maar ze zijn er nóg. Misschien zijn ze wel onbekeerd. Ja, dat geloof ik. Maar ze kunnen nog bekeerd worden. Ze kunnen nog bekeerd worden! Al zijn ze in de wereld weggezakt of al hebben ze een valse godsdienst aangenomen, ze kunnen nog bekeerd worden. Er is voor de Heere niets te wonderlijk.

Maar wat zou de grootste waarde in ons leven wezen?

Dat er van de hemel wat naar de aarde komt. Dat God een engel gaat zenden met een hemelse boodschap. En dat hij dan op de rechte plaats komt.

Die engel wordt gezonden naar herders, die de nachtwacht houden over de kudde. Dat zijn wachters die niet slapen. Gezonden naar wachters die verklaard liggen in Psalm 130.

*Ik blijf den Heer verwachten,
Mijn ziel wacht ongestoord,
Ik hoop in al mijn klachten,
Op Zijn onfeilbaar woord.*

En nu heb ik straks al opgemerkt, en ik kan het nog even kort herhalen, als er nu een werk van God in ons leven verklaard is en geopenbaard werd, dan zal dat nooit meer overgaan. Maar dat zal doorgaan. En God zal de eer van alles krijgen op Zijn tijd.

*Gij die God zoekt in al uw zielsverdriet,
Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven.
Nooddruftigen veracht Zijn goedheid niet,*

Nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven.

De Heere kent Zijn volk en Hij weet waar ze wonen. *Ik weet waar gij woont, daar waar de troon des satans is.* Ja. Daar wonen ze kort bij, hoor. Heel kort bij, want hij komt ze elke dag beroeren en elke dag benauwen en elke dag weer opnieuw aanvallen. Ja, dat is geen gemakkelijk leven, hoor. Nee, er wordt wat afgeworsteld en er wordt wat afgeleefd onder dat volk op de wereld. Ze kunnen hier niet in mee en daar kunnen ze niet in mee; en daar staan ze ook weer tegen. Ze hebben maar een zaak: *mijn zak zal niet zijn ontbonden, voor en aleeer dat ik Jezus heb gevonden.*

En hoe korter ze bij dat punt komen, hoe zwaarder de strijd wordt. En hoe dodiger dat ze soms ook nog worden. En hoe ellendiger dat ze worden. En dat ze zeggen: *wat zal ik nog langer op de Heere wachten?*

Je leest in de waarheid van mensen die gezegd hebben: *wat nuttigheid is het om God te dienen en om Zijn wacht waar te nemen?* Dat zeggen ze niet tegen de vrome wereld, hoor. Nee, die hebben daar toch geen last van. Maar dat zeggen ze tegen dat arme volk van God om ze maar te pijnigen om ze maar te benauwen; en als het wezen kon om ze in de wanhoop te brengen. En om met alles te gaan breken; met alles.

Dat ze zeggen vanbinnen: 'hou maar op met bidden, hou maar op met zuchten, hou maar op met lezen, hou maar op om naar de kerk te gaan. Het is allemaal niks en het wordt niks ook. Je ben toch al zo oud. Och ja, je bent al over de 50, of over de 60, of over de 70, dus wat heb je nog te verwachten? God bekeert de meeste mensen als ze jong zijn.'

En Dominee Boone zei vroeger zo vaak tegen ons in de kerk: 'als je nu je vlees aan de wereld gegeven hebt, en je wilt de benen in het laatste nog aan God geven, dan zal Hij er wel voor bedanken.'

Ja, zoiets zeggen ze van binnen ook tegen je. 'Hij zal er wel voor bedanken'. Dat zeggen ze vanbinnen allemaal.

En toch mijn hoorders, en toch, waar het waarachtige begin van dat werk gewrocht is en door God onderhouden wordt, dat zal onderhouden worden tot het laatst toe. Want Hij zal nooit laten varen het werk van Zijn handen. Als je denkt mensen, tussen Maleáchi en de komst van Christus, zijn er 400 jaar geweest. En wat er staat in Psalm 74? Dat is daar ingeleefd, en door hen geloofd en uitgeleefd. *Niet een profeet is ons tot troost gebleven en niemand weet hoe lang dat duren zal.*

Och, ik ga nog wat zeggen. Als het niet meer kan in het leven van een kind van God, dan kan het nóg. Als het niet meer kan.

Als mij geen hulp of uitkomst bleek,

En mijnen geest in mij bezweek.

Ik overstelpt werd door ellend.

Hebt gij o God mijn pad gekend.

Het gaat geliefden, door het onmogelijke heen, door het onmogelijke. Waarom zou God dat toch doen, mensen? Waarom toch?

Ten eerste, omdat ik er buiten moet vallen. Totaal erbuiten, ook met mijn bidden en met mijn zuchten. En opdat God alleen de eer zal krijgen. Dat Hij de eer zou krijgen. De Heere zal er wel voor zorgen dat wij met de eer niet weglopen. En dan zullen ze vanbinnen wel zeggen: 'och het is niets en het wordt ook niets'. Dat zullen ze 100 keer tegen je zeggen: *het is niets.*

Maar toch komt weer *een uitzien naar de Heere en wachten op de God mijns heils.* Want er is gemeente, er is geen geloof zonder verzekering.

Dat weet ik ook niet wat je daarmee bedoelt. Dat weet ik niet, dat moet je eens vertellen. Dat moet je eens gaan vertellen. Ik dacht, als je door de stukken doorgeleid bent, dan ben je toch verzekerd?

Ja, dan ben je verzekerd van je aandeel. Paulus zegt: *ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, tegenwoordige noch toekomstige dingen, hoogten noch diepten, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods welke is in Christus Jezus.*

Zijn er dan verzekerde zielen, zonder dat ze zo ook wel zo persoonlijk verzekerd zijn? Zonder dat ze tot die weldaad van de verzekering gekomen zijn?

Ja. In het geloof is er verzekering. Het ware geloof in zijn werkzaamheden, in zijn oefeningen, dat ware geloof sluit alle twijfel buiten. Dat sluit de twijfel buiten. Het kan gebeuren mensen, dat zo'n arme bekommerde ziel, onder de waarheid levende, of in het lezen van Gods getuigenis, of in het gebed, dat hij opening tussen God en zijn ziel krijgt. En als dat gebeurt, dan is het voor dat ogenblik zeker. Ja.

Maar dan beginnen ze weer tegen te praten. Ja zeggen ze, het was maar voor een ogenblik.

Ja dat geloof ik ook wel. Gelukkig dat het voor een ogenblik was. Anders ben je veel te gauw gelukkig. En dan houden de werkzaamheden op. Maar je hebt het toch gehad, hé? En toen je bukken mocht voor dat Wezen en opening in de waarheid kreeg en als je blikken mocht in de wonden van die gezegende gewonde Christus, wat is er toen gebeurd? Was je toen bevreesd en was je verblijd? Al heb je tegen je vrouw het niet verteld, wat vertelde je tegen de Heere? Dan heb je gezegd: *Heere, nu kan het nog, nu kan het nog. De rivier Gods is vol waters.*

Dat is als de Heere het geloof geeft in die werkzaamheden en in de oefeningen. Er is geen ziel die naar de hemel gaat zonder droefheid, maar ook niet zonder blijdschap. Nee. Alles komt er wel tegenaan en alles komt daartegen in. Alles. Maar als je in de grootste donkerheid tegen die mensen zou zeggen: zou je het kwijt willen wat je wel eens gehad hebt? Waar je wel eens moed uit gekregen hebt?

Dan zouden ze zeggen, nee, nee.

Ja, maar dezelfde ogenblikken zeggen ze erbij: ja maar je moet er niks van denken, hoor; je moet van mij niks denken.

Er zei eens een vrouw tegen mij: *ik ben zo zenuwachtig, je moet er maar niets van denken, hoor.* Dat was in mijn 2e gemeente. Ze was zo benauwd dat ik wat goeds van haar zou denken. Maar ben er wel jaloers op geweest, hoor. Jaloers, ja. Want al wat van God geweest is, daar wordt je wel jaloers op. Waarom wordt je daar jaloers op? Omdat er wat vanuit gaat. Omdat er een glans op ligt. Al is het nog zo'n gebroken praat. Al is het van de hak op de tak.

Er was bij ons in Rotterdam eens iemand aan het praten. En toen zei er een vrouw tegen mij: wat denk je nu toch van die jongeman?

Ik zei, och vrouw, meubels zijn er wel maar ze staan nog niet op hun plek. Dat is bij jou en bij mij toch ook zo? Als de verhuiswagen voor de deur gekomen is en als ze die meubels zomaar overal neergezet hebben, dan zegt een vrouw: 'ja maar dat hoort daar niet te staan, die stoel moet daar niet, en die tafel ook niet. Dat moet nog een beetje op zijn plek gezet worden.'

En van binnen moet het ook op zijn plek gezet worden. Maar de zaak die is er. Is het er bij u ook? Heeft God wel eens ooit een waarachtige droefheid over de zonde gegeven? En een waarachtig heimwee naar de Levende God? En een bekommring naar Christus en naar Zijn eeuwiggeldende gerechtigheid om daarmee verzadigd te worden ten eeuwigen leven?

*Hij heeft gedacht aan Zijn genade,
Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt.*

*Dit slaan al 's aardrijks einden gade.
Nu onze God Zijn heil ons schenkt.
Juicht dan den Heer met blijde galmen,
Gij ganse aarde juicht van vreugd,
Zing vrolijk met verheven psalmen
Van 't heil dat d' aard in 't rond verheugd.*

Het is het 2e van Psalm 98

Toepassing

En wat nu die engel verkondigd heeft, daar hopen wij een andere keer over te gaan praten. Want ik bemerk dat de tijd alweer zover verstreken is, dat we moeten gaan eindigen.

En vanzelf, een enkel woord van toepassing met het oog op de bijzondere gelegenheid waartoe we in deze dag samen zijn gekomen. Het is de laatste sabbatdag van het jaar, die God ons heeft gegeven. En waarop we nog samen mogen komen onder Gods getuigenis. Al kan ook deze dienst vanmiddag niet waargenomen worden door verschillenden die door ziekte, krankheid en ouderdom en weersgesteldheid met ons niet vergaderen kunnen.

Maar straks is het het einde van het jaar, wat nooit meer terugkomt. Maar ik hoop gemeente, o, dat we met onze oude schuld het nieuwe jaar niet in zullen moeten. Maar voordat het nieuwe jaar zal intreden, dat de Heere gezegd zou hebben, *dat Hij uw overtredingen heeft weggenomen en uw ongerechtigheden niet meer zal gedenken, maar geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid om ze nooit meer te denken.*

De Heere heeft ons gebracht onder Zijn woord en onder Zijn getuigenis dat eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert. En de vraag is, wat heeft het nu nagelaten, al de roepstemmen? Heeft het ons nooit geraakt mensen? Is ons hart er nooit onder verbroken? Heeft het nooit gebracht tot een ware bekommering om met God verzoend en bevredigd te worden?

O wat een ontzettende gedachte. De Heere Jezus heeft geweend voor de poorten van Jeruzalem. Hij heeft gezegd: *och dat ge in deze uwen dag nog bekende wat tot uw vrede is dienende.* Er zijn er zoveel in het ziekenhuis geweest. Ik denk haast, dat er geen week geweest is in het afgelopen jaar, dat we niet in een van de hospitalen geweest zijn. Soms van dag tot dag. Dan bij de een en dan bij de ander. En als ik denk aan het getal dat in de ziekenhuizen lag, och, wat een wonder moet het dan zijn dat er niet veel meer uit het leven zijn weggenomen.

De eerste is geweest: ...

(Dan volgen de namen van 11 mensen en een doodgeboren kind.)

En nog andere mensen in andere gemeenten, die in onze gemeente ook familie hebben.

Wat moet het ons toch verwonderen dat God ons ook niet weggenomen heeft maar nog gespaard en bewaard heeft. Nog tijd gemeente, om bekeerd te worden. Ongelukken zijn er geweest, auto ongelukken, verschillende mensen, maar nog niet afgesneden uit het land der levenden. Zelfs een moeder die vanmiddag hier ook nog weer mag zitten, die ook in het ziekenhuis heeft gelegen, maar wonder boven wonder hier nog mag wezen.

We denken aan de weduwen, en aan al de anderen. We zijn nog samen in de dag der genade en in het land der levenden. Och, dat het toch niet alles tegen ons zal getuigen.

Maar dat onze harten voorbereid mochten worden. Dat er een dienaar van de hemel mocht komen met een boodschap van de hemel tot ons hart, zal het wel zijn. Dat het nog gebeuren mocht, voordat het 1979 is. En dat de binnenkamer nog bezocht mocht worden. Ook in de harten van Gods kinderen om tot die volle zekerheid des geloofs gebracht te worden. Dat wij onszelf niet geven kunnen, maar die God ons alleen maar schenken kan. En wat van boven komt in ons hart, dat zal de eeuwigheid verduren. Dat zal niet worden weggenomen. Nee, dat zal eeuwig blijven. Dat dit de troost mocht zijn voor het oprechte volk van God.

En daar hier het leven een gestadige dood is, dat er maar een uitzien mag zijn, een gelovig uitzien, naar het leven dat nooit een einde zal nemen, maar dat tot in alle eeuwigheid door zal gaan. Met al de gekochten en de verlostten voor de troon van God en het Lam. En waar God eenmaal al de eer en al de heerlijkheid van zal ontvangen. Amen.

Dankgebed

Heere, Gij mocht de Naprediker zijn van het woord wat we nog brengen mochten in dit middaguur. Achtervolg het met Uw zegen. En wil ons in de avond nog samenbrengen. Och, als het nog wezen mocht, maak het met het weer nog een weinig dat de gemeente nog op mag komen, al zullen er thuis moeten blijven. Maar verblijdt ons door Uw daden. En dat we in de dag van morgen, het nieuwe jaar, het met U samen mocht beginnen, voortzetten en voleindigen. En dat om Christus' wil. Amen.

We zingen met het oog op de verwisseling van het jaar uit de 102e Psalm en daarvan het 15e vers.

*Als een kleed zal 't al verouden,
Niets kan hier zijn stand behouden,
Wat uit stof is neemt een end,
Door de tijd die alles schendt.
Maar gij hebt o Opperwezen,
Nooit verandering te vrezen,
Gij die d' eeuwen acht als d' uren,
Zult al d' eeuwigheid verduren.*

Zondag zal de bevestiging plaats vinden van ouderlingen en diakenen, als we het mogen beleven

Ontvang nu de zegen des Heeren

*De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aangezicht over uw en geve u vrede. Amen.*